

Szakmai fejlesztési koncepció

Kistelek népességmegtartó képességének javítására, a vidékről történő „minőségi elvándorlás” megakadályozására.

Projekt címe: Esély Itthon - Kisteleken

A Felhívás kódszáma: EFOP-1.2.11-16

I. Kistelek település bemutatása

A település térségi szerepe

Kistelek város a Dél-alföldi régióban, Budapest-Szeged vasúti és közúti tengely mentén, Csongrád-megye észak-nyugati részén, a régióközpont Szegedtől 30 km-re fekvő járásközpont. A régió második legnagyobb városa, Kecskemét is jól elérhető innen (60 km). A város kialakulását nagyrészt a kedvező közlekedés-földrajzi helyzetének, a keresztirányú tranzitforgalmak itteni találkozásának köszönheti. A várost az M5-ös autópályán lehet megközelíteni, az E-75-ös főútvonalon. Kistelek a Kisteleki Járás névadó központja. A környező településekkel (Balástya, Baks, Csengele, Ópusztaszer, Pusztaszer) alkotják a Kisteleki járást.

Lélekszámát tekintve régiós összehasonlításban a 27 járásközpont közül Kistelek a negyedik legkisebb (7138 fő) népességű város a Kisteleki Járás népessége (18211 fő) is szerény. A járás gyenge gazdasági helyzetét mutatja a régión belül, hogy az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem itt a legalacsonyabb (1217 ezer Ft), az országos átlagnak mindössze 65-66 %-a.

Kistelek Járást alapvetően rurális térségként jellemzi, ahol hagyománya és infrastruktúrája van az agrártevékenységnek és a vállalkozókészség is megfelelő, viszont a tőkeellátottságon, a piaci kapcsolatokon, a termékpályák menedzselésén és az együttműködési kultúrán sok a javítani való. Fontos sikerre vinni a helyzeti energiákat, mert az álláskeresők magas száma és az elvándorlás aggasztó mértéke labilitást jelez. A városnak kimondottan eredményesek viszont az erőfeszítései a turisztika terén, amit jó megközelíthetőségére, a járáshoz tartozó Ópusztaszer közelségére, a helyi gyógyvízre és termálvizes fejlesztéseire alapoz.

Kistelek járás területileg szomszédos a Bács-Kiskun megyei kiskunfélegyházi és kiskunmajsai járással. Csongrád megyén belül a makóin kívül mindegyik kistérség a szomszédja: a csongrádi, hódmezővásárhelyi, szegedi és mórhalmi kistérséggel határos, a szentesi kistérséggel egy ponton érintkezik.

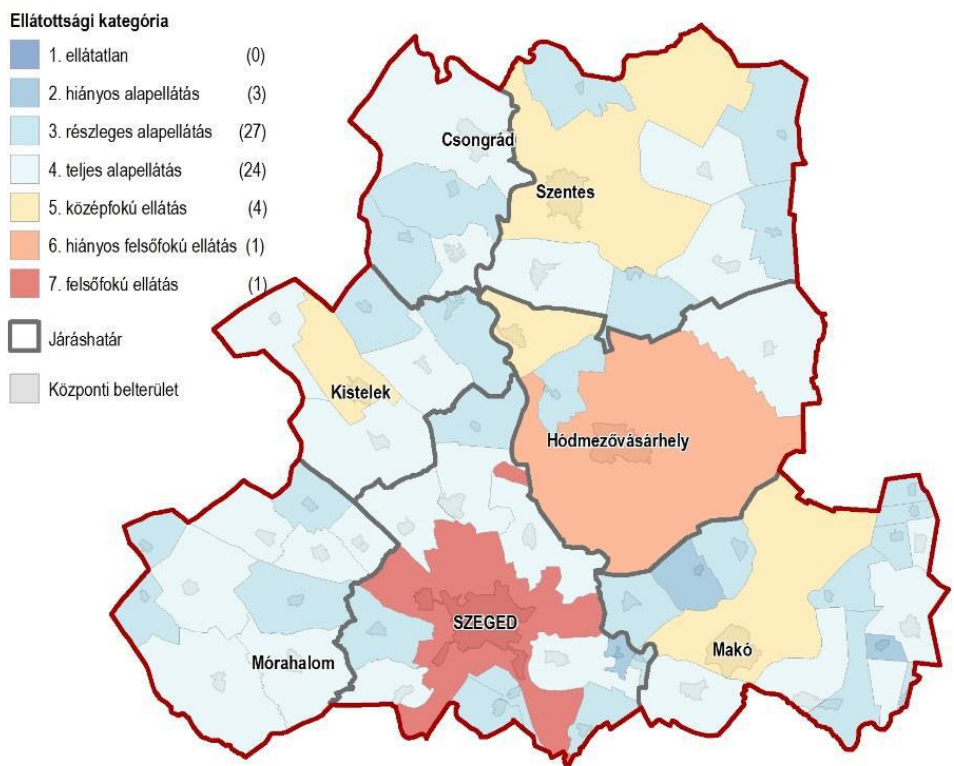
Kistelek járást Kistelek város és a vele közvetlenül szomszédos 4 község, valamint Baks község alkotja. A járás és a kistérség kiterjedése megegyezik. A járás népességének (18211 fő) 39 %-át teszi ki a városi lakosság.

<i>Kistélek járás</i> <i>települései</i> Település	jogállás	terület (ha)	népesség (fő)
Baks	község	6192	2000
Balástya	község	11000	3445
Csengele	község	6066	2001
Kistélek	város	6919	7095
Ópusztaszer	község	5950	2251
Pusztaszer	község	4893	1419

A kistérséget alkotó önkormányzatok már korábban felismerték, hogy a helyi gazdaságot és annak fejlődését biztosító vállalkozókat segíteni kell, hiszen sikerességük, gyarapodásuk végső soron a térség életszínvonalának emelkedését, a helyi társadalom jólétének fokozódását jelentheti. A területfejlesztési társulás idejében is voltak kezdeményezések, melyek ezt a célt szolgálták. Vállalkozói fórumok, rendszeres pályázati tanácsadások megtartására került sor és számos sikeres pályázat született, kihasználva az akkori Vidékfejlesztési Célelőirányzat és Széchenyi terv támogatásrendszerét, melyen keresztül százmillió forintot meghaladó nagyságrendben fejleszthették vállalkozásaikat azok, akik új ötlettel, elegendő saját tőkével és rátermettséggel rendelkeztek.

A 2007-2013 uniós költségvetési ciklusban pályázati forrás szerzésével lehetővé vált, hogy a kistérségben székhellyel, vagy telephellyel rendelkező vállalkozások ingyen regisztrálhattak egy internetes oldalon és igény szerint közölhették cégük legfontosabb adatait: létrejött a TGA, azaz a Térségi Gazdasági Adatbázis.

Kistelek szerepe a várost övező Csongrád megyei települések ellátásában

Kistelek ténylegesen betölti a térségi központ szerepkört, középfokú ellátást biztosítva Baks, Balástya, Csengele, Ópusztaszer és Pusztaszer községek számára, melyek közigazgatásilag is a járáshoz tartoznak. A járás területe megegyezik a város funkcionális térségével.

A kistérséget alkotó 6 település egyenlő tulajdoni részesedéssel 2005-ben megalapította a Kisteleki Kistérség és Gazdaságfejlesztő Kht -t. A cég közhasznú tevékenységével közreműködik a térségi fejlesztési elképzelések és programok megvalósításában. További fontos feladata a gazdaságfejlesztéssel összefüggő projektek tervezése, koordinálása, a kistérségi befektetés-ösztönzés és az Ipari Park menedzselése.

Lakossági kérdőíves (nem reprezentatív) felmérés alapján a kistelekiek véleménye szerint városuk – a támogatási lehetőségeket kihasználva – folyamatos fejlődésben van, egyre teljesebb intézményhálózatot, élhetőbb, rendezettebb környezetet kínál. Kiemelik a városközpont funkcióbővését, az egészségügy fejlődését, a művelődési és sportolási lehetőségeket. Érzékelik ugyanakkor a népesség fogyását, elöregedését és a fiatalok elvándorlását, amit alapvetően azzal magyaráznak, hogy a munkahelyek száma nem elégséges és a bérszínvonal alacsony.

A kedvezőtlen folyamatokat – munkanélküliség mértéke, elszegényedés aránya, lakosságfogyás – a helyiek főleg a következő külső tényezőkkel magyarázzák: a mezőgazdasági termékek eladhatóságának alacsony szintje, a feldolgozó ipar hiánya, a nem helyben lakó munkavállalók nagy száma. Belső infrastrukturális problémákat is említenek, a közutak, az épületállomány helyenként kritikus állapotát, a külterületek elhanyagoltságát, valamint a fiatalokat helyben tartó pihenési-szórakozási lehetőségek szűkösségét kifogásolják.

Kistelek Magyarország kevésbé fejlett régiójában helyezkedik el.

290/2014. (XI. 26.) Korm. Rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról és a106/2015. (IV. 23.) Korm. Rendelet alapján Kistelek járás kedvezményezett járás.

2. Település gazdasági helyzete, munkalehetőségek, a környék főbb gazdasági faktorai, a foglalkoztatási helyzete, lakosság száma, szociológiai mutatói

Kistelek város demográfiai helyzete számos tendencia tekintetében hasonlóságot mutat az országos és a megyei kedvezőtlen folyamatokkal. Az adatokból jól látszik, hogy az utóbbi 25 évben 726 fővel esett az állandó népesség száma. A népességcsökkenés különösen az elmúlt évtizedben volt jelentős, 2001 és 2011 között közel 7%-kal csökkent a lakónépesség száma, míg azt megelőzően csupán 2,4%-os volt a fogyás. A város helyzete az országos változásoknál kedvezőtlenebb. Csongrád megye népességfogyása is tartós és jelentős: 1990 óta az állandó népesség 30 ezer fővel, a lakónépesség 21 ezer fővel csökkent, vagyis egy kisvárosnyi lakossággal kevesebben élnek itt.

A város helyzete az országos tendenciáknál kedvezőtlenebb. Összehasonlítva a városi átlagot a megyei és országos szinten is látható kedvezőtlen folyamatokkal, a demográfiai helyzet számos tekintetben hasonlóságot mutat. Az utóbbi 25 évben 726 fővel esett az állandó népesség száma. 2001 és 2011 között volt nagyon jelentős a népességcsökkenés, közel 7 % -kal. Csongrád megye népességfogyása is kiemelkedő.

A Kistelek járás legnagyobb népességű települése Kistelek. A járás mintegy tizennyolc ezres lakosságának közel 40 százaléka él Kisteleken. A népsűrűség nem haladja meg a 120 fő/km²-t. A város népessége előregedő és lassan, de folyamatosan fogyó.

<i>Kistelek város népességszám változása 2001 és 2011</i>	1990	2001	2011	Lakónépe sség	Lakónépe sség	Lakó- népesség / állandó	Lakó- népesség / állandó

között		2001/199	2011/200	népesség	népesség
Adattípus		0	1	2001	2011
(%)		(%)			
Állandó népesség (város)	7 870	7 641	7 343	99,42%	96,15%
Lakónépesség (város)	7 786	7 597	7 060	97,57%	92,93%
Állandó népesség (megye)	434 143	418 574	403 888	103,53	103,36
Lakónépesség (megye)	438 842	433 344	417 456	98,75%	96,33%
Állandó népesség (ország)	10 381 959	10 078 138	9 773 777	99,42%	96,15%
Lakónépesség (ország)	10 374 823	10 198 315	9 937 628	98,30%	97,44%

Forrás: KSH Népszámlálás (1990, 2001, 2011)

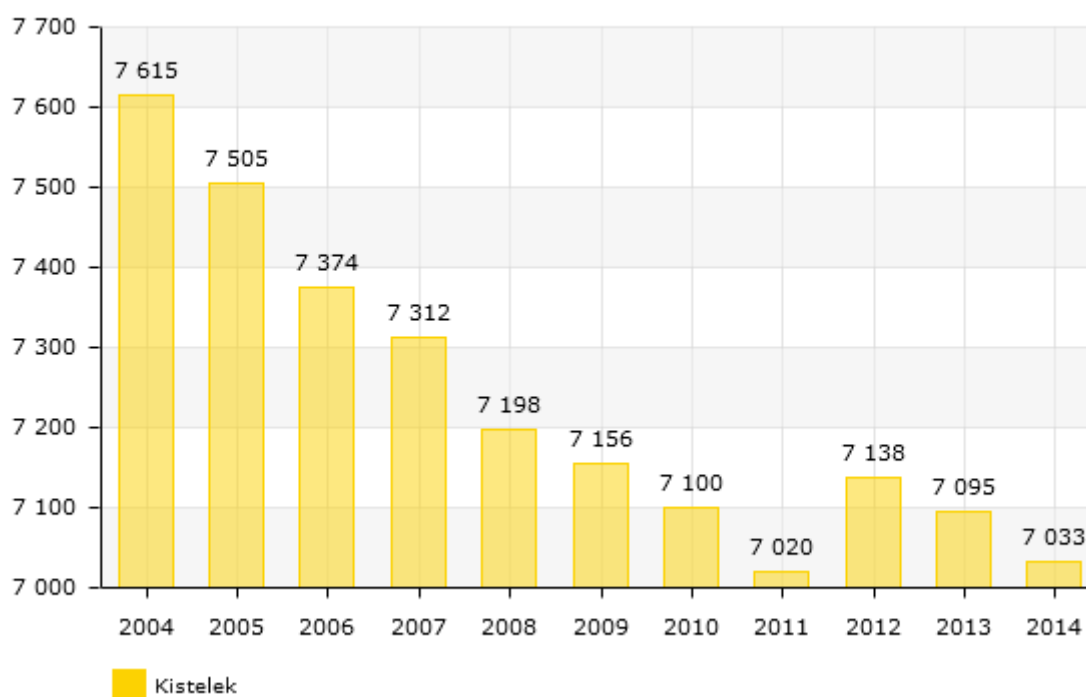
Kistelek város állandó és lakónépesség számának változását részletesen vizsgálva elmondható, hogy 2000 óta a népességszám csökkenése tartós. A lakó- és állandó népességszám közötti különbség azonban csökkent a városban és az itt jelenlevő lakónépesség 2009. óta növekedésbe ment át. Kisebbségi pozitívumként említhető, hogy az elmúlt néhány évben a népességcsökkenés dinamikája az állandó népesség számának tekintetében is lelassult.

A város területe 69,19 km², népsűrűsége a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 106 fő/km², amely az országos értékekkel szinte megegyező, míg Csongrád megyéhez képest (95 fő/km²) magas népsűrűségű városról van szó. Ennek oka, hogy a megye rurális jellegének köszönhetően, ritkán lakott településszerkezettel és kiterjedt tanyavilággal rendelkezik. A

2001. évi adatokhoz képest a népsűrűségben is kisebb csökkenés tapasztalható (3,6%), ez a népességszám-csökkenésnek tudható be.

Kistelek város népességszámának alakulása 2000 és 2013 között (fő)

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis 6600 6800 7000 7200 7400 7600 7800 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 állandó népesség száma lakónépesség száma

Az adatok tükrében a lakónépesség nagysága folyamatos csökkenést mutat. A lakosság fogyása jelentős, az utolsó években lassuló ütemű.

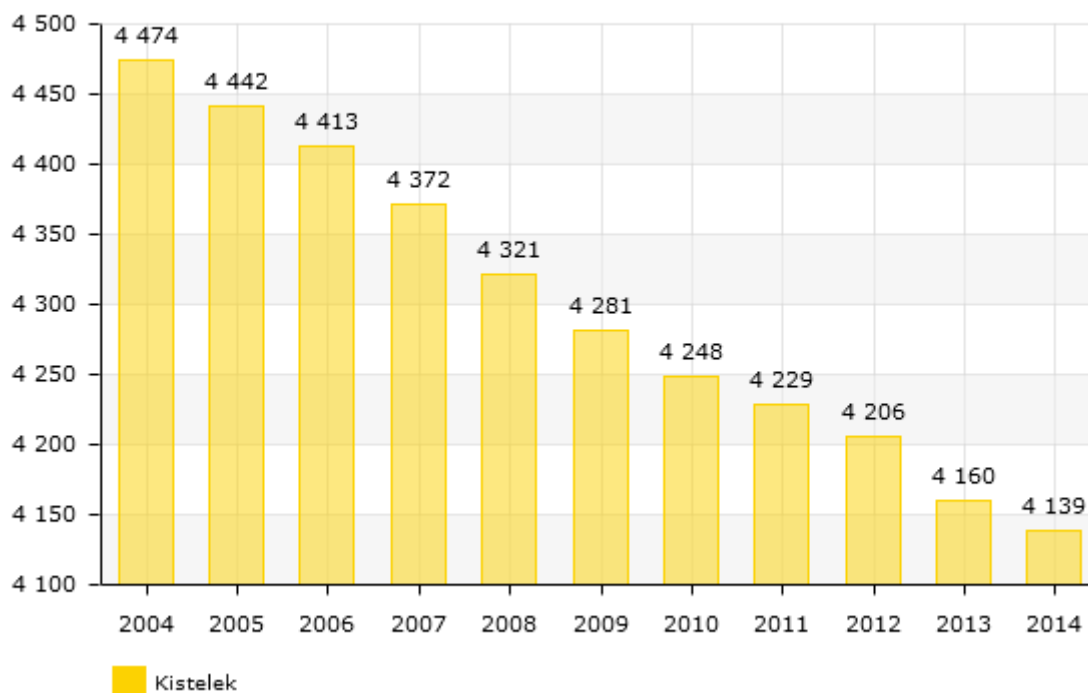
A természetes fogyás és az elvándorlás miatt az utóbbi 20-25 évben több mint 1000 állandó lakost veszített el a város. Az elvándorlás legnagyobb súlyú indítéka a munkavállalás területe, amely folyamat egyre erősebbé válik, és minden településen érzékelhető. Az elvándorlás egyik aggasztó sajátossága, hogy sok esetben a diplomával vagy szakmával rendelkező fiatalok hagyják el a településeket – és egyre többen hosszú távra szólóan.

Várható, hogy 7000 fő körül sikerül megállítani a népesség fogyását és folyamatos erőfeszítésekkel szinten tartani. Elgondolkodtató azonban, hogy a magasabb státuszú, képzett lakosság elvándorlását az alacsony státuszú lakosság megtelepedése ellensúlyozza.

Jellemző, a hátrányos helyzetű rétegek tanyára való kiköltözése. Ez az elszegényedés jele is, mert az alacsony ingatlanárak és a gazdálkodás lehetősége vonzza a szegényebb rétegeket. A mezőgazdaságban az átlagnál alacsonyabb jövedelmek jellemzőek, amelyet tovább nehezít az értékesítés nehézsége és az abból következő bizonytalanság.

Állandó népességből 18-59 évesek száma (fő)

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

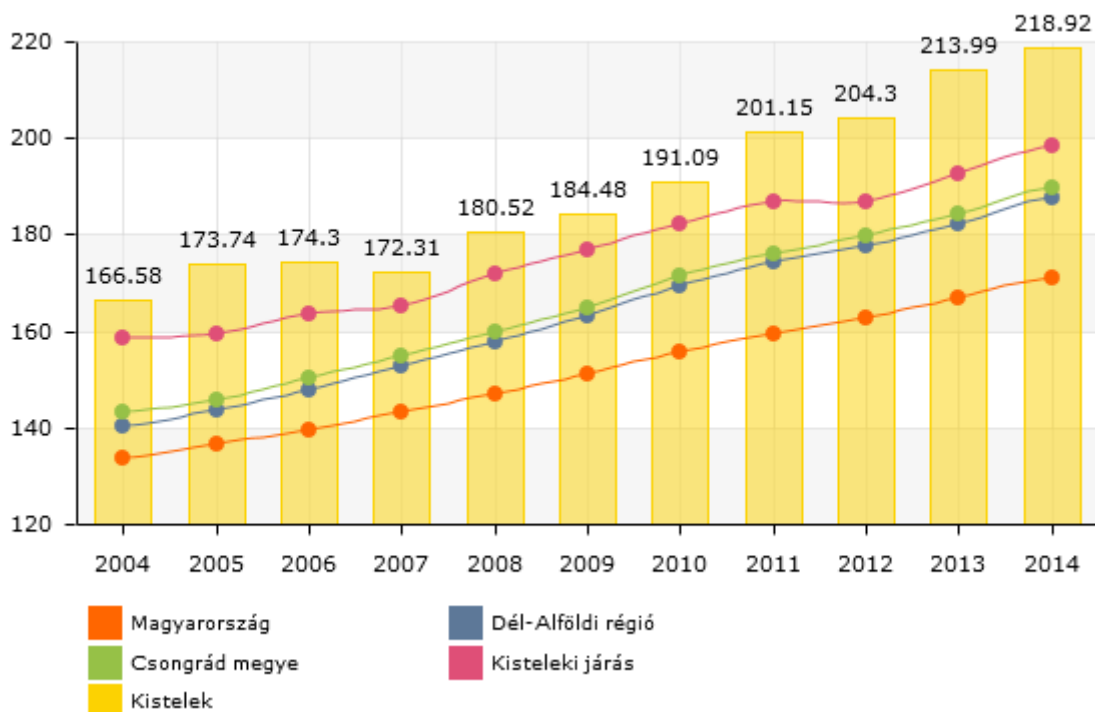

A város munkaképes korú lakosságát, ha lassuló ütemben is, de fogyás jellemzi, ami a város fejlődése szempontjából mindenképpen kedvezőtlen folyamat. Fontos feladattá válik olyan programok kialakítása, amelyekkel az említett korosztály településen maradását lehet támogatni. Szükséges olyan lehetőségek teremtése, amely segíti a fiatalok Kisteleken történő elhelyezkedését, olyan szociális környezet kialakítása, amellyel biztosítani lehet számukra egy megfelelő életszínvonalat.

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Az öregedési mutató a megyei, a járás és az országos átlaghoz képest is magasabb. Lassuló, de folyamatosan növekvő értékeket mutat.

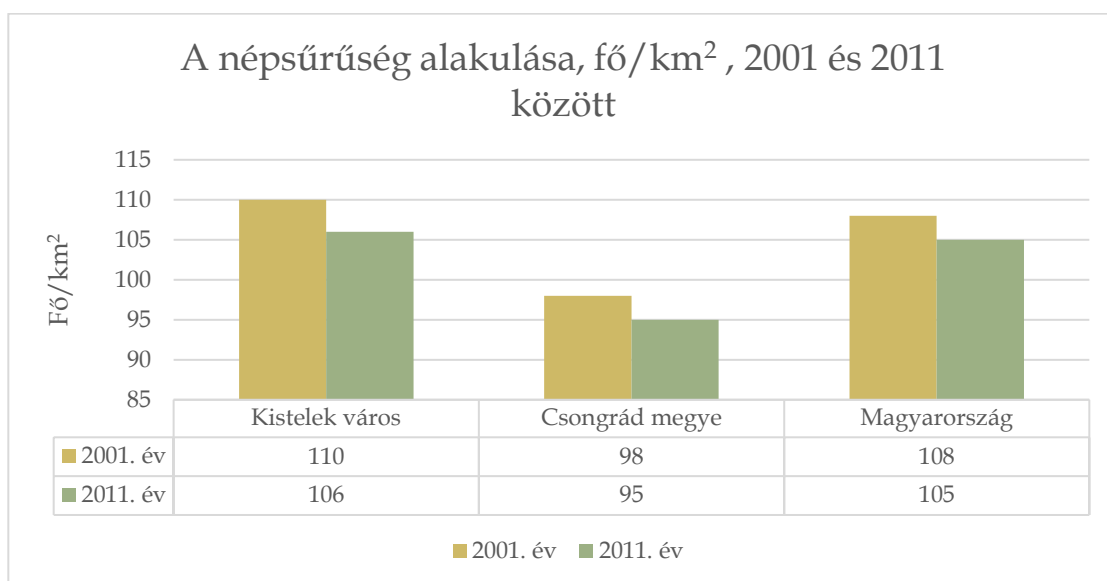
Az előregedés és a népességcsökkenés problémájának kezelése egyre fontosabbá válik. A Csongrád megyei és az országos folyamatokkal összehasonlítva a város korszerkezetének átalakulása egyre markánsabb. Az előregedés folyamata városi és járási szinten is tapasztalható, de nem olyan nagymértékben, mint a városban.

2001. évi adatok alapján 100 fiatalokúra 160 idős jutott, míg 2011-ben ez a szám elérte a 213-at, vagyis több mint kétszer annyi az időskorúak aránya, ami szintén az előregedés, idősödés egyik fő jelzőszáma.

A demográfiai adatok olyan folyamatokat mutatnak, amelyek komoly kihívások elé állíthatják a várost. A népességfogyás lelassult, de meglévő trendje miatt, a társadalom strukturális

átalakulásának egyik legfontosabb eleme a város népességének előregedése, ami a működő intézmények átalakításával is járhat.

Népsűrűség

Forrás: KSH Népszámlálás (2001, 2011)

A népsűrűség a városban mindkét évben a megyei és az országos átlagnál is magasabb. A város területe 69,19 km², népsűrűsége a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 106 fő/ km², amely az országos értékekkel szinte megegyezik, míg Csongrád megyéhez képest (95 fő/ km²) magas népsűrűségű városról van szó. A tendencia oka, hogy a megye rurális jellegének köszönhetően ritkán lakott településszerkezettel és kiterjedt tanyavilággal rendelkezik.

Társadalom

Kistelek Város népmozgalmi adatai (fő, 2001. és 2011.)		
Megnevezés	2001.	2011.
Élveszületések (előző népszámlálás óta, fő)	61	50
Halálozások (előző népszámlálás óta, fő)	112	119
Természetes szaporodás (előző népszámlálás óta, fő)	-51	-69
Vándorlási különbözet	-2	-6

Teljes népmozgalom (tényleges szaporodás) (előző népszámlálás óta, fő)	-53	-75
--	-----	-----

Forrás: Népszámlálási adatok (KSH, 2001, 2011)

Az élveszületések számában csökkenés figyelhető meg. A halálozások nagysága növekedést mutat. A természetes szaporodás, a vándorlási különbözet és a teljes népmozgalom viszont csökkenést mutat. A teljes népmozgalom esetében igen nagyoknak mondható a negatív különbözet. A városnak komoly népességcsökkenéssel kell szembe néznie, és hosszútávra ható erőfeszítéseket kell tennie annak érdekében, hogy a fiatal generációkat a településen tudja tartani.

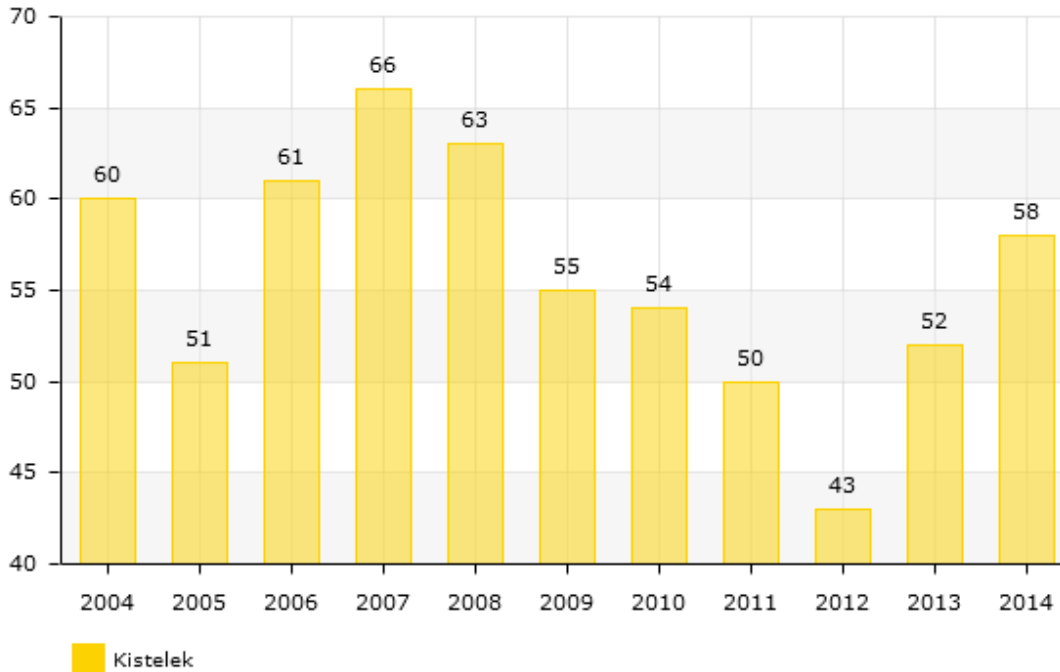
A népességszám csökkenésének hátterében egyrészt ott vannak a migrációs folyamatok, másrészt a születések és halálozások száma határozza meg. Az utolsó két év népszámlálási adatait elemezve látható a természetes fogyás tendenciája. A halálozások száma meghaladja a születéseket.

A városból történő elvándorlás a legfőbb oka a lakosság számában bekövetkezett csökkenésnek. A fiatalok elköltöznek az ország olyan más területeire, amelyek gazdaságilag fejlettebbek. Emellett meg kell említeni a külföldre történő migráció megjelenését.

A két népszámlálás időpontja közötti idősödés folyamatára, vagyis a 60 éven felüliek arányának növekedésére (2011-ben 23,9 %-ról 26,1 %-ra). Ez új kihívásokat támaszt a város elé, hiszen meg kell állítani a fiatal korosztály elvándorlását, valamint át kell gondolni a település oktatási és szociális intézményrendszereinek kapacitását, mind a fiatal, mind az idős korosztály megfelelő kiszolgálása érdekében.

Élveszületések száma

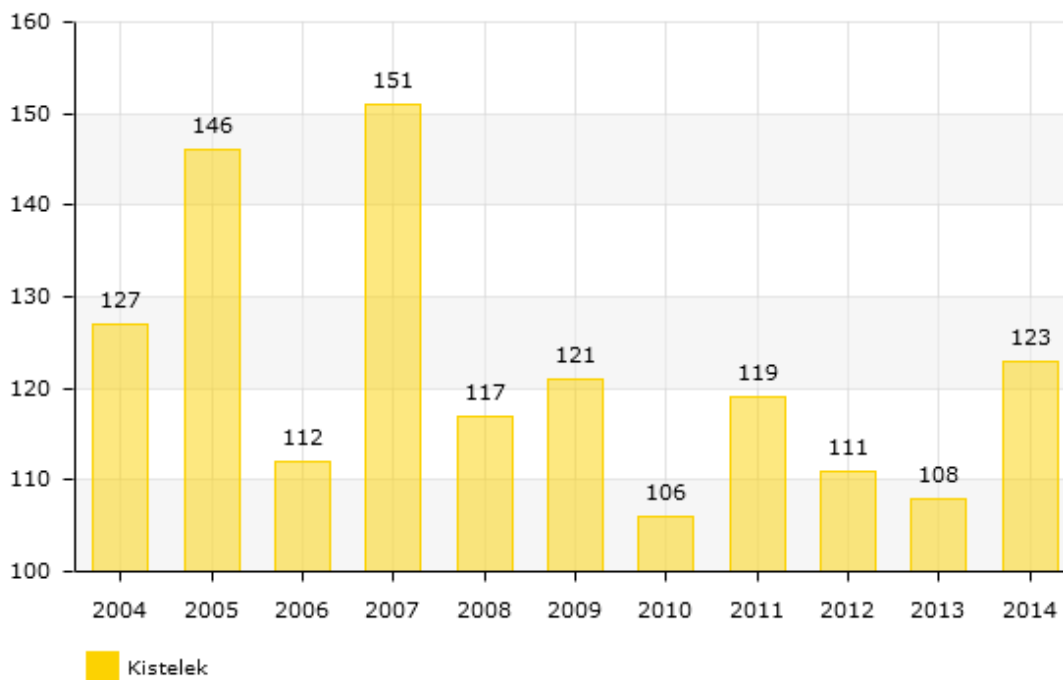
(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Az élveszületések száma nagyon ingadozó tendenciákat, változatos képet mutat. 2007-ben látható a legmagasabb érték: az élveszületések száma eléri a 66-ot. 2012-re nagyon drasztikusan lecsökken ez a szám, az értéke mindössze 43, majd ezt követően ismét növekedés tapasztalható.

Halálozások száma

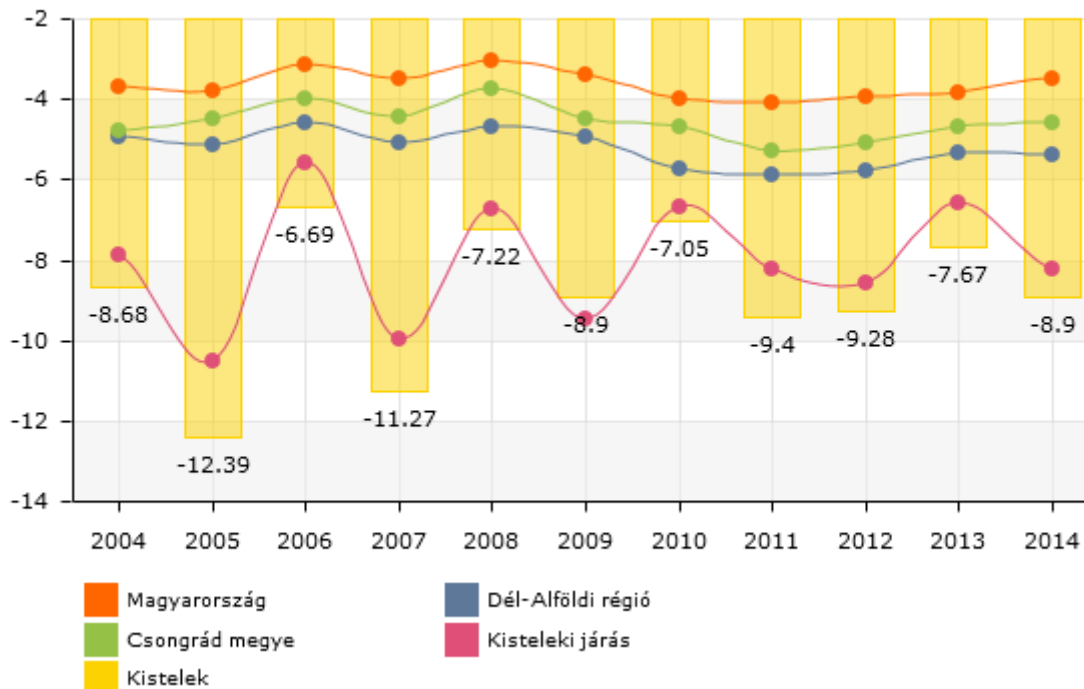
(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A halálózások száma ingadozó jelleget mutat 2004 és 2014 között. A 2005-2007-es években kimondottan magas a halálózások aránya. 2010-ben mutatja a legalacsonyabb értéket 106-tal. Összehasonlítva az előző ábrával elmondható, hogy az elveszületések számát duplán meghaladja a halálózások értéke.

Természetes szaporodás

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A természetes szaporodás mutatói a vizsgált intervallumban végig negatív értékeket mutatnak. 2005-ös évben a legalacsonyabb a mutató értéke: -12,39. A számok az országos, a megyei, a régió és járási átlag alattiak.

Migrációs mutatók

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	146	163	-17
2009	120	125	-5
2010	132	121	11
2011	132	107	25
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.

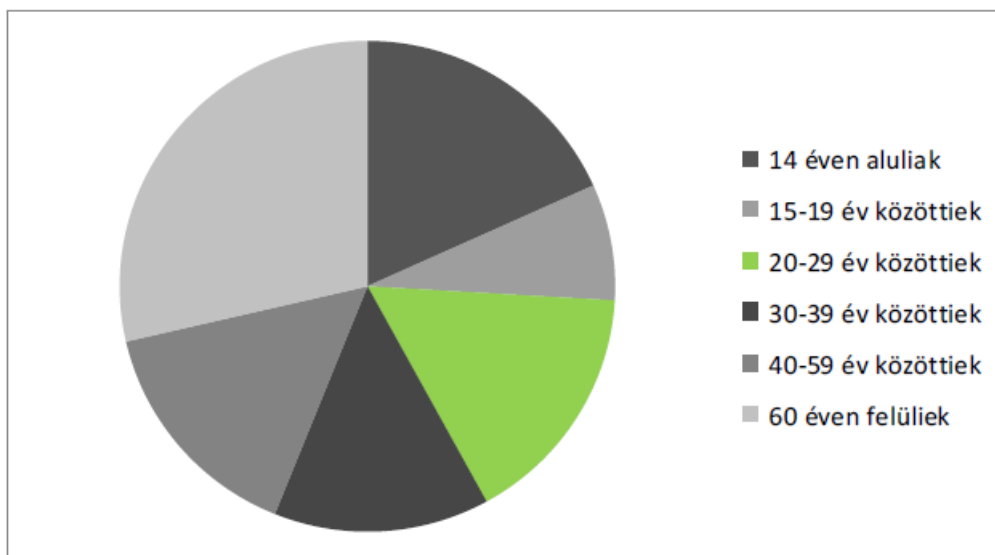
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Előregedés

A népesség korösszetételének elemzése egyértelműen rávilágít a két népszámlálás időpontja közötti idősödés folyamatára, vagyis a 60 éven felüliek arányának növekedésére (2011-ben 23,9%-ról 26,1%), ezzel együtt a fiatal korosztály arányának csökkenésére (**14,9%-ról 13%ra**). Fontos hangsúlyozni, hogy ez új feladatokat és kihívást jelent a város számára, hiszen egyrészt fontos lenne megállítani a fiatal korosztály elvándorlását, másrészt át kell gondolni a település oktatási és szociális intézményrendszereinek kapacitását, fenntartását, mind a fiatal, mind az idős korosztály megfelelő kiszolgálása érdekében.

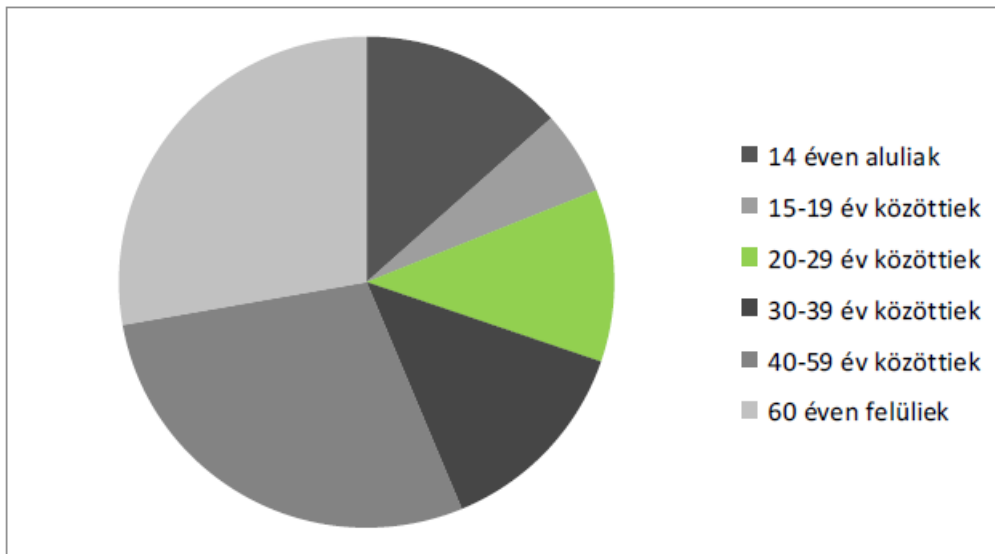
Az elöregedés trendje nemcsak a városra jellemző, hanem a kistéleki járás esetén is jelentkezik, de kevésbé nagymértékben, mint a városban (24,1-ről 24,9%-ra). A Csongrád megyei, valamint az országos tendenciákkal összehasonlítva azonban a város korszerkezetének átalakulása markánsabb, tehát nagyon fontos az elöregedéshez és népességcsökkenéshez kapcsolódó problémák időben történő kezelése.

Kistelek Város korösszetétele 2001

Forrás: Népszámlálási adatok (KSH) 2001

Kistelek Város korösszetétele 2011

Forrás: Népszámlálási adatok (KSH) 2011

A városban az **eltartott népesség rátája** (a gyermeknépesség (0–14 éves) és az idős népesség (65–X éves) összege a 15–60 éves népesség százalékában) a népesség elöregedési tendenciája alapján 2001 és 2011 között: 63,4%-ról 64,7%-ra, vagyis kismértékben növekedett.

A város **öregedési indexe** arról nyújt információt, hogy miként alakul az idős és fiatal korosztály egymáshoz viszonyított aránya. A 2001. évi adatok alapján 100 fiatalkorúra 160 idős jutott, míg 2011-ben ez a szám elérte a 213-mat, vagyis több mint kétszer annyi az időskorúak aránya, ami szintén az elöregedés idősödés egyik fő jelzőszáma.

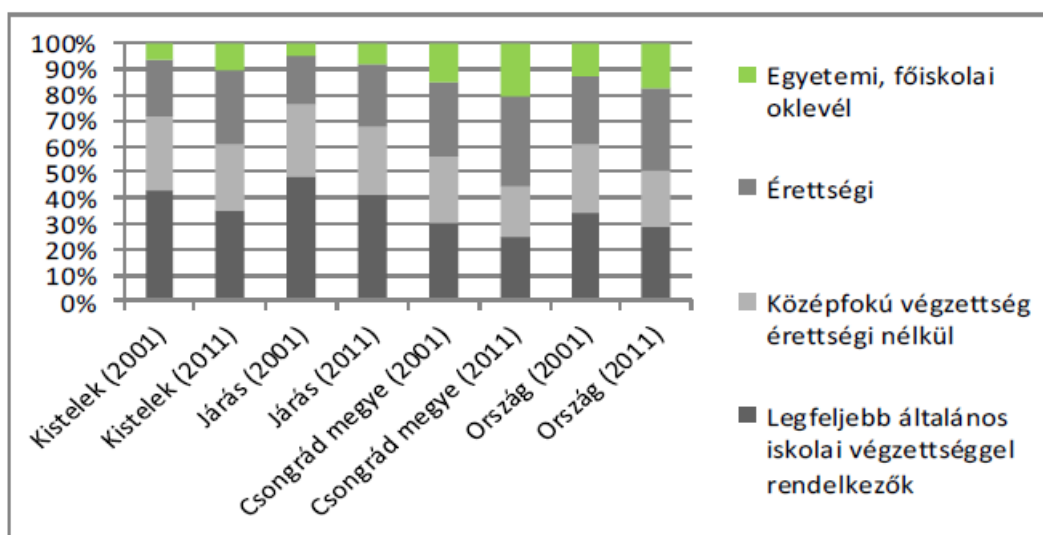
A népesség **nemek szerinti megoszlása** tekintve nőtöbbslet jelentkezik: míg 2001-ben 53,3% a nők, 46,7% a férfiak aránya, s ez az olló 2011-re is tovább nyílt, a nők aránya 54%-ra emelkedett.

Összességében elmondható, hogy Kistelek számos olyan jelet mutat a demográfiai adatok szerint, amely a későbbiekben komoly kihívások elé állítja a várost. Annak ellenére, hogy a népességszám folyamatosan csökken, kisebb pozitívumként említhető, hogy lelassult a népességfogyás trendje. A társadalom strukturális átalakulásának egyik legfontosabb eleme a város népességének elöregedése, amely az itt működő intézmények átalakítását is szükségessé teheti.

Képzettség

Kistelek város lakosságának képzettségi szintje, a két népszámlálás adatait összehasonlítva változáson ment keresztül, kedvező irányú, kismértékű közeledés történt az országos és megyei adatokhoz viszonyítva, de még így is jelentős elmaradás tapasztalható. Míg 2001-ben az itt élők közel 32,7%-a csupán általános iskolai végzettséggel rendelkezett, s a diplomások aránya 5% volt, addig 2011-re lecsökkent az általános iskolai képzettségűek aránya (30%), a felsőfokú végzettségűeké pedig 8,9%-ra nőtt. Ezzel párhuzamosan fontos megemlíteni, hogy a középfokú végzettségűek aránya jelentős növekedést mutatott, különös tekintettel, az érettségivel rendelkezők: 16,8%-ról 24,8%-ra. Ez a fordulat egyértelműen kedvező jeleket mutat, amely lényeges az itt levő munkaerő-piaci helyzet szempontjából is. Vagyis olyan fejlesztésekben is lehet gondolkodni a térségben, amelyek egyértelműen a képzettebb munkaerő foglalkoztatását teszik lehetővé.

A lakosság iskolai végzettségi szerinti aránya 2001,2011

Forrás: Teir adatok (2001, 2011)

KSH felmérés 2011 adatai alapján Kisteleki járásban a megfelelő korú népességben belül mind az érettségivel, mind az Diplomával rendelkezők a legkevesebben vannak.

Foglalkoztatás

A lakosok számának jelentős mértékű csökkenése jellemző. A lakónépesség az országos átlagnál nagyobb mértékben öregszik. Mindez adódik a negatív természetes szaporodásból, valamint abból, hogy az elvándorlások száma meghaladja a bevándorlásokét.

Továbbra is jelentős a Budapest- centrikusság. A képzett fiatalok Budapestre, illetve külföldre vándorolnak, és sok esetben nemcsak ideiglenes jelleggel.

Nagyon kevés az olyan munkahely, amely a frissen végzett diplomások számára kihívást és versenyképes fizetést nyújtana. Ennek ellenpólusaként látható a másik folyamat: a mezőgazdaság területén (valamint az ipar és szolgáltatásiipari vállalkozások területén), mivel

folyamatos munkaerőhiánnyal küzdenek. Emiatt nagy számban érkeznek külföldi munkavállalók Romániából. A több évtizede jelenlévő tendencia súlya, mértéke tovább nőtt. Az ideérkezők komoly terhet rónak a szociális ellátórendszer, a közoktatás és egyéb intézményekre.

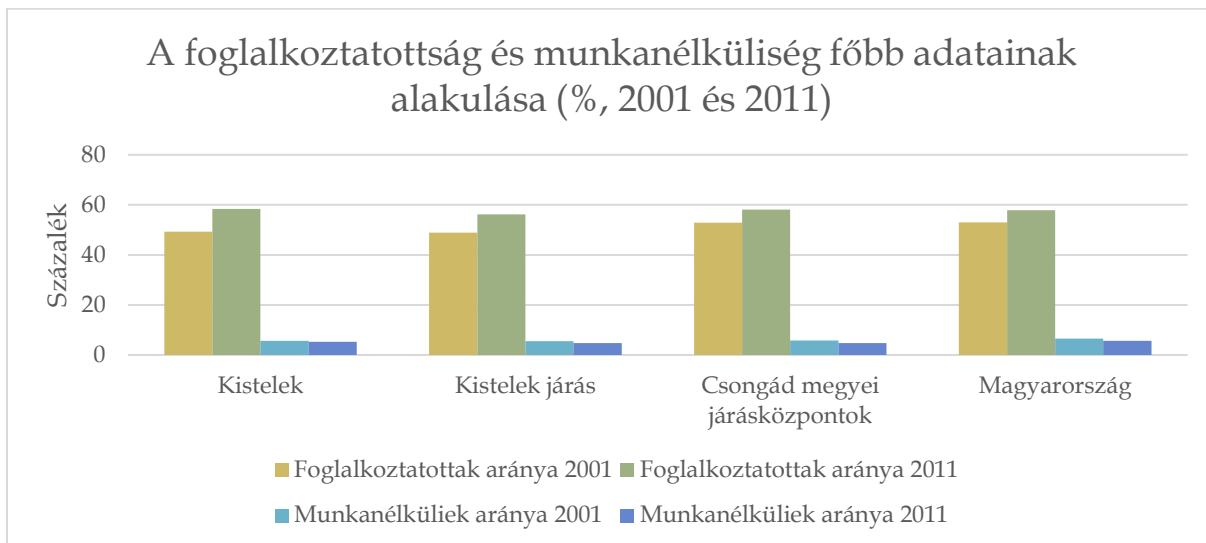
2011-re csökkent az általános iskolai végzettségűek aránya (30 %), a felsőfokú végzettséggel rendelkezők nagysága pedig 8,9 %-ra nőtt. A középfokú végzettségűek aránya is jelentős növekedést mutatott, különös tekintettel, az érettségivel rendelkezők 16,8%-ról 24,8 %-ra. Ez a tendencia mindenképpen kedvező a helyi munkaerő-piaci sajátosságok szempontjából, mivel lehetőségeket teremt olyan fejlesztések megvalósításához, amelyekhez szükséges a képzettebb munkaerő.

A foglalkoztatottság és munkanélküliség főbb adatainak alakulása (% , 2001 és 2011)

Megnevezés	Foglalkoztatottak aránya		Munkanélküliek aránya	
	2001	2011	2001	2011
Kistelek	49,3	58,3	5,6	5,3
Kistelek járás	48,9	56,2	5,5	4,8
Csongrád megyei járásközpontok	52,8	58,1	5,8	4,8
Magyarország	53	57,9	6,5	5,7

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

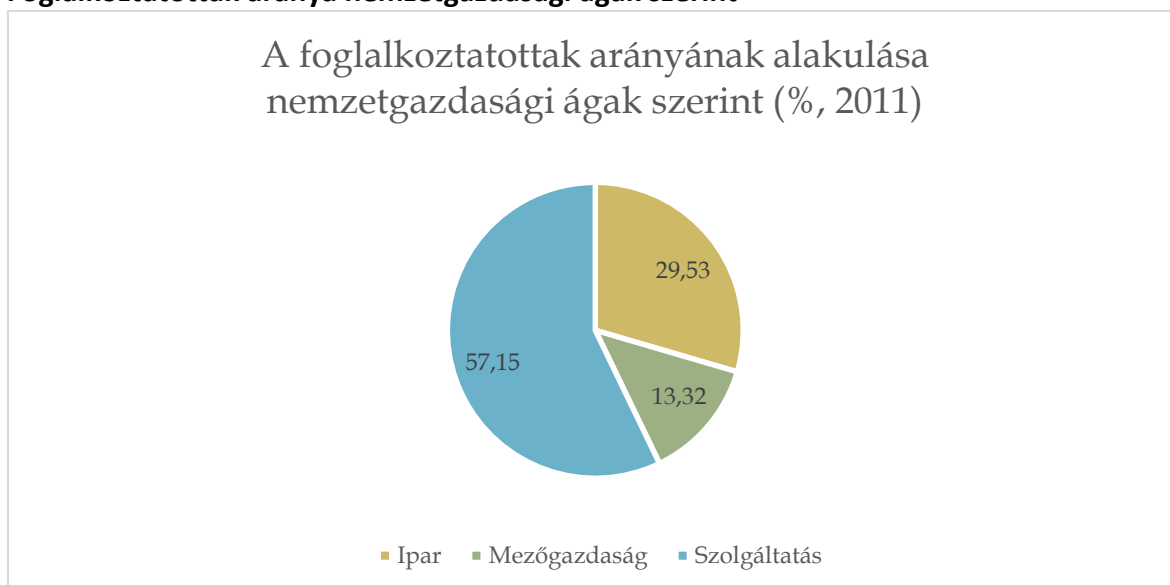
A 2011-es adatokat tekintetében Kisteleken a foglalkoztatottságra vonatkozó mutatók az országos és a megyei szintű tendenciákhoz viszonyítva is kedvezőbb képet mutatnak. A gazdaságilag aktív népességet (15-64 év közöttiek) vizsgálva a foglalkoztatottak körében, Kisteleken kedvezőek a változások a munkanélküliség és a foglalkoztatottság alakulásában 2001. és 2011. között. Több mint 10 %-os növekedés tapasztalható a foglalkoztatottak arányában, ami meghaladja a megyei járásközpontok, és az országos adatok alakulását. A munkanélküliséget szintén csökkenés jellemzi. A kedvező foglalkoztatás egyértelműen a város gazdasági fejlődésének jeleit mutatja.

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

A foglalkoztatottak arányának növekedési folyamata, amely a megyék, járásközpontok, valamint az országos növekedést is meghaladja, elsősorban az országos közmunkaprogram következménye. Ez nem feltétlenül jelent hosszútávra ható eredményességet – inkább a mérsékelt teljesítményre szocializálódást, kiegyenlített munkaerő-piaci helyzetet. A mezőgazdasági vállalkozások nem találnak munkavállalót, ennek ellenére jellemző a munkanélküliség is, de rengeteg külföldi bevándorló is dolgozik a térségben. Egyre inkább nemcsak munkavállalóként, hanem (ideiglenes) betelepülőként is megjelennek. Ez több településen is szociális problémákhoz vezet: a vándorló munkavállalók sokszor csak néhány hétre-hónapra íratják be gyermekeiket a település közoktatási intézményeibe, de egyre inkább kezelhetetlen terhet jelentenek a szociális ellátórendszer számára.

Foglalkoztatottak aránya nemzetgazdasági ágak szerint

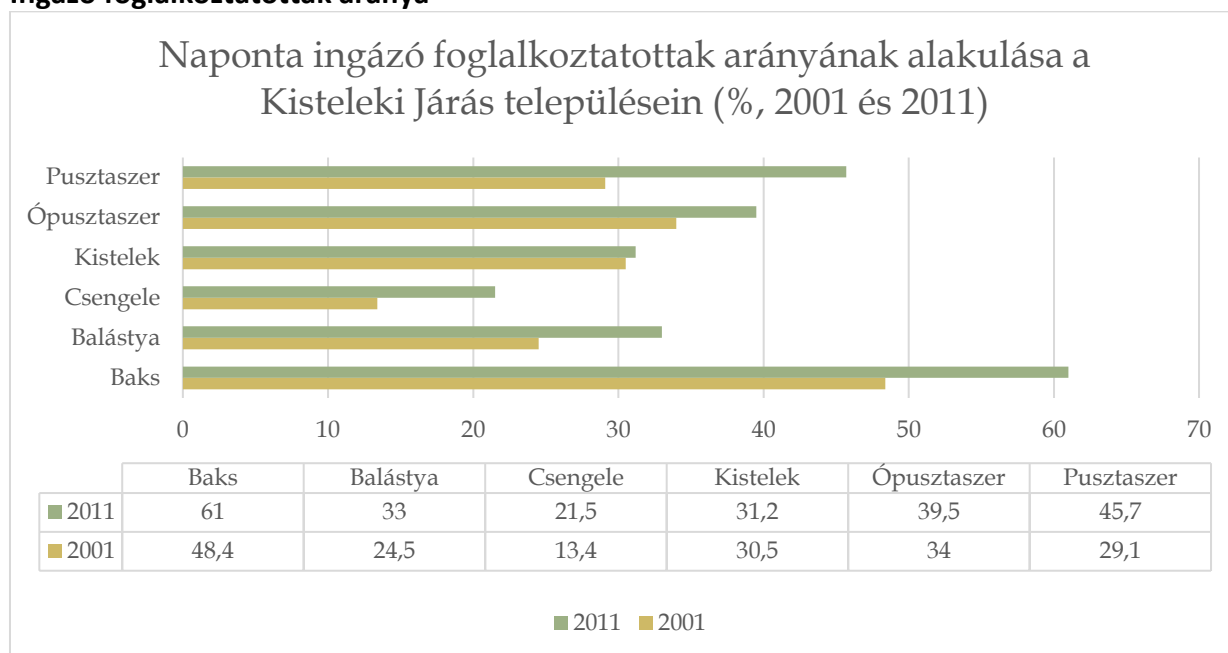

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011.

Ha a nemzetgazdasági ágak szerint vizsgáljuk a foglalkoztatottakat, akkor a terciér szektor egyértelmű dominanciáját látjuk. A foglalkoztatottak mintegy 57 %-a a terciér szektorban található meg. Az ipar szintén jelentősnek mondható, 29 %. Az itt megtalálható mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek tevékenységének betudhatóan a mezőgazdaságban dolgozók aránya 13 %-ot ér el, ami az országos értékhez képest (5,1 %) közel a kétszerese.

Ingázás

Ingázó foglalkoztatottak aránya

Forrás: KSH Népszámlálás 2001. és 2011.

A foglalkoztatás jellemezhető még az ingázók arányának alakulásával. Ezáltal képet kapunk arról, hogy Kistelek funkcionális szerepköre mennyire érvényesül vonzáskörzetében, valamint milyen a város munkaerő-megtartó képessége.

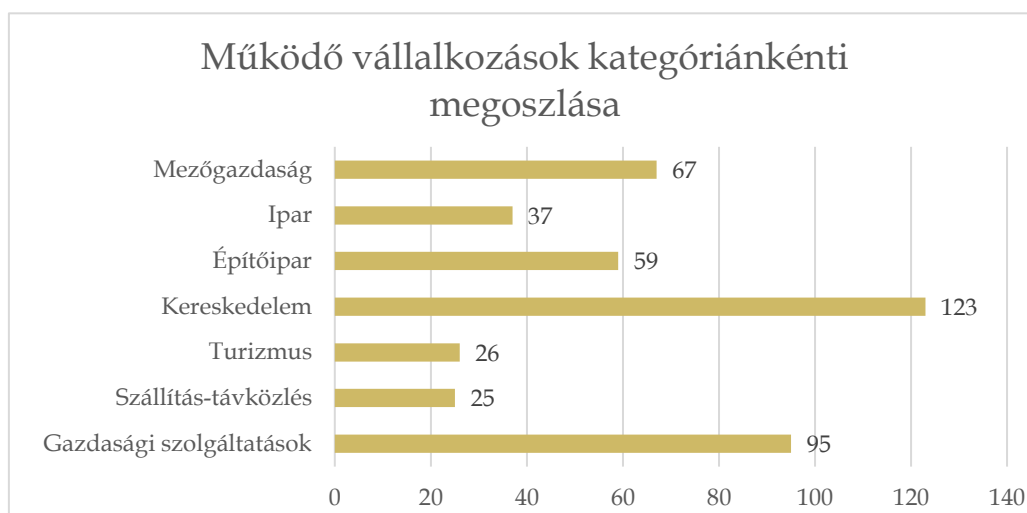
A járás településeit és köztük Kisteleket vizsgálva 2001-ben a foglalkoztatottak 30,5 %-a naponta ingázott más településen lévő munkahelyére, 2011-re ez az arány kis mértékben 31,2 %-ra növekedett. A megyei járásközpontok (13,2%) adataihoz képest jóval kedvezőtlenebb, és inkább az országos arányhoz közelít. A kisteleki járást vizsgálva, növekedés látható az

ingázók arányában. Ebből az következik, hogy a járás térségének csökkent a munkaerő megtartó képessége és a foglalkoztattak távolabbi településre járnak munkába.

Munkanélküliség

Kisteleken 2015. januárjában 338 főt regisztráltak álláskeresőként, ami az aktív korúak 6,86 %-át teszi ki. Mondhatni, folytatódik a pozitív foglalkoztatási trend és a kétezres évek eleji értékekhez közelítenek az adatok. A munkanélküliek száma általában a mezőgazdaság területén, a téli időszakban jelentős.

A működő vállalkozások általában 50 fő alatti létszámmal dolgoznak. Olyan vállalkozás nincs, amely 250 fő felett foglalkoztatna.

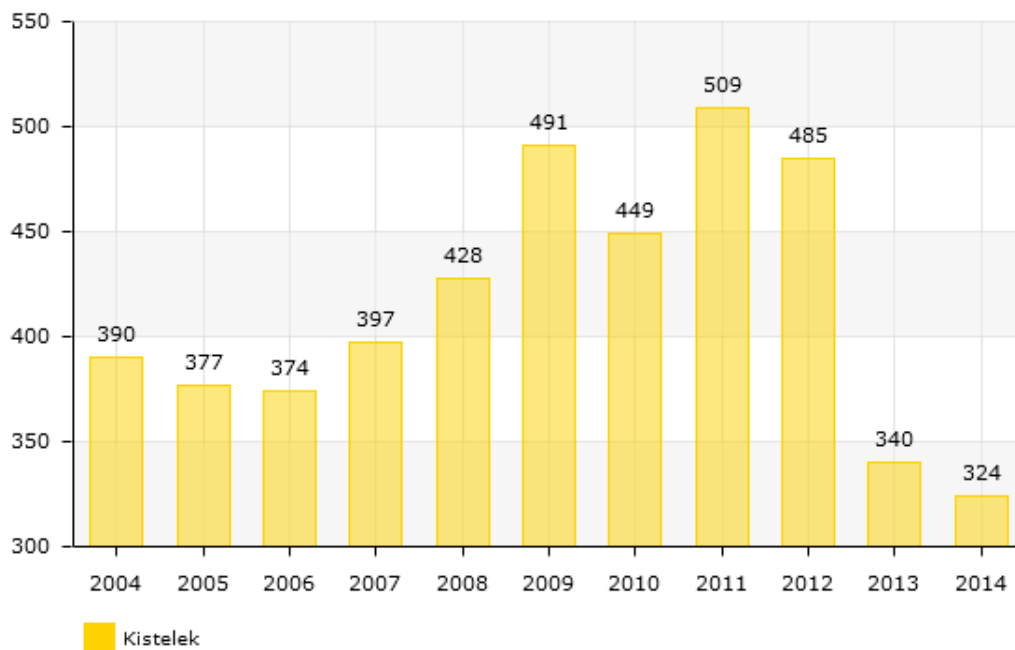

Forrás: Kistérségi Tükör

A város meghatározó ágazatai a gazdasági szolgáltatások, a kereskedelem és a mezőgazdaság. A helyi vállalkozások jelentős része ezeken a területeken működik. Kistelek tekintetében 2004-ben a gazdasági szolgáltatás területén 95 vállalkozás működött, a szállításban 25, turizmusban 26, a kereskedelemben 123, építőiparban 59, iparban 37, mezőgazdaságban 67.

Regisztrált munkanélküliek száma (fő)

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A regisztrált munkanélküliek száma 2009-től 2012-ig tartó periódusban volt a legmagasabb. 2013 és 2014-ben meredeken csökkentek az értékek. Ez adódhatott a munkahelyek számának esetleges növekedéséből, és az elvándorlásokból is.

Munkanélküliségi ráta (százalék)

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

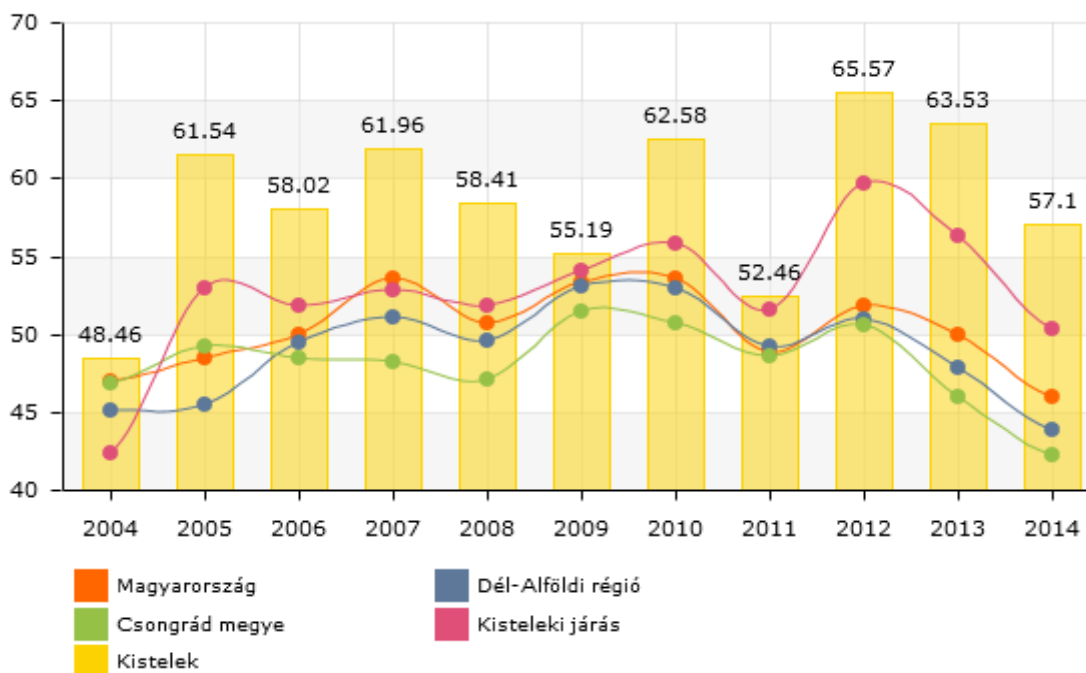

A munkanélküliségi ráta értékei szintén 2009 és 2012 között a legmagasabbak. 2013 és 2014-ben a legalacsonyabbak az értékek 7,76-tal és 7,47-tel.

Tartós munkanélküliek aránya (%)

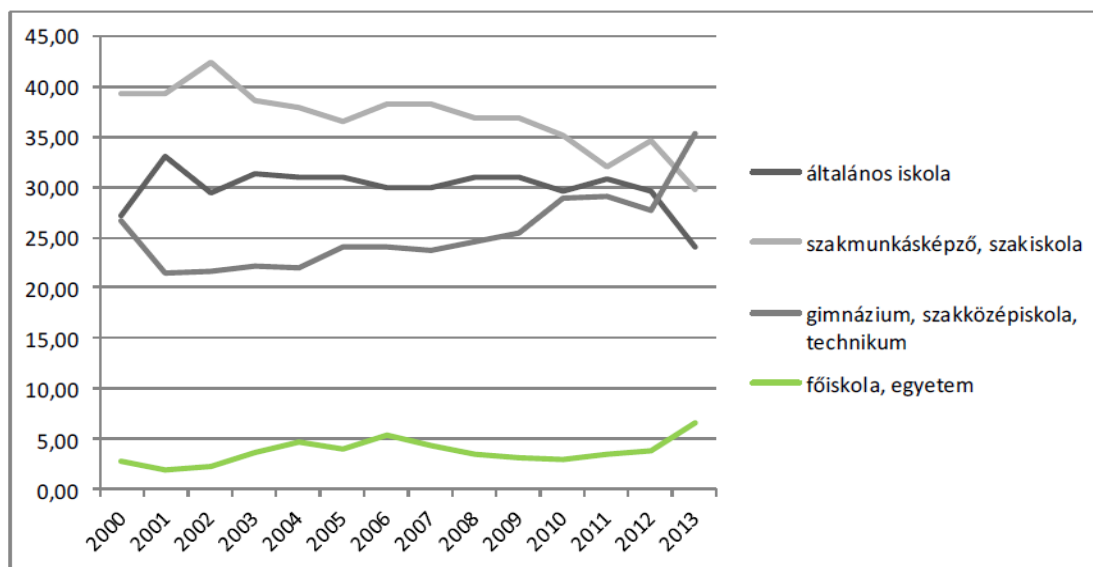
180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékában.

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A tartós munkanélküliek arányait tekintve, az értékek nagyon ingadozóak. A legmagasabb érték 2012-ben volt 65,57-tel. Ezt követően az értékek csökkenő tendenciát írnak le.

Nyilvántartott álláskereső alakulása iskolai végzettségük függvényében 2000.2013 között

Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

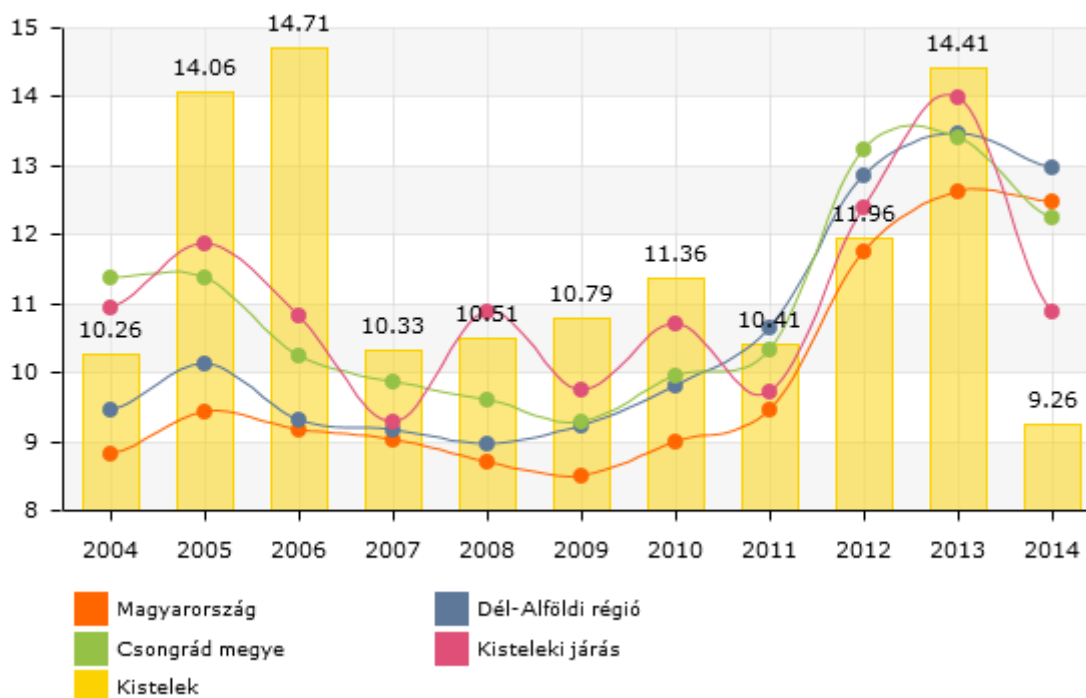
Látható, hogy a szakmunkások aránya csökken, amit a szakmunkásképzés csökkenése miatt kialakult szakember hiány indokol. A gimnáziumi végzettségűek munkanélkülisége

növekszik. Ennek hátterében az állhat, hogy nincs szakképzettség, szaktudás az érettségi mögött, továbbá rengeteg a főiskolán végzett fiatal, inkább őket alkalmazzák. Ugyanakkor 2012 utn emelkedő tendenciát mutat a munkanélküli felsőfokú végzettek száma is.

Pályakezdő munkanélküliek aránya (százalék)

A pályakezdő álláskeresők aránya a nyilvántartott álláskeresők között.

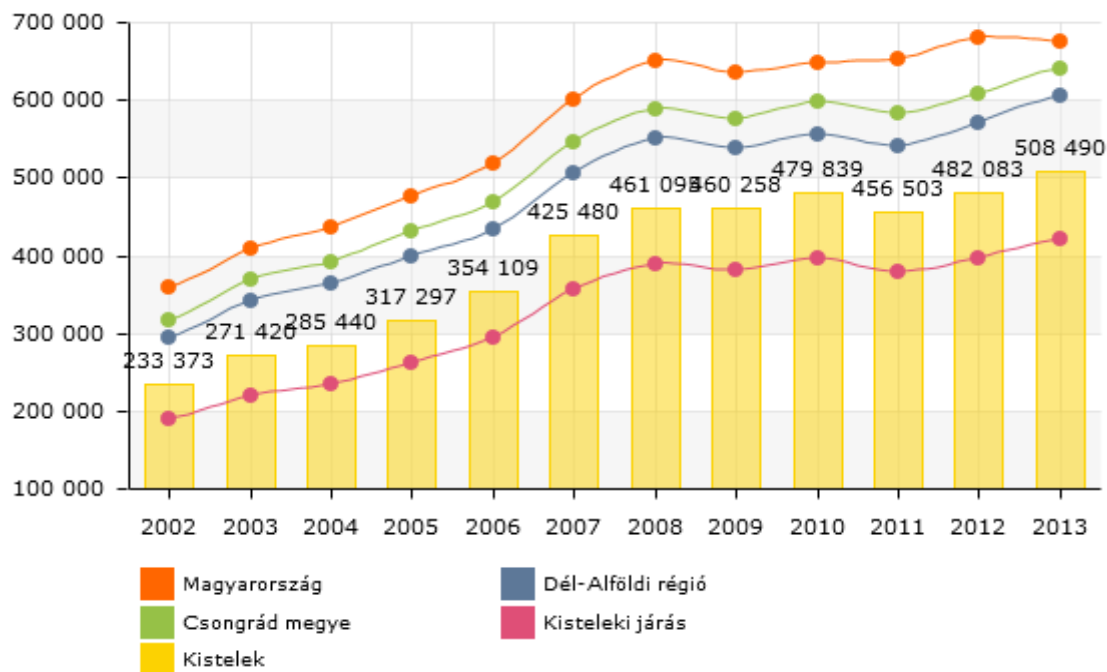
(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Az ábra 2005, 2006-ban és 2013-ban mutat nagyon magas értékeket. 2013-ban a legmagasabb a pályakezdő munkanélküliek aránya, 14,41%. 2007 és 2012 között viszonylag alacsony a pályakezdő munkanélküliek aránya. Legalacsonyabb érték 2014-ben látható 9,26 %-kal.

Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (Ft)

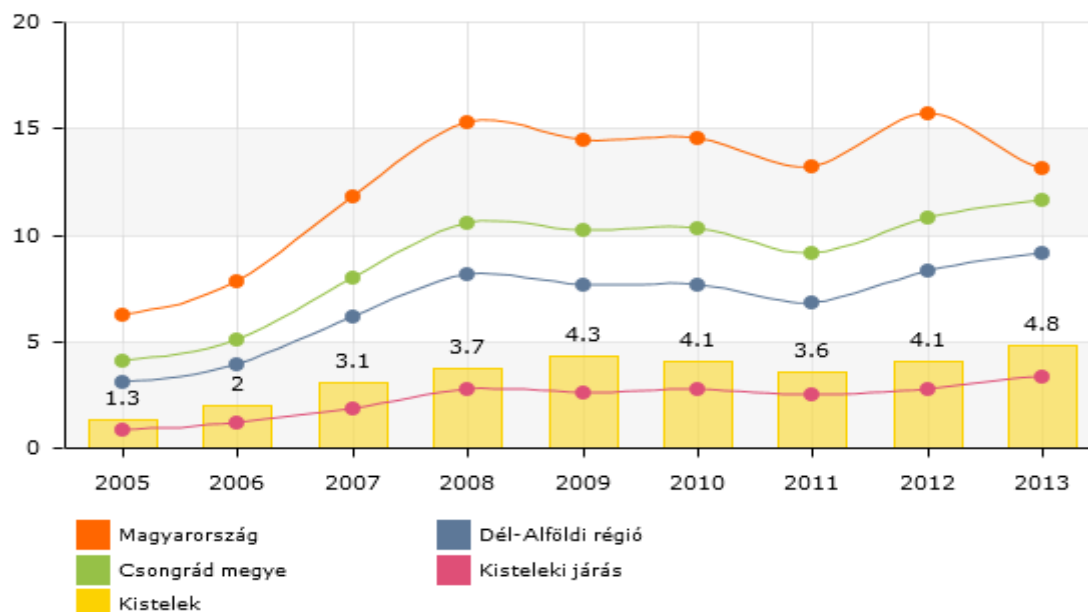
(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A jövedelmek nagysága folyamatos növekedést mutat 2013-ig. A legmagasabb nettó jövedelem nagysága 2013-ban 508 490 Ft.

Magas, illetve alacsony jövedelműek aránya (fő)

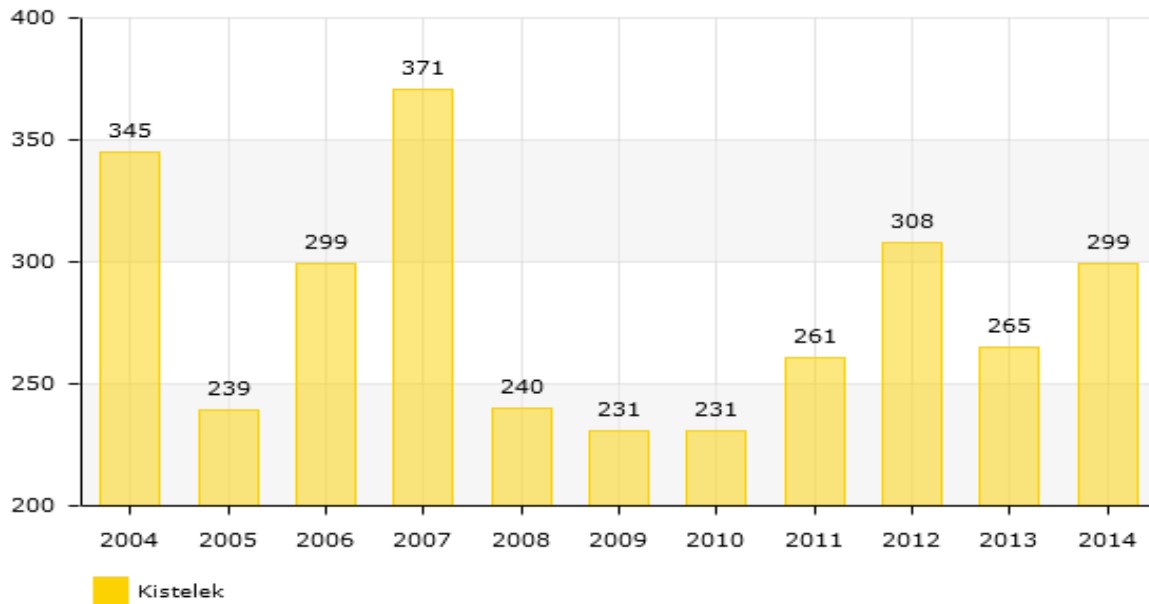
(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Odavándorlások száma

Állandó és ideiglenes belföldi odavándorlások összege.

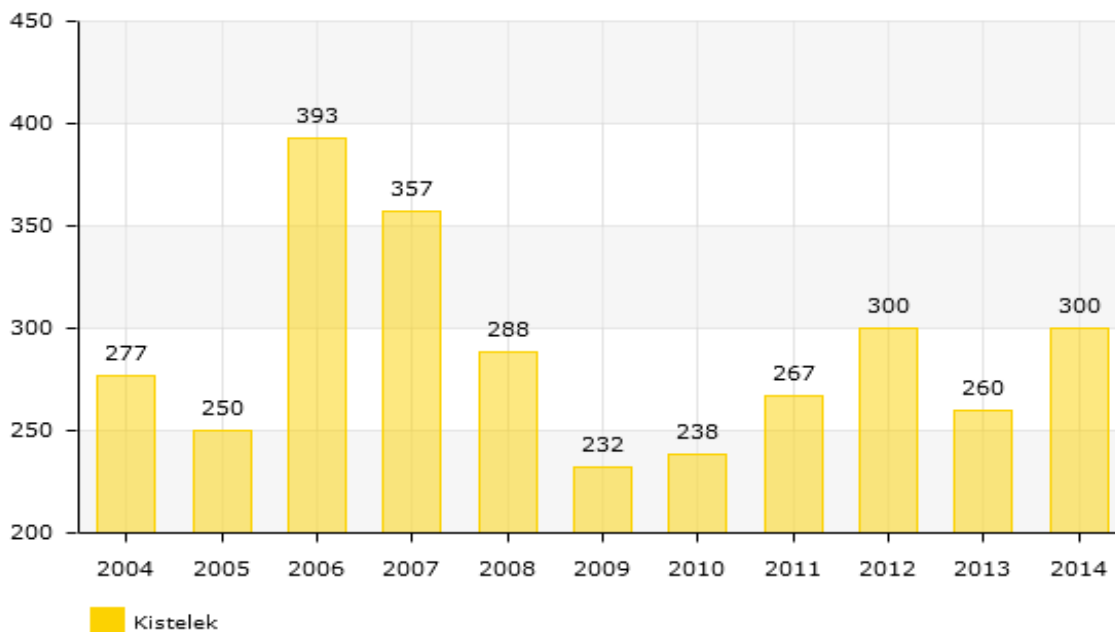
(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Az adatok jelentős ingadozásokat mutatnak. Az odavándorlások tekintetében 2007-ben mutatkoznak a legmagasabb értékek 371-gyel. A legalacsonyabb értékeket 2008 és 2010 között mutat. Az elvándorlások nagyságát ezen időszakok gazdasági ingadozásai is indokolhatják.

Elvándorlások száma
Állandó és ideiglenes belföldi elvándorlások összege.

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

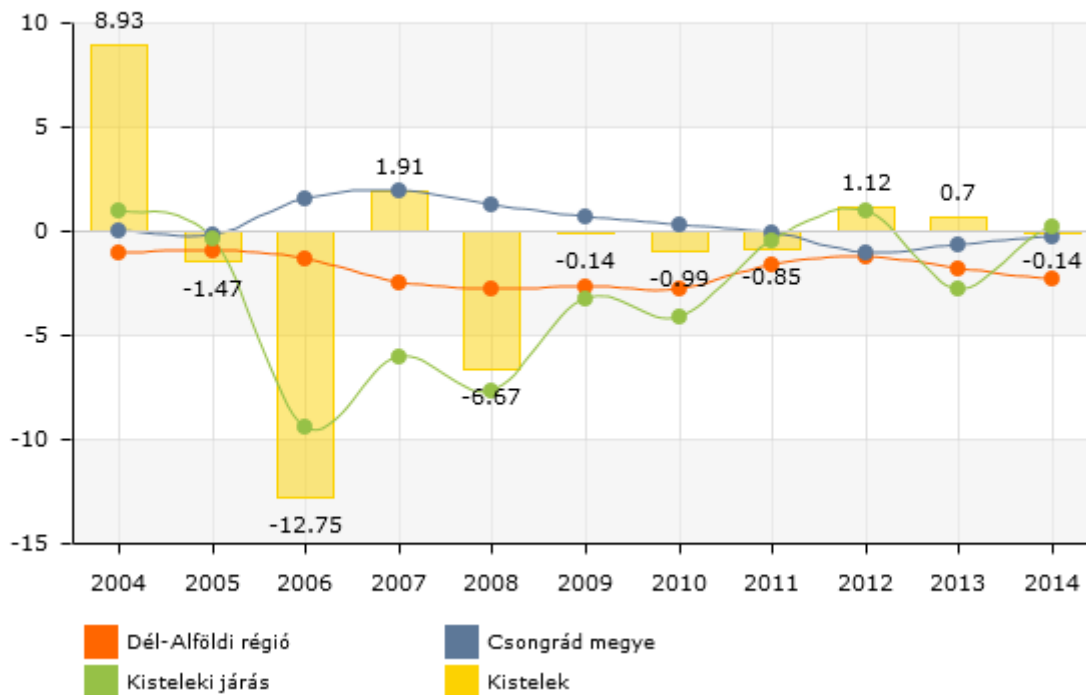
Az elvándorlások mértéke 2006-ban volt a legmagasabb 393-mal, majd 2009-ig csökkenést mutat.

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve.

Vándorlási egyenleg

(c) 2017 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A vándorlási egyenleg 2004 és 2008 között mutatja a legnagyobb különbségeket. 2004-ben a legnagyobb a pozitív különbözet 8,93-mal. Ebben az időszakban sokkal nagyobb az idevándorlók nagysága, mint az elvándorlóké. A legkisebb érték 2006-ban látható -12,75-tel. Az elvándorlások nagysága meghaladja az idevándoroltak arányát.

Gazdaság

Kistelek és környéke leginkább rurális térség, hagyománya és infrastruktúrája van az agrártevékenységnek és a vállalkozókésztség is megfelelő, viszont a tőkeellátottságon, a piaci kapcsolatokon, a termékpályák menedzselésén és az együttműködési kultúráján sok a javítani való. A minőségi mezőgazdasági termelésre építve érdemes lehet feldolgozó kapacitásokat is létrehozni, fejleszteni, hiszen így a feldolgozás adta hozzáadott értékkel kedvezőbb bevétel kapcsolódna a mezőgazdasági termékekhez is.

A kisvállalkozók túlsúlya jelzi, hogy a legtöbb esetben a nettó árbevétel nem haladja meg az 1-5 millió forintot.

A legjelentősebb gazdasági szervezetek Kisteleken

Cég neve	Tevékenysége
PRYSMIAN MKM Kft. Kisteleki Kábelgyár	Kábelgyártás
Kisteleki M+M Sajtgyártó Kft.	Tejtermék tevékenység
Unichem Kft.	Vegyipari tevékenység
Probart Kft.	Mélyépítés

A térségben kevés jelentősebb külföldi érdekeltségű vállalkozás található. Az egyik legjelentősebb külföldi befektető a Prysmian, amely megvásárolta a Kisteleki Kábelgyárat. Ez nem jelentett új beruházást, és a foglalkoztatottak létszáma is kis mértékben csökkent. Kistelek megkapta 2006 decemberében az ipari park címet, amely a beruházások, fejlesztések révén a járás gazdasági versenyképességének tekintetében a növekedés zálogát adta. Ezáltal Kistelek felzárkózhatott a fejlődő városokhoz.

A beruházás kivitelezésekor zöldmezős beruházások is történtek, valamint a terület másik részén a már meglévő vállalkozások nyertek teret.

A foglalkoztatásra vonatkozó problémákra elsősorban az Ipari Park és az ide települt vállalkozások jelenthetnek megoldást. Az ide települt vállalkozások a következők: Biopetrol Környezettechnikai Kft., Harmath és Társai Ipari és Szolgáltató Kft., Kisteleki M+M Sajtgyár Szolgáltató Kft., Onozo-Agro Kft., Sade-Magyarország Mélyépítő Kft., Rehabit Komplex Kft. A következő ágazatokban tevékenykednek: sajtgyártás, női felsőruházati konfekció gyártása, vegyi áru-nagykereskedelem, mélyépítés, fuvarozás, irodai papíráru nagykereskedelem.

Az Ipari Park infrastrukturális jellemzői:

- A városhoz tartozó úthálózat viszonylag szabályozott. A település belterületi úthálózata mintegy 23 km hosszú, 90%-a portalanított.
- Kommunális hulladék elhelyezése: a gyűjtés szervezeten, konténeres formában történik, a Csongrád Megyei Településtisztasági Nonprofit Kft. végzi.
- Szennyvízhálózat: az új szennyvíztisztító telep 800 m³/d kapacitással, ciklikus biológiai tisztítással működik. A szennyvízelvezetés gravitációs és nyomott, vegyes gyűjtőhálózat és 18 db átemelő kiépítésével valósul meg, amelyek az összegyűjtött szennyvizet a szennyvíztisztító-telepre juttatják. A projekt keretein belül a meglévő hálózat rekonstrukciójára is sor kerül, így az új rendszer szerves részét fogja képezni. Az ipari szennyvíz tekintetében a rendszer szűkre szabott, új befogadó- és tisztítómű szükséges a meglévő üzemek fejlesztéséhez és újak ellátásához.
- Villamos energia: az energiahálózat kiépített. A napenergia felhasználására villamos kiserőmű épült (0,5 MW teljesítmény) és több önkormányzati intézményre is napelemek kerültek. Komplex módon, a többi megújuló energiafajttával összehangoltan alkalmazva ez az energiafajta a kedvező besugárzási adottságok miatt egész évben eredményesen kihasználható.

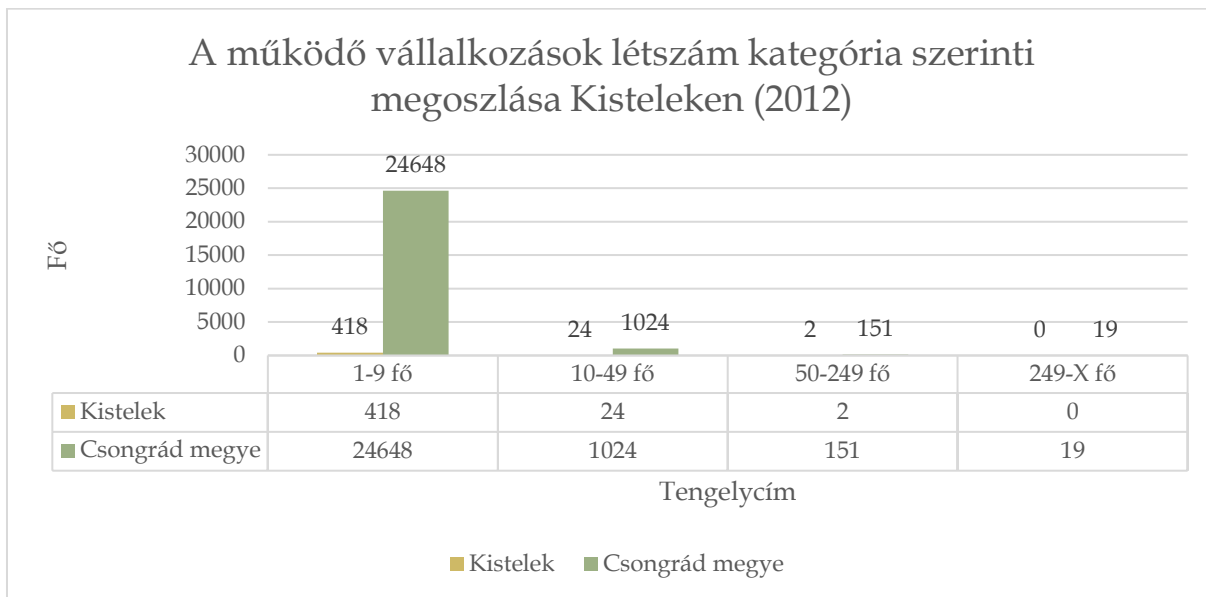
- Gázenergia-ellátás: a vezetékes gázellátás Kistelek város minden utcájába kiépült. Kistelek város gázellátása a pusztaszeri gázátadóról történik.
- Ivóvízellátó rendszer: A közüzemi vízellátó rendszer biztosított, kapacitása 4500 m³/nap. Az átlagos vízigény 1430 m³/nap.
- Felszíni víz elvezetése: Kistelek területén nyílt felszínű árkokkal történik a probléma megoldása, a város csapadékvíz-elvezető rendszere kiépített.

A város meglévő ipari gazdasági területei a vasútvonal mentén helyezkednek el, jól elkülönülő tömbökben fekszenek. A vasútállomás közelében található telephelyek nagyobb része alulhasznált vagy kiürült. Az egykori strand környékén lévő telephelyek felszámolása várható. Az ipari park fejlesztése az elmúlt években tovább folytatódott, döntően közműfejlesztéssel (víz-gerincvezeték létesítettek, megépítették a középnyomású földgázelosztó vezetékét, kialakították a közvilágítási hálózatot, valamint az energiaellátó-hálózatot és a csatlakozó kifeszültségű hálózatot). Az új vállalkozások megjelenése számos pozitív hatást eredményezett, hiszen egyrészt a helyi és a térségi munkanélküliség csökkent, másrészt a kedvező földrajzi elhelyezkedés révén az ipari park vonzást gyakorol a környező városok (Szeged, Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza, Mórahalom) felszabadult munkavállalóira is, továbbá a vállalkozói és befektetői tőke kedvezően hat a térség megélhetési lehetőségeire.

A településen a jelentősebb külföldi érdekeltségű vállalkozások száma alacsony. Az öt legnagyobb foglalkoztató vállalkozását vizsgálva összességében 461 főt foglalkoztatnak, amely a település összes foglalkoztatottjának 19 %-át teszi ki.

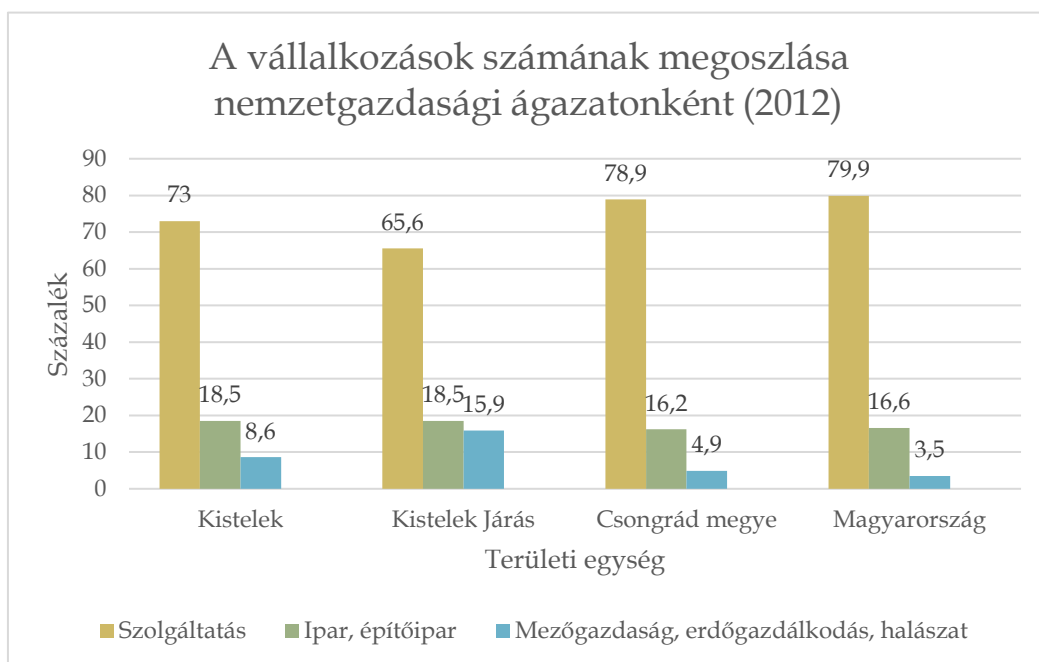
A közelmúlt egyik legjelentősebb befektetője Kisteleken az amerikai tulajdonú Prysmian volt, amely megvásárolta az 1976-ban létrehozott Kisteleki Kábelgyárat. A kisteleki kábelgyár főleg erősáramú vezetékeket gyárt rézvezetővel, valamint speciális jelző- és vezérlő kábeleket. Jelenleg Magyar Kábel Művek Prysmian Kft. néven üzemel az egység, foglalkoztatottainak száma 273 fő.

Az ipari park fejlesztése is megvalósult az elmúlt években. A munkálatok 2011. júniusában kezdődtek. A projekt keretében víz-gerincvezeték létesítettek, megépítették a középnyomású földgázelosztó vezetékét, kialakították a közvilágítási hálózatot, valamint az energiaellátó- hálózatot és a csatlakozó kifeszültségű hálózatot. Körülbelül 20 hektárt, a zöldmezős területet fejlesztettek ebből az összegből.

Forrás: TeIR adatbázis

A mikrovállalkozások elsődlegessége jellemző. A vállalkozások többsége Kisteleken 1-9 főt alkalmaz. A településen lévő vállalkozások 94 %-a mikrovállalkozás. A kisvállalkozások (10-49 főt foglalkoztató cégek) aránya magasabb, mint a megyei átlag (5,4 %, megyei 3,9 %). A város relatív helyzetét tükrözi ezek mellett a működő vállalkozások nemzetgazdasági ágazatok szerinti megoszlása.

Forrás: KSH

Kistelek városban a tercier szektor dominál jelentős mértékben, bár aránya viszonylag kevesebb a megyei és az országos adatokhoz viszonyítva. Az ipar aránya az országos és a megyei adatokhoz képest valamivel nagyobb. A mezőgazdaság képviseli a legkisebb értéket az országos és megyei átlagot legalább kétszeres mértékben meghaladva.

A szolgáltatói szektor erősségét mutatja, hogy főleg a gépjárműjavításhoz, szállítmányozáshoz, kereskedelemhez kapcsolódó szolgáltatói szektor a jelentősebb. Kisteleken a szolgáltató ágazatban található meg a vállalkozók közel 20 %-a. Továbbá jelentős a városban megtalálható műszaki, szakmai és tudományos tevékenység, amelyek a városban működő vállalkozás 11,1 %-át teszik ki.

A város egyik meghatározó ága a mezőgazdaság. A város és a külterületek adottságai (társadalmi, természeti és gazdasági erőforrások alapján is) – főleg ennek az ágazatnak kedveznek.

Kistelek és környéke viszonylag iparhiányos térség. Itt elsősorban a mezőgazdaság és az erre épülő élelmiszer feldolgozás a fő ipari szektor.

A vállalkozások gazdasági ágazatonkénti megoszlása Kisteleken és Csongrád megyében (db)

Gazdasági ág	Kistelek város	Csongrád megye
Mezőgazdaság	38	1267
Feldolgozóipar	25	1820
Építőipar	45	2251
Kereskedelem, gépjárműjavítás	86	5603
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	49	3999
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	14	1265
Szállítás, raktározás	20	889
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	20	1224
Információ, kommunikáció	12	1099
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	21	999
Ingatlanügyletek	12	879
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	0	1
Oktatás	33	1234
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	28	1540
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	12	572
Egyéb szolgáltatás	17	1090

Turizmus

A térségben kiemelt jelentőséggel rendelkezik a turizmus. A Kisteleki járáson belül található az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark, amely országosan is kiemelkedő attrakció. Itt található a szabadtéri néprajzi múzeum, a skanzen és kirándulólhely. Legismertebb kiállított műve a Feszty Árpád „A magyarok bejövetele” című körképe, továbbá a látnivalók között szerepel a kiemelkedő Szabadtéri néprajzi gyűjtemény, amellyel a park az ország öt skanzenjének egyikét képezi. 19 épületegyüttessel és három szabadtéri kiállítással rendelkezik. Az épületegyüttesek lehetővé teszik az odalátogatók számára, hogy betekintést nyerjenek a 19. századi falvak és tanyavilág életébe, a különféle mesterségekbe. Megtekinthetők a különféle mesterségek, iskola, posta, szatócsbolt, szélmalom, kisvasút, pékműhely. Megtalálható a kocsigyűjtemény és mezőgazdasági gépek gyűjteménye. Ugyanakkor az Emlékpark számos rendezvénynek, helyi programnak ad otthont. Levonható következtetésként, hogy Kistelek számára nagy jelentőséggel bír, hogy az ország egyik leglátogatottabb desztinációja (évi 300-400 ezer fő) szomszédságában helyezkedik el területileg. Lehetőséget nyújt arra, hogy a turizmus a város egyik kulcs fejlődési ágazatává váljon.

Emellett Ópusztaszeren található a térség másik fő attrakciója, a Csillagösvény Útvesztő Öko-Élménypark, amely Közép-Európában egyedülállónak mondható. Labirintus tematikájú élménypark, amely a környéken megtalálható természetes alapanyagokból épült fel. A Tejút ősi elnevezésre hallgató park kiváló kikapcsolódási lehetőséget biztosít családoknak, iskolás, óvodás csoportoknak és csapatépítő tréningeknek egyaránt. A sövénylabirintus olyan megtervezett fagyal-ültetvény, amelyet a 21. század mérnöki precizitásával készítettek. A legendás csodaszarvas alakját adó sövényfalak 3,5 kilométer hosszan kanyarognak. A helyes út megtalálásában magyar vagy angol nyelvű kérdésekre adott válaszok nyújtanak segítséget. A kérdések az egyes elágazásoknál a térség történetével, kultúrájával, érdekességeivel, élővilágával kapcsolatosak. Fahidakon vezet át az útvonal, majd egy kilátó nyújt pihenési lehetőséget. A fűzfafonat-labirintus 1200 méter hosszúságú, embermagasságú falait a Tiszaparti fűzek ágaiból készítették, és egy honfoglalás kori övcsat mintáját adja. Gondolkodtató és szórakoztató interaktív játékokat biztosítanak a szőnyeglabyrinthok. Hungaricumnak számító számháborúzás élményét nyújtja a számháború pálya 138 fája. A kisebbeket fajtásvetér, népi játékok és egy hangulatos, a mozgáskoordinációt fejlesztő kötél-labirintus szórakoztathatja.

Kistelek termál gyógyfürdője is turisztikai vonzerővé vált – összekapcsolódva az Aqua Hotel szállás szolgáltatásaival. A város kiemelkedő vonzereje a gyógy- és termálfürdő. Négy medence, szauna és különféle kezelések találhatóak meg a 2004-ben átadott családi hangulatú fürdőben. A zárt légterű termálfürdő hévize mintegy 2000 méter mélyről, 84 °C-os hőmérséklettel tör a felszínre. A gyógyvíz lágú, fluoridos jellegű, nátrium-hidrogénkarbonátban és metakovavasban gazdag. A reumatológiai betegségben szenvedő pácienseknél a gyógyvízzé minősítés folyamatában követéses módszerrel állapították meg, hogy jelentős és mérhető objektív és szubjektív javulás következett be. Mindez azt támasztja

alá és bizonyítja, hogy a kisteleki termálvíz mozgásszervi betegségekre vonatkozó kedvező hatásait bizonyítja.

A rekreáció és aktív turizmus jegyében is számos lehetőség kínálkozik a látogató vendégek számára. Ezek közé tartoznak többek között a vízi turizmus, sportok, természetjárás és megfigyelés, kerékpározás, horgászat, vadászat, lovaglás, egyéb szabadidős és sporttevékenységek.

Az ökoturizmus tekintetében, a természetjárás és megfigyelés területén szintén kiváló adottságokat mondhat magáénak a város. Az ide tartozó több országos és helyi védettségű természeti érték (csengelei Péter-tavi madárrezervátum és kocsányos tölgyfa-csoport, pusztaszeri Fülöpszék és Büdökösszék, kistelek-Bíbic-tó, Balástya és Kistelek közötti Müller-szék). A legnagyobb védett területnek a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet mondható, amelynek területéhez az 55 hektáros Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark is tartozik. Természeti és kulturális adottságokhoz sorolható a Pusztaszeri Hétvezér emlékmű Természetvédelmi Terület. A Tisza melletti ártéri területek, a kistérséghez tartozó erdők is lehetőséget biztosítanak a túrázáshoz.

Kerékpározási lehetőségek turisztikai szempontból részben adóttak. A Szeged-Ópusztaszer közti út az országos kerékpáros turistavonal része.

Horgászati lehetőségek biztosítására alkalmas a Kistelekhez közel lévő Tisza és néhány kisebb természetes tó mellett egyre több mesterségesen kialakított tó is. Ópusztaszer rendelkezik olyan erdő területekkel, amelyek vadászat szempontjából alkalmasak. Kistelek területén apróvad vadászatra alkalmas erdők találhatók. Lovaglási, lovas túrázási lehetőség több helyen van Kistelek külterületein, elsősorban a tanyasi turizmus fejlődéséhez kapcsolódóan.

A kisteleki sportcsarnok építése a 2000. év végén vette kezdetét, amely kapcsolódik a volt Skála áruházból átalakított Rendezvényház épületéhez. Ezt követte a fürdő létesítése, amely fejlesztés életre hívta a Sport- és Rekreációs Központot. Az épületben közösségi programok valósíthatók meg, úgy, mint sportversenyek és sportbemutatók. A fürdő aktív pihenést, felüdülést és gyógyulást biztosít mind a helyi lakosság, mind az idelátogató turisták számára.

A kulturális turizmus lehetőségeit nyújtják a különböző rendezvények, programok, amelyek a helyi szellemi és tárgyi, néprajzi emlékeket, kézműves hagyományokat, iparművészeti tárgyakat mutatják be. A XX. század elején épült Kócsó kápolna nem áll védelem alatt.

A tanyasi turizmus is lehetőségeket rejthet magában a város és tanyái számára. Az Ópusztaszerre és Kiskunmajsára érkező vendégek jelentős tranzitforgalmat biztosítanak. A falusi, tanyasi turizmus jelentős motorja lehet a fejlődésnek azáltal, hogy erősíti a helyi identitástudatot, kiegészítő tevékenységeket, pótlólagos jövedelemforrást jelent. Magába foglalja a falusi és tanyai vendéglátást, az aktív turizmust, az agroturizmust – helyi és mezőgazdasági termékek eladását és bemutatását – a helyi szellemi és tárgyi emlékeket,

kézműves termékeket bemutató programokat, a népi kultúrát, hagyományokra (pl.: népzene-citerazenekar) épülő rendezvényeket, a gasztronómiai- és borturizmust.

A turisztikai kínálatot tekintve a kereskedelmi szálláshelyként említhető a 2004-ben átadásra került szálloda (Aqua Hotel) és a helyi kollégium (Rózsaliget Kollégium). A keresleti adottságok tekintetében növekszik mind a vendégek, mind az itt eltöltött vendégéjszakák száma. Az M5-ös autópálya építése jelentős hatással volt arra, hogy a kisteleki szálláshelyek teljes körűen kihasználásra kerültek.

Lakásállomány

A lakásállomány 1,3 %-kal növekedett 2000 és 2011 között. A 2001-es adatokhoz hasonlítva városi szinten nagy arányban csökkent az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 33,4 %-ról 19,4 %-ra. 2011-ben a város teljes lakásállománya 3418 db volt. Ugyanez a szám 2001-ben 3323 db. Ez azt jelenti, hogy 1000 lakosra 487 lakás jutott a KSH adatbázisa alapján. A járás tekintetében 494 db, megyei szinten 456 db.

2001 és 2011 között a lakás közműellátottságában növekedés mutatható ki. 85,9 %-ról 91%-ra növekedett a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya. Viszont jóval kisebb mértékben növekedett (9,2 %-ról 10,2%-ra) a közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya, ami még a térségi átlagértékektől is kevesebb.

Kor szerinti megoszlás viszonylatában a városban a lakások mintegy 23 %-a 1946 előtt épült. 1961 és 1980 között épület 38 %. A jelenlegi lakásállomány 11 %-a a rendszerváltást követő években épült meg.

Sem Kisteleken, sem a járás többi településén nem jellemző az új építésű házak kivitelezése. Leginkább a meglévő házak átalakítása történik a célcsoport korosztály tekintetében.

Elmondható, Kisteleken megközelítőleg 400 üres telek található. A 18-35 éves korosztály számára lakhatási lehetőséget kínálnak a „fecskeházak” és a szociális bérlakások. A fiatal munkaerő helyben tartása céljából az elmúlt években indult bérlakás-program és Fecskeház építés. A fecskeházak 2007-ben épültek, 17 darab, jó állapotú lakásokat kínál. A legutolsó 2014 nyarán elkezdődött beruházás, amelynek keretében 17 új lakás segítheti a fiatalok helyben maradását. A kisteleki kollégium épületében 17 darab újonnan épült lakás található, amely beruházás 2015-ben ért véget. Különösen a 23-30 év közötti korosztály vette igénybe.

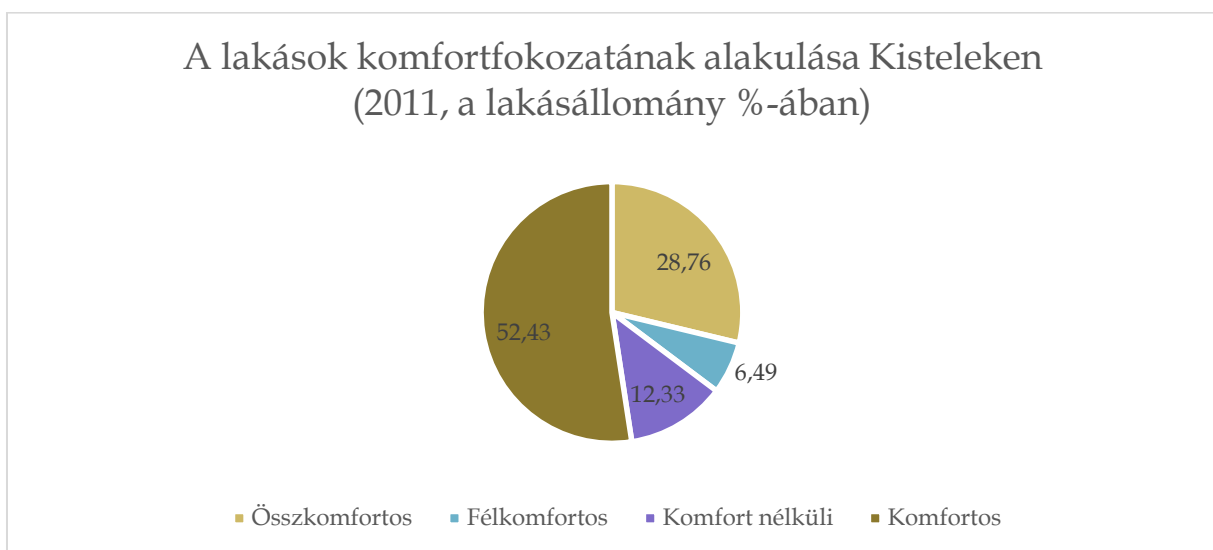
A járás 6 településében éves szinten mindössze 2-3 építési engedély kerül kiadásra újonnan épülő lakások számára. Ezek az építési engedélyek elsősorban Kistelekre fókuszálnak. Éves szinten körülbelül 100 építési engedély nélküli belső lakás átalakítás történik. Ezek többsége 80-100 m² közötti nagyságú épületek.

2014-ben Kisteleken a lakóházak száma 3244 darab. Ebből 75 önkormányzati lakás a 2014. december 31-i állapot alapján. Az ipari parkban 2014-ben öt csarnokot adtak át, és öt újabb csarnok építésére kértek engedélyt.

2016. december 31-i statisztika alapján Kisteleken a lakóházak száma 3000 db, melyből 80 db önkormányzati lakás. Az előző évben az önkormányzat egy új lakóház használatba vételi engedélyt adott ki, amely magánerőből épült. 2016-ban két lakóingatlan került elbontásra és hárman jelentettek be új családi ház építését.

Épület, melléképület bővítésére kilenc esetben igényeltek engedélyt az önkormányzattól. A tavalyi évben a Polgármesteri Hivatal egy lakóépületet vásárolt. Az ipari parkban 2016-ban három csarnokot adtak át, és két újabb csarnok építésére adtak ki engedélyt. Ipari jellegű építményre a tavalyi évben az Ipari parkon kívül egy használatba vételi engedélyt adott ki az önkormányzat és további kettőre kértek építési engedélyt.

A lakások komfortfokozatának alakulása Kisteleken (2011., a lakásállomány %-ában)

Bérlakások állománya

Kisteleken 88 bérlakás és 89 szociális bérlakás van. A lakások bérbeadásáról a testület határoz. Kistelek lakásszerkezetére a magánházak jellemzőek, albérlet kevés van, nagyon sokan keresik a kivehető lakásokat. A kevés albérleti lehetőség is nagyobb részt öreg, elhanyagolt, nem energiatakarékos házakból áll, melyek rezsiköltsége magas.

Bérlakás állomány alakulása

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	
2008	3405	n.a.	99	0	99
2009	3410	n.a.	96	0	96
2010	3419	n.a.	89	0	89
2011	3418	n.a.	89	0	89
2012	3424	n.a.	88	0	88

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Elérhető önfoglalkoztatást segítő támogatások

A Munkaügyi központon keresztül elérhető álláskeresők vállalkozóvá válását támogató GINOP-os program, itt a munkabérré és járulékra pályázhat az álláskereső fiatal, ha vállalkozni szeretne. Továbbá elérhető egy 2 millió Ft összegű keret gépek, eszközök vásárlására.

GINOP-os programból támogatható a 25 év alatti illetve 25 év feletti álláskereső, amennyiben a munkáltató vállalja a 40 napos továbbfoglalkoztatást.

Az MVH-s programokon keresztül elérhető a 12,5 millió forintos Fiatal gazda program, illetve a Vállalkozások nem mezőgazdasági tevékenységű diverzifikációs programja, ami helyi induló vállalkozásoknak ad támogatást.

A város Vállalkozói Akadémia szervezésével támogatja a lakosokat, ahol ingyenesen hallgathatják meg szakértők előadásait és tanácskozhatnak velük felmerült kérdéseikről mind a támogatások, a dózálás, fogyasztóvédelem, mezőgazdasági szabályozás területén, akár jogi kérdésekben.

Helyben vagy a térségben megvalósuló, foglalkoztatási célú uniós vagy hazai programokban való részvétel elősegítése, akár a fiatal informálásával, mentorálásával, a programokban való benntartás elősegítésével, akár utazási költségeinek a mindenki számára nyitott pályázatok (pl. GINOP-6.1.3-17 Idegen nyelvi készségek fejlesztése, VP1-1.3.1-16 Szakmai tanulmányutak és csereprogramok – még nem jelent meg; GINOP-5.1.1-15 Út a munkaerőpiacra), vagy pl. a kifejezetten fiataloknak szóló alábbiak:

VP2-6.1.1-16 A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás

GINOP-5.2.1-14 Ifjúsági Garancia

GINOP-5.2.2-14 Fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése + GINOP-5.2.3-16 Fiatalok vállalkozóvá válása – Vállalkozás indítási költségeinek támogatása

GINOP-5.2.4-16 Gyakornoki program pályakezdők támogatására

GINOP-5.2.6-17 Fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése – képzés és mentorálás +

GINOP-5.2.7- 8.8.4-17 Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása kombinált eszközzel

VP2-6.1.1-16 A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás

Pályázhat: 18-40 éves, főtevékenységként mezőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, aki államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik, illetve aki a támogatási kérelem benyújtásakor legalább 6 000, de legfeljebb 25 000 STÉ értékű termelési potenciállal kizárólagosan rendelkezik.

40 000 eurónak megfelelő forintösszegű vissza nem térítendő támogatás

Kötelező tevékenység: újonnan létrehozott mezőgazdasági vállalkozás támogatása: az üzleti tervben vállalt, azzal szorosan összefüggő és ahhoz kapcsolódó kötelezettségek teljesítése.

GINOP-5.2.1-14 Ifjúsági Garancia Megvalósító: NGM kormányhivatalokkal együttműködve

➔ javasolt a járási hivatal foglalkoztatási osztályának felkeresése

Célcsoport: 25 év alattiak

Az Ifjúsági Garancia személyre szabott segítséget jelent. Az érintett fiatallal együtt a foglalkoztatási szolgálat egyéni cselekvési tervet dolgoz ki, mérlegelve, hogy milyen típusú támogatásokkal lehet az adott fiatal munkaerő-piaci esélyeit hosszú távon javítani. A foglalkoztatási szolgálat tanácsadás és mentorálás mellett a következő lehetőségek valamelyikét kínálhatja fel a fiatalnak:

- Munkáltató által bejelentett üres álláshely,
- Munkatapasztalat-szerzés (munkáltatóhoz kiközvetíti támogatás mellett abból a célból, hogy a szakképesítésének megfelelő munkakörben gyakorlati, gyakornoki tapasztalatot szerezhessen),
- Támogatott foglalkoztatás,
- Alapfokú iskolai végzettség megszerzése,
- Szakképzés különféle formái.

GINOP-5.2.3-16 Fiatalok vállalkozóvá válása – Vállalkozás indítási költségeinek támogatása (egyszerűsített,)

IG része; előzmény: TÁMOP-2.3.6 Fiatalok vállalkozóvá válása

Közvetlen előzmény: GINOP-5.2.2-14 Fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése (standard, 1,1 milliárd Ft – meghirdetve 2014. októberben)

Célja: az új egyéni vagy mikro-kis vállalkozás indítását tervező, vállalkozói szemlélettel rendelkező, 18-30 év közötti fiataloknak a GINOP-5.2.2-14 felhívás keretében való felkészítését követően vissza nem térítendő támogatás juttatása a GINOP-5.2.3-16 keretében.

GINOP-5.2.2-14 keretében került sor az üzleti készségfejlesztésben tapasztalt és megfelelő referenciákkal rendelkező szolgáltató, képző, mentoráló szervezetek kiválasztására, a támogató háttér kialakítására és a program teljes futamideje alatt történő folyamatos működtetésére.

A potenciális fiatal vállalkozók a GINOP-5.2.2-14 számú felhívás keretében kiválasztott szervezetek által nyújtott képzési programok teljesítésével kaphatják meg a vállalkozásindításhoz szükséges kompetenciákat, megszerezhetik az alapvető jogi, pénzügyi, gazdálkodási, munkaszervezéssel, gazdálkodással és irányítással kapcsolatos ismereteket, megismerhetik a vállalkozási formák típusait, képessé válhatnak előkészíteni önfoglalkoztatóvá vagy vállalkozóvá válásuk lépéseit. A GINOP-5.2.2-14 számú pályázat keretében a szolgáltató azzal a fiattalal köt támogatási szerződést, aki legalább 1 hónapja álláskereső.

A fiatalok a támogató szolgáltatásokon keresztül segítséget kapnak üzleti tervük összeállításához, illetve az indítási időszakban tanácsadás és mentorálás keretében kiemelt segítséget kapnak a jogszerű működéshez, az adótudatos vállalkozói magatartás kialakításához.

GINOP-5.2.4-16 Gyakornoki program pályakezdők támogatására (egyszerűsített)

IG része, célcsoport: szakképzett fiatalok

A program elsődleges célja a közvetlen munkahelyteremtés elősegítésén túl az iskolai rendszerű képzésben, felnőttoktatásban vagy felnőttképzésben megszerzett szakképesítés hasznosulásának elősegítése, a fiatalok korai munkahelyi tapasztalathoz segítése, ezzel a későbbi foglalkoztathatóságuk növelése.

A gyakornoki program a vállalkozás statisztikai létszámának növelésével együtt járó, azaz új státusz betöltését eredményező foglalkoztatás esetén egyrészt bér- és járuléktámogatást nyújt a vállalkozások számára a gyakornok foglalkoztatásához kapcsolódóan 9 hónapon keresztül, másrészt lehetőséget teremt segítő vállalati gyakornoki kapcsolattartó tevékenység

ellátására és szükség esetén az új munkahely tárgyi és infrastrukturális feltételeinek kialakítására is.

A gyakornokként foglalkoztatott fiatalokat a járási hivatal foglalkoztatási osztályán regisztrálni kell az Ifjúsági Garancia alanyaként, még a munkaviszony létrejöttét megelőzően. A kirendeltségek segítséget nyújtanak a fiatalok vállalkozásokhoz történő kiközvetítésében.

GINOP-5.2.6-17 Fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése (standard)

GINOP-5.2.7- 8.8.4-17 Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása kombinált eszközzel (egyszerűsített)

Tempus pályázatait- Erasmus program - külföldi tanuláshoz, nyelvtanuláshoz.

Fiatalokat, családokat segítő közösségek, szolgáltatások bemutatása

Gyermekjólét, gyermekvédelem

A Kistelek Környéki Települések Többcélú Társulása által fenntartott Szociális Központ és Gyermekjóléti Szolgálat működési területe Baks, Balástya, Csengele, Kistelek, Ópusztaszer, Pusztaszer közigazgatási területe.

Az ellátandó tevékenységei: étkeztetés, házi segítségnyújtás, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, támogató szolgálat, nappali ellátás időskorúak részére, családi napközi, időskorúak gondozóháza – önálló szakmai egységként működnek az integrált szociális intézmény keretén belül.

Ezen tevékenységek vagy közvetlenül a gyermekekre, vagy az őket körülvevő családra irányulnak.

Az étkezés keretében arról igyekezzenek gondolkodni, hogy legalább napi egyszer meleg étkezéséről kell gondoskodni a szociálisan rászorultak számára. Azok számára, akik eltartottjaik részére tartósan vagy átmenetileg nem képesek biztosítani. Ennek oka lehet a koruk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, hajléktalanságuk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk.

Házi segítségnyújtás: alapvető ápolási, gondozási feladatok elvégzése, közreműködés az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés. Feladata a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, segítségnyújtás azok elhárításában. Az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást az igénybe vevő saját lakókörnyezetében kell biztosítani.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: az egészségi állapot és szociális helyzetük miatt igénybe vevő, saját otthonukban élő időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek

használhatják, akik a segélyhívó készülék megfelelő használatára képesek. Feladata a krízishelyzetek elhárítása az önálló életvitel fenntartása mellett.

Család- és gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelés-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal- szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el.

Feladatai:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak megoldása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

Család- és gyermekjóléti Központ ellátási területe a Kisteleki Járás közigazgatási területe.

Feladatai:

- A gyermek testi-lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése.
- Támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás segítése, életvezetési, pszichológiai, nevelési és jogi tanácsadás biztosítása.
- Külön figyelmet kell fordítani a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatására.
- Prevenációs feladatokat lát el, szabadidős programokat szervez.
- Segítséget nyújt hivatalos ügyek intézéséhez.
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése
- Észlelő- és jelzőrendszer járási szintű koordinálása
- Kapcsolattartási ügyelet
- Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat biztosítása.
- Utcai szociális munkát végez.
- Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység végzése, melynek keretében javaslatot tesz a gyámhivatal részére, védi a hatósági intézkedés alatt álló gyermeket.
- Elősegíti a családból kiemelt gyermek visszahelyezését, családba fogadását.
- Szakmai támogatást nyújt a Kistelek Járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat számára.

Támogató szolgáltatás: feladata a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása.

Időskorúak nappali ellátása: saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévét betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek napközbeni tartózkodására, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére szolgál.

Családi bölcsőde:

A családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkezést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást biztosít. A fiatal korosztály számára nagyon fontos, segíti az anyukák újbóli munkába állást

Biztos Kezdet Gyerekház: csak Kisteleken, a járásközpontban működik. Működése elején más településről érkező anyukák is látogathatták gyermekeikkel, mára a normatív finanszírozás ezt nem teszi lehetővé. Fontos segítség a fiatalcsaládok számára

Kipp-Kopp Biztos Kezdet Gyerekház

2009 őszén kezdte meg szakmai tevékenységét. A fenntartó, azaz pályázat kedvezményezettje, Kistelek Város Önkormányzata volt akkor is, és azóta is.

A Gyerekház célja:

- a gyerekek optimális fejlődésének támogatása,
- a szülők támogatása,
- a helyi közösségek életében való részvétel,
- a szakmai partnerekkel való hatékony kapcsolat kialakítása,
- a családok tudatos elérése,
- a Gyerekház működésének magas szakmai színvonalát biztosító folyamatos tanulás (önértékelés és visszajelzés) szemléletének kialakítása és gyakorlatba ültetése.

A megjelenő helyi igényekhez folyamatosan alkalmazkodik. Az elmúlt év gazdasági változásai számos családnak megnehezítették a mindennapi életét, ezért a „célcsoport” köre napról-napra változott és bővült a településen.

A családok elérése folyamatos toborzási tevékenységet igényelt (megújuló szórólapok, TV, rádióhirdetések, plakátok, heti rendszerességgel családlátogatások).

Fiatalszülők számára nagy segítség, hiszen ingyenesen szakmai szolgáltatásokhoz jutnak gyermekeiket illetően, továbbá a fiatal szülők a gyerekházon keresztül egy közösséget alakítanak ki, amelyben jól érzik magukat, közös programokon vehetnek részt.

Egészségfejlesztési Iroda

Az iroda 2017. július 1-je óta működik. 2 évig TÁMOP forrásból finanszírozták a tevékenységeit, majd átkerült az EMMI hatókörébe.

Legfőbb céljai:

- primer, szekunder prevenció,
- segítségnyújtás családtervezéstől a legidősebb nyugdíjasig,
- szülésre történő felkészítés,
- „Segítség? Szülő lettem.” program,
- kismama torna, szülés utáni torna, fitt mama torna,
- családterápia,
- családállítás,
- civil szervezetektől beérkező igények kezelése,
- megelőző tevékenységek:
 - szűrővizsgálatok: célja, már óvodáskorban gerincvizsgálatok végzése.
 - minden korosztály látogassa a szűréseket minél gyakrabban,
 - tájékoztató anyagok készítése,
 - „Szűrések éjszakája” program,
 - betegklubok: mindegyiknél egy-egy alapbetegséggel foglalkoznak. Célja, hogy a betegséghez képest egészségügyi szakdolgozó segítségével a beteg a lehető legjobb életminőséget tudja elérni.

Az irodának három fontos alappillére van:

1. Megfelelő testmozgás: Ennek keretében különböző mozgásprogramokat tartanak folyamatosan. Pl.: jóga, aerobik órák, biciklitúra.
2. Táplálkozás: Dietikus segítségével történik a segítségnyújtás. Folyamatos tanácsadást biztosítanak a betegek számára. A Fogyi Klubban hetente négyszer tornázhatnak az odalátogatók.
3. Lelki egészség: Szülésre felkészítő tréningeket tartanak. Az általános iskolában a tinédzser korosztály számára tartanak pszichológus segítségével beszélgető köröket. Ennek célja a gyerekekben lévő problémák felszínre hozása és megoldása. 2017.márciusától lehetőség nyílik a középiskolákban történő beszélgető körök megtartására is. Ezen kívül az óvodától az iskoláig tartó átmenet kezelésére is szerveznek programokat gyógyepedagógus bevonásával.

Továbbá egy lelki egészségközponttal is bővítik az irodát, amelynek célja többek között a különböző függőségek (pl.: alkoholfüggőség) elleni programok nyújtása. Megalakul az „Élet az éveknek” elnevezésű klub az idősebb korosztályok számára, ahol lehetőség nyílik előadások, programok látogatására. Legfontosabb célja, hogy az idősek érezzék, a közösségnek fontos tagjai, és éveik aktív időskorrá váljanak.

Az iroda széles körű tevékenységei ellenére az aktív lakosság elérése továbbra is problémát okoz.

Mindhárom alaptevékenység rendkívül fontos a 18-35 éves korosztály számára .A sportolási lehetőségek,tanácsadások ingyenesek mindenki számára

Civil szerveződések

A civil szervezetek sokat tesznek a város jó hírnevének öregbítéséért belföldi és külföldi vonatkozásban egyaránt.

Legfontosabb feladatai:

- hátrányos helyzetű, idős, beteg, lelkiileg sérült emberek közérzetének szolgálata,
- érdekek hatékonyabb képviselete,
- életminőség javítása.
- Kultúra fejlesztése
- Fiatalok számára hasznos időtöltés kialakításában

Fontos szerepük van az önkormányzati feladatvállalásokban is, amely által alulról, a társadalomból kiindulva tudják erősíteni a társadalmi megújulást.

A szervezetek többsége szociális és oktatási területen, valamint a szabadidő hasznos eltöltésében jelennek meg. Fontos továbbá megemlíteni a közösségépítő segítségnyújtásra létrehozott egyesületeket.

Civil szervezetek Kisteleken

Civil szervezet neve	Tevékenység
KARATEDO DOSHINKAN Karate Klub	sport
Fitt Forma Kisteleki Egészségvő, életmód- és Sportegyesület	sport
Harmónia Egyesület, Kisteleki Pedagógusok Kórusa	kulturális
Ifjú Keresztények Egyesülete	ifjúsági
Ifjú Kistelekiek Szervezete	ifjúsági
Kerékpáros Klub	sport
Kistelek és Térsége Gazdakör	hobby
Kistelek és Térsége Közművelődési és Hagyományőrző Kör	kulturális
Kistelek és Vonzáskörzete Lelki Segítőinek Egyesülete	szociális
Kistelek Város Művelődéséért és Sportéletéért Közhasznú Közalapítvány	kulturális és sport
Gördögök Kisteleki Görkorcsolya Klub	sport
Kisteleki Citerabarátok Egyesülete	művészeti
Kisteleki Fallabda Klub	sport
Kisteleki Galambász Egyesület	hobby
Kisteleki Horgászegyesület	sport
Kisteleki Kertbarát Kör	hobby
Kisteleki Kézilabda Klub	sport
Kisteleki Kisétársági Küzdősport Egyesület	sport
Kisteleki Mozgáskorlátozottak Egyesülete	humán
Kisteleki Nagycsaládos Egyesület	humán
Kisteleki Nők Klubja	kulturális
Kisteleki Petőfi Sándor Diák Sportegyesület	humán, kulturális
Kisteleki Polgárőrség Közhasznú Egyesület	közbiztonság
Kisteleki Sportegylet	sport
Kisteleki Testedző Egyesület (KITE)	sport

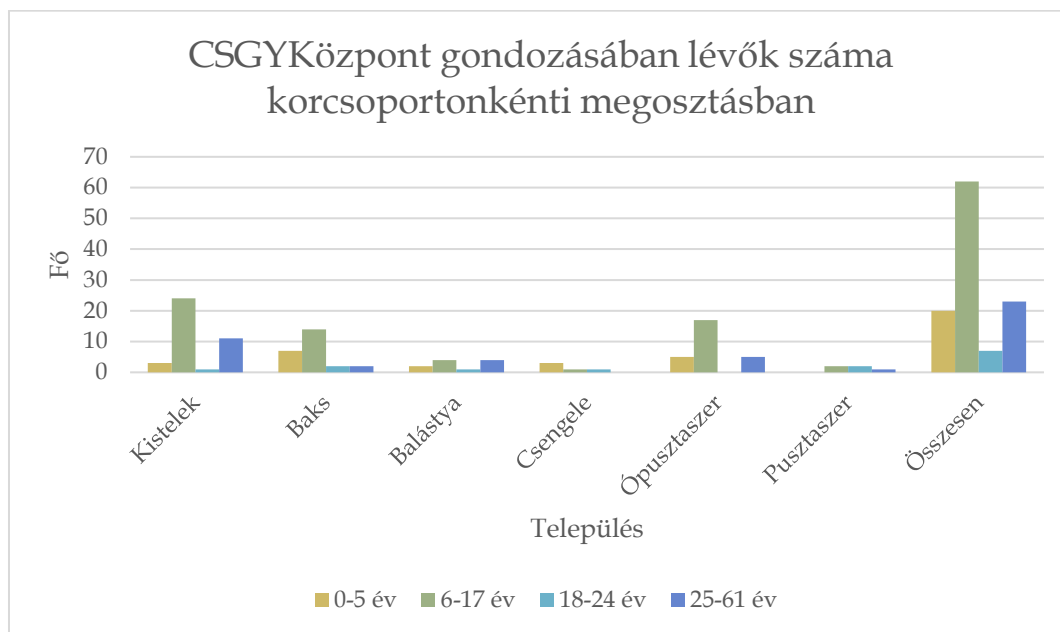
Kisteleki Turisztikai és Természetjáró Egyesület	turizmus, környezetvédelem
Kisteleki Városi Nyugdíjas Klub	humán
Kisteleki Városvédő és Szépítő Egyesület	kulturális, művészeti
Kollázs Művészoktatási. Alapítvány	kulturális
KYOKOSHIN Karate Kistelek	sport
Magyar Vöröskereszt	szociális
Nők a Családokért és Gyermekekért Közhasznú Egyesület	szociális
Pro-Art Táncstúdió Kulturális és Sportegyesület	sport

A civil szférát támogatva, annak tevékenységét erősítve jelentős fejlesztés zajlott a városban. Egy új többfunkciós közösségi tér kialakítására került sor, amelyet egyesületek és civil szervezetek vehetnek majd igénybe.

Család- és Gyermejkölési Központ

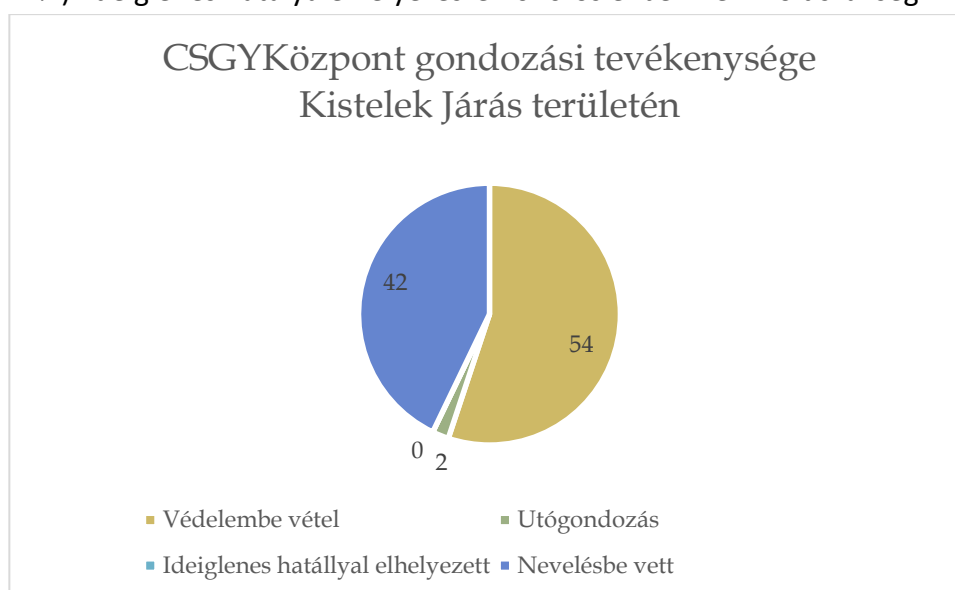
Kistelek Járás közigazgatási területét a Család- és Gyermejkölési Központ (továbbiakban: CSGYKözpont) látja el. Feladata, hogy elősegítse, támogassa a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedését.

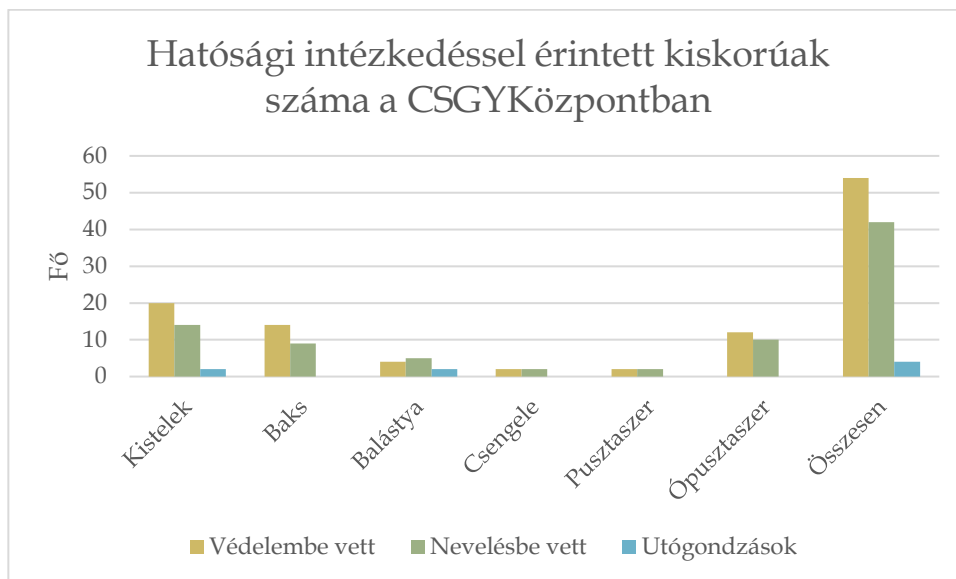
Település	0-5 év	6-17 év	18-24 év	25-61 év	Összesen
Kistelek	3	24	1	11	39
Baks	7	14	2	2	25
Balástya	2	4	1	4	11
Csengele	3	1	1		5
Ópusztaszer	5	17		5	27
Pusztaszer	0	2	2	1	5
Összesen	20	62	7	23	112

A gyermekvédelem 2016-ban átalakult. Ennek hatására a CSGYKözpontnál csak azok az esetek jelentkeztek, akiknél szükséges volt a hatósági intézkedés (100 fő). Nagyon minimális számban volt szükség egyszeri esetkezelésre – összesen: 12 esetben.

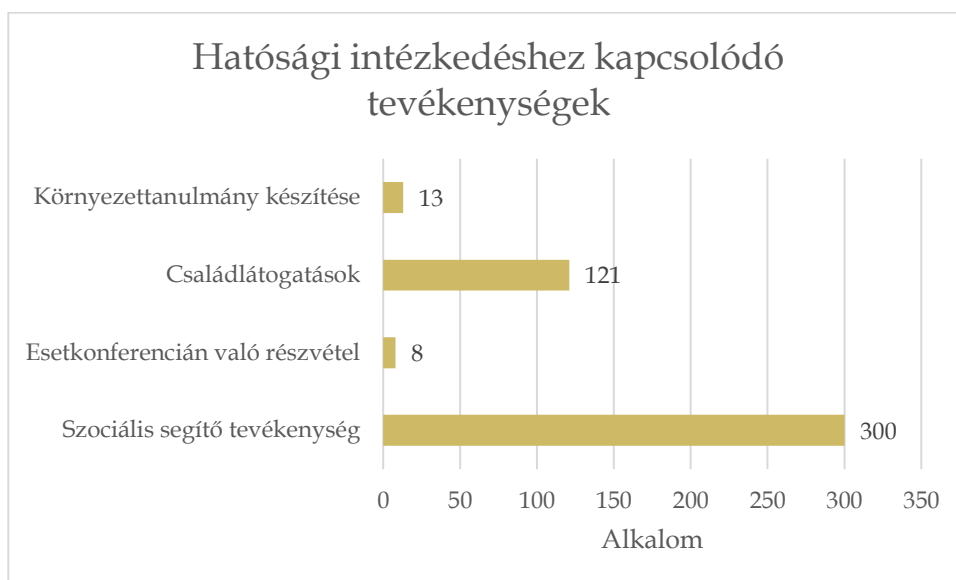
A legmagasabb védelembe vettek aránya a Kisteleki Járás területén, Kisteleken (37%) és Bakson (26%), valamint Ópusztaszeren (22%). Szintén magas a nevelésbe vett gyermekek szüleinek szülőgondozása, annak érdekében, hogy a gyermek visszagondozható legyen a családjába. A Kisteleki Járásban 42 fő – ebből Kisteleken (33 %), Ópusztaszer (24 %), míg Bakson (21 %). Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2016-os évben nem volt szükség

A központ hatósági intézkedéshez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el:

- a gyámhivatal számára javaslatot tesz,
- a hatósági intézkedés alatt álló gyermeket védi,
- a családból kiemelt gyermek visszahelyezését, családba-fogadását segíti elő.

A korábban Gyermekjóléti szolgálatoknál alapellátás keretében gondozottak átkerültek a CSGY Szolgálathoz. Emiatt az esetek száma megháromszorozódott a Család és Gyermekjóléti Szolgálathoz. A Központnál az előző évhez képest 24 %-os növekedés tapasztalható az esetek számának vonatkozásában.

Szolgáltatásnyújtás a CSGYJSZ-nél

Tevékenység	Száma
Kapcsolattartási ügyelet	23
Készenléti szolgálat	366
Esetkonferencia	16
Esetmegbeszélés	14
Szakmaközi megbeszélés	2
Életvezetési tanácsadás	69 fő esetében 163 alk.
Csoportfoglalkozás	2 alk. Pályaválasztási tanácsadás (8 fő) 2 alk. Önismereti csoport (4 fő)

A CSGY Központ gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot nyújt. A nyilvántartási időn kívül előforduló krízis helyzetekben telefonon keresztül is tud segítséget, tanácsadást biztosítani.

Utcai szociális munka:

A helyi polgárőrséggel, rendőrséggel közös akciókat szervez. Célja, hogy feltérképezze a fiatalok szórakozási szokásait, a legális és illegális droghasználatot prevenciós célzattal. Szakmai támogatást nyújt azon család- és gyermekjóléti szolgálatok számára, amelyek a Kisteleki járás területén tevékenykednek.

	2010. év (fő)	2011. év (fő)	2012. év (fő)	2013. év (fő)	2014. év (fő)	2015. év (fő)	2016. év (fő)	
Alapellátásban történő gondozás	61	16	33	28	36	25	84	CSGY Szolgálat
Védelembe vétel	44	39	43	34	37	15	20	
Utógondozás	1	0	1	1	0	1	2	CSGY Központ
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	n.a.	4	0	0	1	3	0	
Átmeneti nevelt	17	15	16	12	14	10	14	
Összesen	61+62	16+58	33+60	28+47	36+52	25+29	36	

További feladatok:

- támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- életvezetési, pszichológiai, nevelési és jogi tanácsadás biztosítása,
- válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása,
- prevenciós feladatok ellátása,
- szabadidős programok szervezése,

Prevenációs célzatú szabadidős programok tematikus elemei:

- ünnepkörökhöz kapcsolódó rendezvények
- kiscsoportos foglalkozások, kirándulások, táborok szervezése.

Ünnepkörökhöz kapcsolódó foglalkozások közül vannak saját szervezésű és a Kipp-Kopp Biztos Kezdet Gyerekházzal közös szervezésű programok.

Hivatalos ügyek intézésében segítség. Feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, az észlelő- és jelzőrendszer járási szintű koordinálása. A szakmai feladatok ellátásáért a járási jelzőrendszeri tanácsadó felel.

Speciális feladatok ellátása:

- kapcsolattartási ügyelet: gyermek és kapcsolattartásra jogosult szülő számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt biztosít.

Ifjúsági Ház

A városban működik Az Ifjúsági Ház, melynek feladata a fiatalok fogadása, egy helyszín biztosítása számukra, ahol együtt lehetnek, biliárdozhatnak, csocsózhatnak, beszélgethetnek. Az Ifjúsági Házat az Ifjú Kistelekiek Szövetsége működtette, amely jelenleg nem folytat aktív tevékenységet. Így az IH nem üzemel. Az Esély Otthon projekt keretében ennek működését újra kívánjuk indítani és további hasznos szolgáltatásokkal kibővíteni. Terveink szerint lesz ingyenesen használható internetkuckó, ahol a fiatalok mind a tanuláshoz, mind a szórakozáshoz elérhetik a netet, használhatják a számítógépeket, nyomtathatnak, szkennelhetnek.

Továbbá közösségi tér, találkozási pont funkciót is szeretnénk az épülethez kapcsolni, ahol kézműves foglalkozásokkal, sakk-körrel, társasjáték partikkal, közös főzésekkel, főzőklubbal várjuk a fiatalokat.

Ifjúsági Centrum

A sportcsarnok emeletén működő centrumban a PRO ART Táncstúdió fiatal táncosai gyakorolnak, tanulnak, készülnek versenyekre.

A centrumban található egy 385 m²-es táncterem, egy ifjúsági klubhelyiség és egy ifjúsági TV stúdió, ahol a helyi fiatalok kipróbálhatják, milyen a médiában dolgozni.

BMX pálya, Skate-park

3 éve működik a településen, a helyi fiatalok kezdeményezésére indult a beruházás. A parkban egy Orange Ramp görpálya, játszótér és egy bmx krosszpálya található. Előszeretettel használják a rolleres, görkorcsolyás, gördeszkás és bringás fiatalok. A pályán kialakult 50-80 fős közösség, akik összetartanak, segítik egymást. Bemutatók, háziversenyek színesítik a pálya életét. Országos DRZ találkozós és Land Rover találkozós helyszíne évente a pálya.

Igény merült fel a pálya bővítésére.

Görkorcsolyás edzések

A fiatalok körében rendkívül népszerű sport, a Hétkerék Egyesület égisze alatt szülők, gyereke, fiatalok egyaránt részt vesznek edzéseken, versenyeken. Egy jól működő közösség alakult ki. Az egyesület jelenleg az általános iskola udvarán és Szegeden edz, így hatalmas igény van egy helyi gyorskorcsolyás görpályára is.

Gimnázium

A településen 1953-óta működik gimnázium és szakközépiskola. Működése óta sok változáson ment keresztül a szakok tekintetében. Postaforgalmi szakképzés már kis létszámmal működik, helyette a tánc, a közgazdaságtan, a turisztika, a nyelvek léptek előtérbe.

A középiskolai oktatás 1953. szeptember 1-jén kezdődött Kisteleken 1 gimnáziumi osztállyal.

Kezdetben az oktatás reáljellegű volt, az 1962/63-as tanévben a reál osztály mellett humán osztály is indult. Szakközépiskolai képzés 1963 óta folyik az intézményben. Az 1972/73-as tanévig a gimnáziumi osztályok mellett mezőgazdasági szakközépiskolai osztály is működött. 1976/77-es tanévtől itt folytatja munkáját a Mórahalomról áthelyezett postaforgalmi szakközépiskola. Az Árpád fejedelem nevét 1973 őszén vette fel az iskola. Az 1980/81-es tanévtől bevezetésre került a fakultáció a 11. és 12. osztályban. A tanulók reáljellegű (matematika, fizika és biológia) és humánjellegű (magyar, történelem, idegen nyelv,) tantárgyakat választhatnak a fakultációs órák keretében, valamint gyakorlati fakultációként gazdasági ismereteket tanulhatnak.

Az iskola fenntartója 2013. szeptember 1-jétől a Szeged-Csanádi Egyházmegye. 2014-ben egy nagyszabású projekt keretében és a régi és az új fenntartó összefogásával teljesen megújult az iskola külseje, szép és takarékos épületté alakult a hőszigetelés, a nyílászáró csere és a napelemek felszerelése után.

Több, mint 3300 tanuló szerzett az eddigi évek (61 tanév) során érettségi bizonyítványt és több, mint 300 diák OKJ-s bizonyítványt az iskolában.

Jelenleg 171 tanulója van az iskolának, akik gimnáziumi és szakközépiskolai osztályokban, esti tagozaton és szakképzésben tanulnak.

Angol-informatika tagozatos gimnáziumi osztály mellett angol-média tagozat is működik az iskolában.

A gimnáziumi oktatás keretein belül lehet választani testnevelés illetve tánc tagozatos kis létszámú osztályt is, ahol elsősorban a kézilabda és a labdarúgás, illetve a társastánc, versenytánc iránt érdeklődők tanulhatnak.

A szakközépiskolai és szakképző osztályainkban 3 olyan szakképzést nyújt az iskola. A kereskedelem ágazatban postai üzleti ügyintéző és a logisztikai ügyintéző képzés érhető el. Az informatika ágazatban informatikai rendszergazda emelt szintű OKJ-s végzettség szerezhető. 1966-tól felnőttek is szerezhetnek érettségi bizonyítványt az ÁFG-ben.

Táborok

A városban nyaranta napközis és bentlakásos táborok működnek. Ez egyrészt a fiatal szülők számára hasznos, mert kedvező áron tudnak elfoglaltságot biztosítani gyerekeiknek, akik

hasznos és érdekes programokon vehetnek részt. Másrészt a táborok egy része felnőtteknek is szól, így számukra is érdekes és hasznos lehetőség. Úszótábor, sporttábor, focitábor, festőtábor mellett kerékpáros, görkoris tábor kerül évente megszervezésre.

Civil Szabadidős Ház és Szabadidős Park

Kistelek Vásártere mellett kialakított szabadtéri fitnespark és játszótér vonzó a fiatalok számára. A területen a kisgyerekes anyukák, fiatalok szívesen edzenek. Futókör is működik a területen.

A Civil Szabadidős Ház öltözővel, tusolóval felszerelt épület, melyet ingyenesen használhatnak. Az épület közösségi rendezvényekre ingyenes kibérelhető, több civil szervezet, csoport veszi évente igénybe rendezvényeik lebonyolítására.

Szociális bérlakások

A városban igényelhető lakásokat a fiatalok előszeretettel veszik bérbe életük idítéséhez. 17 fecskelakás és 22 szociális bérlakás lakói 80%-a 35 év alatti fiatal. A kedvező bérleti díj és alacsony rezsiű ingatlanok kedvező feltételeket teremtenek. Ugyanakkor legalább 30 igénylés van folyamatosan várólistán az önkormányzatnál. Ezen igény kielégítésére törekszünk jelen pályázatunkkal is.

Ifjúsági Közösségi Felületek

A fiatalokhoz a közösségi médián tudunk legkönnyebben elérni, így facebook oldalt működtetünk Ifjúsági Ház Kistelek és Kistelek Gyerekszemmel névvel. Továbbá kialakítottunk egy Kisteleki Fiatalok FB csoportot, így tudunk gyorsan, eredményesen kommunikálni a fiatalokkal és ők is egymással.

Szórakozóhelyek

A településen több kulturált szórakozóhely működik: OnyxPub és Pizzéria, Clubeszpresso, Centrál Kávézó. Mindhárom hely népszerű a fiatalok körében. Esténként ezeken a helyeken ülnek össze beszélgetni. Két helyen tudnak billiárdozni. Egyik szórakozóhelyen havonta van house disco, a másikon 2-3 havonta zenés est.

Ezek a lehetőségek nem elégítik ki a helyi fiatalokat, szeretnének több zenés estet, változatosabb zenékkal.

Igény van egy filmklubra, mert a településen nincs mozi.

Koncertek

Városunkban évente 2-4 koncert kerül megszervezésre. Ebből 1-2 a helyi zenekarok hangversenye, mely sok fiataalt, ismerőst vonz.

A városi nagyrendezvényeken sztárvendég előadók lépnek fel. Ide még több ember ellátogat. Ugyanakkor lenne igény a fiatalok körében népszerűbb együttesek, énekesek fellépésére is.

Művészeti Iskolák

A településen két művészeti iskola működik. Az egyik zenével, festészettel foglalkozik, a másik társastánccal. Mindkettőben a gyerekek mellett, fiatalok és felnőttek is tanulhatnak, gyakorolhatnak.

Festőtáborok, tánc-táborok, fúvós zenekari táborok segítik a további elmélyülést. A fúvós zenekar tagjai, a festőkör tagjai baráti közösséget is alkotnak.

Sportcsarnok

A városi sportcsarnok szolgáltatásai bárki számára elérhetőek. Foci, kézilabda, tollaslabda, kosárlabda, tenisz edzéseken vehetnek részt az érdeklődők. Emellett a csarnok sok versenynek, vetélkedőnek helyszínt biztosít: teremfoci bajnokság, táncverseny, lábtoll bajnokság, kézilabda mérkőzések. Akár szurkolóként, akár sportolóként közösségi élményt nyújt a csarnok. Az emeleten található edzőteremben karatésok, birkózó edzenek, fitnes gépeket használhatnak a látogatók, fitneszedzésen vehetnek részt.

Uszoda

A város uszodája termálvizes medencét, élménymedencét, kis tanmedencét és úszómedencét tartalmaz. Így lazításra, úszásra, úszásoktatásra használható. Az általános iskola és gimnázium tanulói ingyenes úszásoktatás keretében járnak úszni.

Szauna és masszírozás is igénybe vehető.

Futballpálya

A város rendelkezik egy nagyméretű füves focipályával, mellette kispályával, mely edzésekre használható. Továbbá 3 műfüves futballpálya van a településen, különböző méretben. A gimnázium mellett is kialakításra került egy, melyet a diákok előszeretettel használnak.

Munkaügyi Központ

Fiatalok szempontjából fontos szolgáltatás. Segítik a fiatalok munkába állását, tanácsot adnak, működtetik a GINOP-os támogatási lehetőséget, melyen a 25 év alatti és feletti fiatalok, pályakezdők vehetnek részt.

Kormányablak

A településen működő kormányablak sokban segít a lakosoknak, a fiataloknak. Helyben intézhetik a családtámogatásokat, személyigazolványt, okmányokat, ügyfélkapu regisztrációt. Ez mind a vállalkozóvá válásban, mind a továbbtanulásnál fontos.

Cukrászdák

Településünkön két cukrászda működik.

Könyvtár

A Kisteleki Ede Városi Könyvtár a hét 6napján érhető el. 26-27 000 könyvből válogathat közvetlenül a betérő,de a szegedi Somogyi Könyvtár készlete is elérhető a kisteleki könyvtáron keresztül helyben.

A fiatalok részéről felmerült több kortárs irodalom elérése, a könyvtár dolgozói elindultak ez irányba is.

Kerékpárutak

A város 2 irányban is keresztülszelik kerékpárutak,tovább Balástya és Ópusztaszer is elérhető kerékpárúton. A kerékpározás nagyon népszerű az itt élők körében. Nemcsak közlekedési eszközként, hanem sportként is. Estéknként sokan vágnak neki 12km.es túráknak,de vannak,akik nagyobb területet tekernek körbe. S helyi biciklis klub évente körbekerékpározza a Balatont is.

A kerékpár utak is fejleszthetőek néhány esőbeállóval,utcai szerelőállomással,vízvételezési pontokkal,napelemes töltőállomásokkal.

Bursa Hungarica ösztöndíj

A településen elérhető a felsőfokú képzésben részt vevők támogatása.

Kistelek Tehetséges Fiatalokért Díj

A város közalapítványa által létrehozott díj,mely a kiemelkedő iskolai,tanulmányi eredményt elért fiatalokat támogatja.

Ifjúsági Információs Szolgáltatás

Alapszinten működik a művelődési házban,ahol az elérhető ösztöndíjakról,várható rendezvényekről,diákmunka lehetőségekről kérhetnek tájékoztatást a fiatalok

Összességében sok szolgáltatás elérhető Kisteleken a fiatalok számára,de vannak hiányosságok,amelyeket célszerű lenne kezelni. Továbbá a meglévő szolgáltatások nagy része fejleszthető az előrehaladott igényeknek megfelelően.

Kapcsolattartás az elszármazottakkal

Kistelekről elszármazottakkal nincs hivatalos formájú kapcsolattartás. A családtagok a családi ünnepekre hazalátogatnak,akkor találkoznak rég látott ismerőseikkel. A családi ünnepek mellett az augusztusi kisteleki búcsú és a novemberi gasztronómia fesztivál az,amely nagyon sok elszármazottat hazavonz.

Kistelek Város díszpolgári címet adományoz a városért sokat tevő embereknek,ilyenkor előfordul,hogy a díjazott már nem él a településen, Pedagógusok minősített diploma átadóján,nyugdíjas klub eseményein gyakran megjelennek elszármazott kistelekiek.

II. Kistelek Városi Önkormányzat bemutatása

Az önkormányzat fontos feladatának tekinti a fiatalok helyzetének javítását, a helyben maradási szándék elérését, megerősödését. Kistelek lakói lokálpatrióták, ez a kérdőívekből is kiderült - a fiatalok a hiányosságok ellenére szeretnek itt élni.

A város támogatja a fiatalokkal, a fiatalokat érdeklő sporttal foglalkozó egyesületeket. Mind az általános iskola, óvodák, gimnázium több felújításon, bővítésen estek át az elmúlt években. Bölcsődei létszám növekedett, ezzel segítve a fiatal szülők munkába állását.

A város épületeiben működik az ifjúsági ház, területet biztosítottak a bmx pálya kialakításához. Bursa Hungarica ösztöndíjat adunk a felsőoktatásban résztvevő kisteleki fiataloknak.

A városban működik ifjúsági és sportbizottság, melynek feladata az ifjúság helyzetbe hozása. Lakókörnyezetünket szépítjük, zöldítjük, hogy a lakosság jól érezze magát, tudjon közösségi életet élni. Városi rendezvényeken figyelembe vesszük a fiatalok igényeit is.

A város közalapítványa alapított egy díjat a tehetséges kisteleki fiatalokért, akik tanulmányaikban sikereket értek el.

Sportdíjakkal biztatjuk a sikeres fiatalokat további eredmények elérésére, és példamutatásra a többiek szemében.

A városban 5 játszótérrel alakítottunk ki, kültéri finnes parkba - ami szintén a fiatalok kedvenc helye

Igyekszünk megtalálni azokat a megoldásokat, amelyekkel a helyi fiatalok és lakosság életminőségét javítjuk.

Az önkormányzat ifjúsági referenst foglalkoztat, Nagy Netta személyében. A művelődési ház keretében ifjúsági programokat is szerveznek, Ifjúsági Klub működik az emeleten.

Az önkormányzat szervezete foglalkoztat rendezvényszervezőket, akik az ifjúsági rendezvények szervezésébe besegítenek, fizikai állománya rendelkezésre áll a bepakolásokhoz, takarításhoz, elpakoláshoz.

Ifjúsági Házunk épülete megvan, az a projektmegvalósítására, tartalommal történő megtöltésére rendelkezésre áll.

A pályázat projektmenedzsere Hellné Vass Rozália, aki pénzügyes is egyben, 7 éve foglalkozik pályázatokkal, mind ERFA és ESZA projektekben dolgozott projektmenedzser és pénzügyi vezető beosztásban. Projektjei 700 milliótól 50 millió forintig terjednek. Végzettsége közgazdász, mérlegképes könyvelő, felnőttképzési menedzser, továbbá rendezvényszervezést, szociológiát is tanult, melyet a projektben tud hasznosítani.

Rácz Zoltánné Bukor Anita pszichológus, szociálpszichológus, népi játszótér vezető végzettségekkel rendelkezik. Több ESZA projekt szakmai vezetője volt az elmúlt években, projektmenedzserként is szerzett tapasztalatot. 6 éve dolgozik projektekben.

Az önkormányzat és szervezete 2007 óta folyamatosan ad be pályázatokat, melyekből sok nyertes is született, és a város teljesen átalakult, sok szolgáltatást tudunk biztosítani a lakosságnak.

Így jött létre a fürdő, a városközpont jelenlegi arca, a művelődési ház, a bmx pálya, a termálvízrendszer, így újult meg, bővült ki a szakorvosi rendelő. Lakhatás terén támogatásból jöttek létre a fecskéházak, a szociális bérlakások. Gyerekszegénységi

programban, egészségfejlesztési programban vettünk részt, két kerékpár utat építettünk. Részt vettünk a Biztos Kezdet programban.

A város és szervezete az ifjúság igényeit vették figyelembe a BMX és görpálya kialakításánál, az Ifjúsági Centrum és Ifjúsági Ház építésekor, a kültéri fitnesspark telepítésekor, a parkok és terek kialakításakor is figyeltünk a fiatalok igényeire. Rendezvényeket szervezünk az ifjúság bevonásával.

Gyerekesély programban a gyerekek mellett a fiatalok is részt vettek.

Bursa Hungarica ösztöndíjat évek óta biztosítjuk a felsőoktatásban résztvevő kistelekieknek.

A város Városfejlesztési Stratégiájában az ifjúság helyzetének kezelését stratégiai célként fogalmazza meg, a helyben maradás elősegítése, lakhatás, munka körülmények fejlesztése által. Így ezen pályázat tökéletesen illeszkedik a város terveihez. Az önkormányzat saját pályázatait, szervezeteit nélkül:

Pályázat azonosító kód	Címe	Teljes összeg	Támogatási összeg
DAOP-3.1.2/A-11-2011-0003	Kistelek kelet-nyugat irányú kerékpárút kialakítása	158.107.945 Ft	142.297.150 Ft
DAOP-2009-3.1.2/A-09-2009-0002	Kerékpárút építés Kistelek belterületén (É-D)	67.620.728 Ft	64.239.691 Ft
LEADER	Rekreációs Központ kialakítása (medenceépítés)	52.889.513 Ft	52.889.513 Ft
LEADER 6.130.0201	Külterületi mezőgazdasági utak fejlesztése	90.513.783 Ft	67.885.337 Ft
HURO0802-032/AF	Régiós zöldség-gyümölcs élelmiszerbiztonsági hálózat és közös termékpiac kialakítása - Kisteleken: Agrár-innovációs, oktatási és kompetencia központ kialakítása	300 752 EUR	285714 EUR
4/2012 BM rendelet	Hétszínvirág Óvoda energetikai korszerűsítése, a sportcsarnok akadálymentesítése	27.903.625 Ft	20927718 ???
TÁMOP-6.1.2/LHH/11/A-2012-0001	Egészségre nevelő és szemléletformáló életmód programok a kisteleki kistérségben	42.920.970 Ft	42.920.970 Ft
KEOP-1.2.0/09-11-2012-0011	Kistelek város területét érintő szennyvíz kezelési rendszer kiépítése	3.866.386.559 Ft	2.281.800.840 Ft

KEOP-6.2.0/B/11-2011-0044	Non profit információs központ léterhozása Kisteleken	99.545.276 Ft	94.568.012 Ft
KEOP-1.3.0/09-11-2011-0006	Kisteleki ivóvízminőség-javító projekt	564.387.439 Ft	477.639.494 Ft
LEADER	falufejlesztés	29.000.000 Ft	29.000.000 Ft
DAOP-2007-3.2.1	Kisteleki kistérség helyközi közösségi közlekedését meghatározó infrastruktúra létesítmény kialakítása(buszpályaudvar)	95.387.775 Ft	85.848.997 Ft
DAOP-5.2.1/A-2008-0016	Belterületi csapadékvíz elvezetés Kistelek város főutcáin	127.350.880 Ft	11.461.592 Ft
DAOP-5.1-2.A-2f-2009-003	Kistelek Városközpontjának integrált fejlesztése	824 792 859,-Ft	663 424 482 Ft
DAOP-5.1.1-12-2013-0003	Szociális városrehabilitációs fejlesztések a leghátrányosabb kistérségebe Kisteleken	248 152 500 Ft	248 152 500 Ft
TÁMOP-3.3.7-09/1-2009-0029	Inkluzív támogató pedagógiai szakszolgálat hálózatának kiépítése	65.000.000 Ft	65.000.000 Ft
TÁMOP-3.1.5-09/A-2-2010-0464	Pedagógusképzések megvalósítása a Térségi Intézményi Társulás közoktatási intézményeiben	9.790.623 Ft	9.790.623 Ft
DAOP-4.2.1/B-09-2010-0006	Nyílászárócsere, homlokzati felújítás és tornaterem kialakítása Kisteleken	166.405.104 Ft	158.084.849 Ft
TÁMOP-6.1.2/LHH/11/B	Együtt gondolkodunk, együtt gondoskodunk - A Kisteleki Kistérség egészségfejlesztési programja	125.000.000 Ft	125 000 000 Ft

III.Vállalt Indikátorok bemutatása

Lakhatási támogatásban részesített fiatalok száma 21 fő.

21 lakás kerül kialakításra egy használaton kívüli kollégium szárnyból. Tartószerkezetet is bontani és átépíteni kell, mert a kollégium szerkezete más volt. 3 szint, szintenként 7 lakás.

A tervezettek szerint szintenként 4 db egyszobás, 2 db kétszobás és 1 db hámszobás lakás létesül, közel 24 és 56 m² alapterületekkel.

Az átalakítás során a földszinti rész változatlanul marad, melyet csak annyiban érinti a felsőbb szintek átalakítása, amennyiben feltétlenül fontos. Erre jellemzően az új épületgépészeti vezetékek elhelyezése miatt van szükség, mivel a jelenlegi szobákban nem készült víz- és csatornaellátás.

Az emeleti szintek átalakítása és más rendeltetésre hasznosítása azért oldható meg, mert egyrészt ez fekszik legközelebb a települési fő közlekedési útvonalhoz, másrészt kisebb átalakítással közvetlenül, a kollégiumi rendeltetés zavarása nélkül megközelíthető, harmadrészt a földszint fölötti részek alapvetően kihasználatlanok, negyedrészt az épülethez létesített tűzlépcső alkalmas a lakások szintjeinek önálló eléréshez.

A jellemző alaprajzi kialakítás az, hogy a lakásokba egy előtéren keresztül lehet bejutni, mely előtérből a fürdő is nyílik. A konyha-étkező rendeltetések a lakásokban, egy kivételével, a lakótérrel egy térrészben létesülnek.

Életpályatervezést segítő helyi szolgáltatások nyújtásába, munkaszerzési ismeretek bővítésben részt vett fiatalok száma 35 fő.

21 beköltöző, akiknek kötelező a programban részt venni és további 14 fő, akik részt vesznek az életpálya tervezésben

Ismeretátadásban, ösztönzőben részesített fiatalok száma 7 fő

Célcsoport elhelyezkedését szolgáló, helyi gazdasági lehetőségekre alapuló gazdaságfejlesztési cselekvési program 1 db.

A cselekvési program ezen szakmai fejlesztési koncepció mentén kerül kialakításra. A projekt időtartama alatt ezt követjük és egy alkalommal felülvizsgáljuk.

Célcsoportba tartozó, bevont fiatalok száma összesen 210 fő

25 éven aluli résztvevők száma 28 fő

IV. Pályázati program bemutatása

A pályázat alapvető célja, hogy a helyi környezet reális alternatívaként jelenjen meg a fiatalok életpálya tervezésében, ezáltal csökkenjen a Kisteleken és a térségben a minőségi elvándorlás, amely hosszabb távon negatív irányba befolyásolja a térség társadalmi gazdasági folyamatait.

1. Projekt időtartama

Kezdés: 2018.03.12.

Időtartama 40 hónap

Befejezés: 2021.07.31.

Záró beszámoló benyújtása: 2021.10.31.

2. Célcsoport bemutatása; elérésének, bevonásának módszertana

A projekt célcsoportja a 18-35 v közötti kisteleki fiatal lakosság. Ezen belül kiemelten a 25 év alatti korcsoport.

Kiemelt figyelmet fordítunk az adott korosztályon beleül a vidéki fiatalokra, tanyán élőkre és válsághelyzetben lévő családokra, fiatalokra. Ezek felkutatásban fontos, hogy a gyerekjóléti szolgálattal együttműködünk, hiszen ők hivatalból ismerik ezeket a helyzeteket és az adott családok figyelmét fel tudják hívni az általunk kínált lehetőségekre.

A célcsoportot több csatornán tudjuk elérni. Egyrészt a gimnáziumon keresztül-ők általában az egyedül v párban költöző fiatalok.

A bölcsődén, óvodán keresztül a szülőket tudjuk elérni, akik már inkább családosak, többen költöznek, illetve más típusú gondjaik vannak, más érdeklő őket, mint a tinédzsereket.

A célcsoportba a 16 éveseket is bevontuk, mert a projekt megvalósulása alatt ők már a célcsoportunk lesznek. Véleményüket figyelembe vettük, így azok is érvényesülnek a pályázatban.

A célcsoportunkat hangadó embereken keresztül is elérjük. Olyan fiatalokkal beszélünk a programról, akik társaik személyen véleményvezetők, akikre a többiek hallgatnak. Így ők hozzák magukkal a többi fiatal.

A kérdőíveknél is tapasztaltuk, de ez egy ismert tény, hogy a fiatalokat legkönnyebb elektronikusan megközelíteni, így facebook oldalon is keressük társaságukat. FB posztok, események közzétételével tájékoztatjuk őket., Továbbá létrehoztunk egy Kisteleki fiatalok facebook csoportot, amibe több száz fiatalot vontuk be. Ifjúsági Ház Kistelek facebook oldalunkon is megosztjuk a híreket. Emellett más közösségi oldalakon is el lehet érni a célcsoportunkat.

Bursa ösztöndíjasainkat e-mailben kerestük meg.

Minden kommunikációs csatorna fontos lehet. A fiatalokat egyedi, színes, meghökkentő tartalmakkal lehet elérni, ingerküszöbük magas. Ők már az X és Y generáció tagjai

Ifjúsági Fórum

2017.04.17-én került megrendezésre. résztvevővel .A fiatalok aktívak voltak,tele voltak ötletekkel, örültek, hogy az ő véleményük is számít .Néhány ember nem csak a saját véleményét képviselte,hanem 30-50fős társaságokét.(futók, görkorisok,bringások) 6 asztallal készültük,6 asztalgazdánk volt .A kérdésekre adott válaszokat csoportosítottuk,a következő vélemények hangzottak

Közösség építés helyben maradás, Együttműködés:

Hozzászólások:

- *Akadálymentesítés több helyen, első a sportcsarnok*
- *A helyiek többsége nem ismeri az itteni közösségeket, egyesületeket. Kellenének alkalmak, ahol meg lehet ismerni Őket.*
- *Jó lenne, ha művészeti élményekért nem kellene máshova fordulni. Hiányoznak a kiállítások, színházi zenei élmények. Nem mindannyiunk számára elegendő a mulatós zene. Hiányzik egy jól felszerelt, mindenki előtt nyitott konditerem, szakképzett edzőkkel. Kellene egy pálya, ahová a futók is bemehetnek, nem csak a focisták.*
- *Könyvtár fejlesztése.*
- *Kosárpálya*
- *IKSZ ifjúsági szervezet létrehozása, egy mentor szervezésével.*
- *Korcsoportonkénti csoportosulás, érdeklődésenkénti felosztás, szabadtéri bulizóshely, szabadtéri mozi és szabadtéri baráti programokhoz helyszín.*
- *Horgászparadicsom*
- *Nem szeretem: kevés művelődési lehetőség fiataloknak, kevés új könyv a könyvtárban fiataloknak való, nincs jól felszerelt konditerem, kevés a diákmunkabér és kevés művészeti tevékenység program.*
- *Szeretem: a parkot, a rendezvényházat, ha van akkor a színdarabokat, van buszmegálló és lámpa.*
- *Szeretem: A szórakozási lehetőségek pl:ONYX, hogy van park a játszótereket, a jó utakat a görkorighoz, az ifi házat, hogy csendes*

- *Nem szeretem: Nincs könyvesbolt, hogy nincs jégpálya és mozi, hogy nincs rendezőterem, hogy nincs léghajó a Művészetin.*
- *Nem szeretem, hogy minden üzlet hamar zár be. Azon változtatnák, hogy nem minden épület sárga. Lehetne több üzlet szórakozóhely, mozi. Több küzdő sport lehetőség.*
- *Szabad strand, Mini strand feszt.*
- *Szeretem a parkot a kisteleki központban, kell egyetem, hogy minél több tovább tanuló diák itt maradjon Kisteleken. Disco a fiatalok számára, Tibi atya, vagy Humbák művek.*
- *Támogatom a Rock kedvelőinek szükséges, lenne egy hardcool metal underground szórakozóhely.*
- *Kisteleki extrémé sportok bővítése és események létrehozása, melyek összehozzák az embereket. Kistelek egész területén ingyenesen igénybe vehető internet kapcsolat WIFI*
- *Kisteleki Gimnázium szakokkal való bővítése. Közösségi sportok bővítése. Bjj terem bővítése, extreme sportok bővítése, roller, gördeszka, BMX, kori, trial. Több üzlet bővítése.*
- *Ifjúsági önkormányzat.*
- *Az IH kizárólagos használata. - internetező sarok + szabadidős tevékenységek, - fénymásolás és kötés, - fizetett vezetők legalább három ember + Önkormányzati háttér + pályázati referens*
- *Görkori pálya, szórakozási lehetőségek, szállás lehetőségek pl a bejáróknak itt maradni buszhiány miatt.*
- *Ifjúsági ház fejlesztése, + pályaválasztási programok. Ifjúsági önkormányzat fejlesztése. Járások terén összefogni.*
- *Kosárpálya*

Ösztönzők, ösztöndíj képzése:

Hozzászólások:

- *Önkormányzati támogatás, induló vállalkozásoknak.*

- *Több álláshely*
- *Lakáskérdés*
- *Jó közlekedés, megközelíthetőség*
- *Működő ifjúsági ház*
- *Wifi hálózat kiépítése*
- *Több szakképzés, mely rövid idő alatt olyan végzettséget ad, mellyel azonnal elhelyezkedünk.*
- *Társaság, barátok, ismerősök. Könnyebb ügyintézés. Munkalehetőség a végzettségnek megfelelő. Albérlet fiataloknak. Több városi rendezvény. Piac képes helyi képzések (mezőgazdaság).*
- *Szolgáltatásbővítés.*
- *Gyakornoki programok.*
- *Ingyenes, olcsó nyelvi képzés*
- *Szolgáltatás hiánya*
- *Alacsony iparűzési adó*
- *8 órás műszakok*
- *Oktatási intézmények képzései ide kiszervezni*
- *Korhatáros bulik 18 +*
- *Rendezvények koncertek közös program létrehozása pl: Lan party, Grill party*
- *Kezdő vállalkozás: önkormányzati támogatás vállalkozók számára.*
- *Üzlethelyiségek létesítése elérhető áron.*
- *+ nyugodt kisebb veszélyforrás, jobb levegő*
- *Olvasókör könyvesbolt, nyelvi képzés? Angol, német, spanyol, olasz.*
- *Kisvárosi jelleg*
- *Szabadtéri mozi szabadtéri strand.*

- Óvoda csoport bővítése, bölcsőde bővítése, pedagógiai asszisztens
- Szolgáltatások bővítése.
- Szakszerviz
- Bérek emelése
- Vendégmunkás kérdése
- Gyógypedagógia fejlesztések helyben
- Szórakozási lehetőségek bővítése gyerekkorban.
- Népi hagyományőrzés + rendezvények, bérelhető irodai lehetőségek.
- Munkahelyek vált. Hiánya. Szellemi álláshelyek hiánya. Szolgáltatások hiánya. Oktatás hiányossága szakok. Felnőttképzések informatika, szakképzés, szakmai. Nyelvvizsgára felkészítés. Könyvelői képzés. Informatikai képzés. Kiszervezett képzés. Ösztöndíj programok (átlag + verseny = Ösztöndíj) Lakástámogatás, külterületek fejl. Lakásvásárlási tám.
- Ami miatt maradtunk család, Barátok. Barátságosabb egy kisváros, óvoda, iskola

Lakás, Lakhatás, Otthon

Hozzászólások:

- Családi ház, 3 szobás, TV,napelem, internet, közel a központhoz, ahol vannak nagyobb boltok, nyugodt csendes, jó környéken legyen. Olyan településen legyen, ahol dolgozok, tehát legyen munkalehetőség. Legyenek jó bölcsődék, óvodák, jó ivóvíz.
- CSOK, hitel , vállalkozás, pályázat önkormányzatoktól segítség.
- Olcsón fenntartható jó környéken legyen + jó ivóvíz
- Albérlet önkormányzati segítség, hol, mennyiért?
- Társasház alacsony albérleti díj.
- Termálfűtés.
- Zöldenergia (napelem, solar fűtés, geoterm energia)

- *Társasházak építése, fiatalok számára. (beépített eszközök, használati tárgyak) ne legyen túl drága, de ne a legolcsóbb dolgok legyenek benne. Max 15000.-os rezsiköltség. Utcai kuka. Bicikli az Általános iskolában legalább 20 db. Cic. Újítás, közmunka program. Házak bérlése.*
- *Cirkuszt és kenyeret a népnek.*

Munka Megélhetés, Karrier, Vállalkozóvá válás

Hozzászólás:

- *Mentor program. Turizmusba bekapcsolódás (Ópusztaszer)*
- *Kéne több munkalehetőség, Munkahelyteremtés kéne pl: nem csak bolti eladónak, hanem más foglalkozásúaknál is*
- *Karrier: kimagasló teljesítmény, kiemelkedő szakmai munka, - Munka, megélhetés => több szakma => több megélhetési lehetőség. Diákmunka => árufeltöltés, internet.*
- *Kosárpálya gimnázium mellett.*
- *A helyi munkahely lehetőség nagyban függ a választott szakmától.*
- *Fizetés függő, hogy helyben választunk-e állást.*
- *Online képzés pl: Web shopok indításához*
- *Helyi kistermelők online menedzselése (mezőgazdaság)*
- *Vállalkozás és folyamat, menedzsment.*
- *Helyi szolgáltatási háló.*
- *Államilag támogatott gyakornoki program, távmunka, gazdasági fórum, szolgáltatások összekapcsolása.*
- *Vállalkozó, a képzettség megfizetése, jobb munkalehetőség nehezen megszerezhető.*
- *Többféle munkahely megteremtése. Akinek több diplomája van nem tud elhelyezkedni.*
- *Kisteleken vállalkozással lehet karriert elérni.*
- *A fiataloknak biztosított feltételek nem biztos, hogy megfelelnek.*

- *Bátortalanok a fiatalok a munkahely keresésében.*
- *Karrier irodák létrehozása.*
- *Pályázatok nincsenek hirdetve. Facebookra vinni, külön közösségi oldal. A munkaügyi segítsen munkát keresni, ajánlani. Motiválatlanok a fiatalok. Kezdő vállalkozók támogatása.*
- *A túlképzett emberek a képzésnek megfelelően kapjanak állást és fizetést. Diákmunka iskolaszövetkezet, diákcsere program gimiben is, akár belföld, akár külföld.*
- *Önvédelmi oktatás: karate, judo, kix-bokszt, külön nőknek. Nyelvi szakkör, angol, német, spanyol, francia, olasz, lehetőleg ingyenes. Wifi jelszóval, a vendégeknek járjon a jelszó, legyen kiírva Pl: ONIX.*
- *Pályakezdők lehetőségei, főállás, közzsféra. Közmunkások besorolása, képzettség és motiváltság alapján. Besorolási probléma. Fiatal gazdák támogatása, fiatal vállalkozók támogatása.*
- *Vállalkozóként tudom az életet elképzelni helyben.*

Sok jó ötlet és vélemény elhangzott, ezek egy része a projektbe bevonható, másik része nem, de egy hosszabbtávú stratégia részeként megvalósítható, tervezhető.

A projektben hangsúlyos elem az kis fenntartású lakások kialakítása. A fiataloknak fontos a környezeti szempontok érvényesülése is. A kollégium estében termálvizes fűtési rendszer van kiépítve.

A vállalkozóvá válás segítése pályázatokkal, képzésekkel, pénzügyi ismeretek átadásával, életpálya tervezéssel megoldható a projektben

A sportágak ismertebbé, elismertebbé tételében az ifjúsági házon keresztül szervezett programokkal tudunk operálni. Szervezünk bemutatókat, sportágválasztó napokat, ahol a sportágak képviselői elmesélik, bemutatják, miről szól az, amit ők művelnek.

BMX bemutató, karate bemutató, sakkverseny stb.

Horgászklub kialakítása, társasjáték partik.

A fiatalok a szórakozási lehetőséget keveslik, így azokat is biztosítani kell.

A projekt alatt hangversenyeket szervezünk helyi és híres előadókkal. Ingyenes szabadtéri disco a bmx pályám illetve a vásártéren szintén megfelel a fiatalok igényeinek, természetesen kulturált körülmények között

Főzőklub, szépségklub a lányoknak, asszonyoknak beilleszthető a pályázatba.

Szakmai képzés fontos, az elhelyezkedés elősegítése szempontjából átképzés, továbbképzés, önképzés szervezése.

A fiatalok igénylik, hogy idegen kultúrákat ismerjenek meg. Ezért tervezünk világjáró napokat is, amelynek lényegem, hogy egy adott este témája egy adott ország. Ottani ételeke, italokat kóstolunk, ottani zenéket hallgatunk és megismerjük a kultúrájukat is.

A fórum módszertana Word café volt.. Azért választottuk ezt, mert így kávéházi hangulatban, halk zene, kávé, tea mellett, egy kis csemegét magukhoz véve otthonosabban, felszabadultabban mondják el véleményüket a fiatalok.

A fiatalokat nemcsak a fórumon keresztül értük el, hanem kérdőíveken keresztül is.

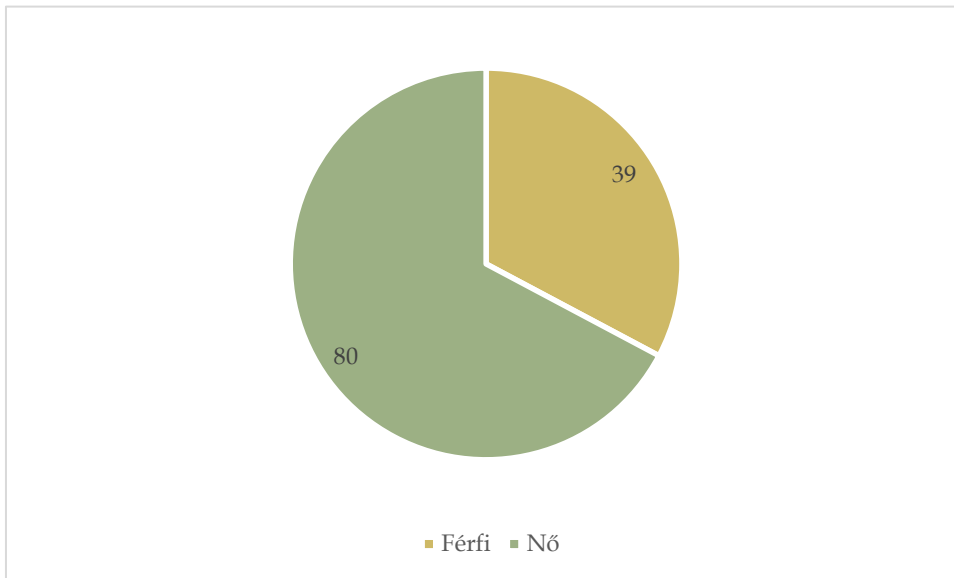
A kérdőíveket elektronikusan, papír alapon és e-mailben is kitöltötték. A fiatalokra jellemzően több volt az elektronikus kérdőív visszaküldés, melyet a Google kérdőív felületét használtuk, majd ezt megosztottuk facebookon, Google+-on.

Személyesen elhelyeztük közösségi helyeken, elvittük munkahelyekre és később visszamentük értük.

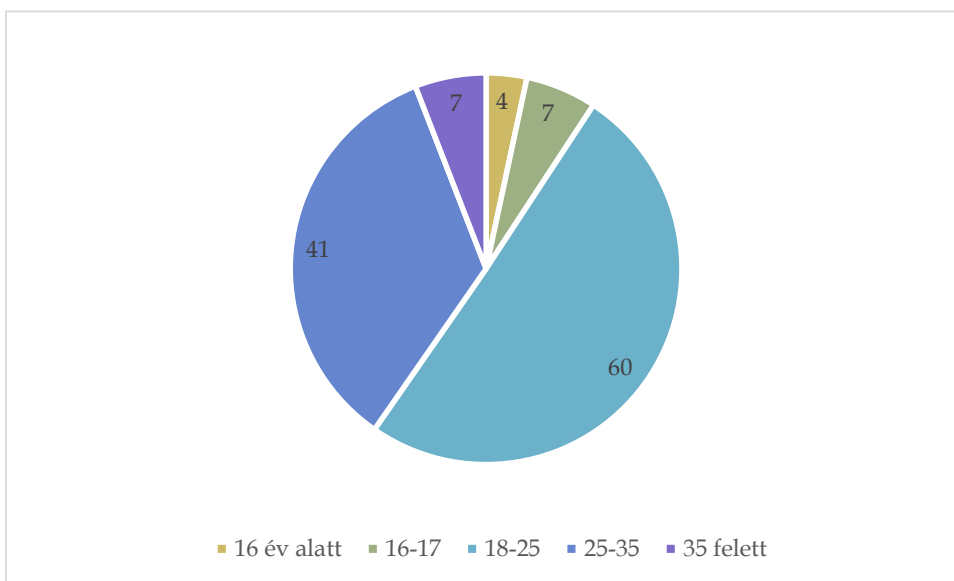
A feldolgozás eredménye:

Kérdőívek Teljes

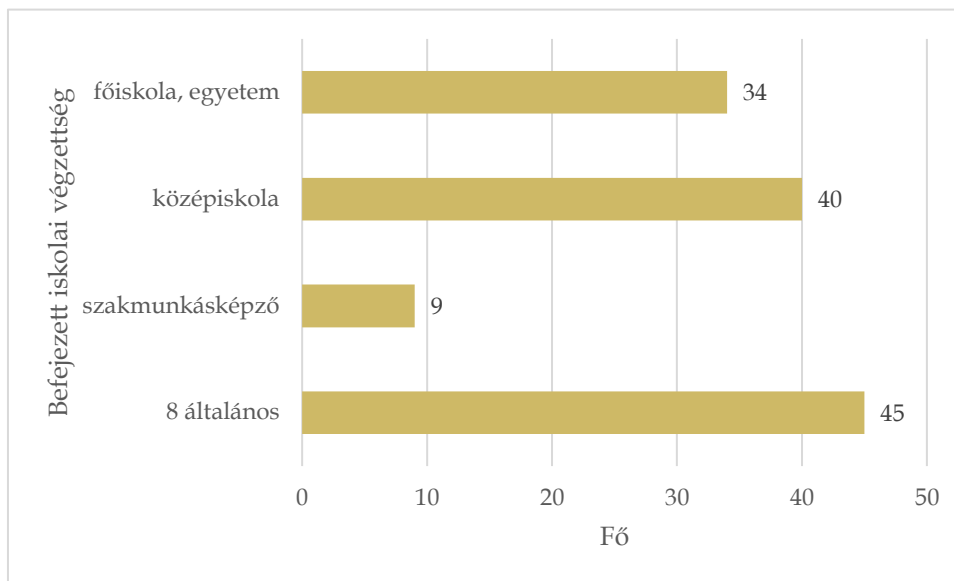
Az elektronikusan és nyomtatottan kiosztott kérdőíveket összesen 119 fő töltötte ki. 44 fő írásban, 75 fő pedig az elektronikus oldalon adta meg válaszait a kérdésekre. A kérdőívek kiértékelése alapján az alábbi megállapításokat lehet tenni. A megkérdezettek többsége, 67 százaléka nő, aki kitöltötte a kérdőívet. A nők részéről nagyobb részvételi arány, nagyobb aktivitás volt jellemző.

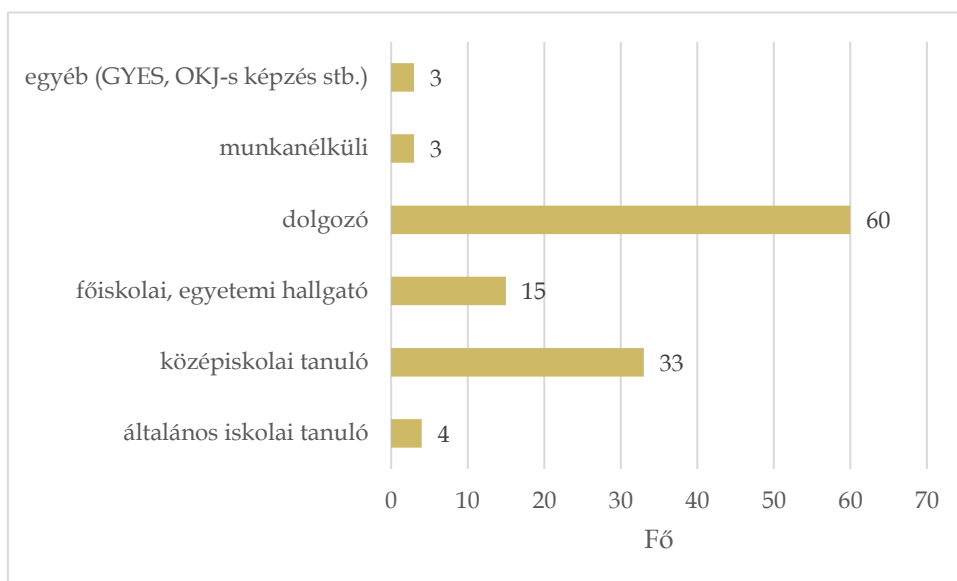
A megkérdezettek 50 százaléka a 18-25 éves korosztályba tartozott, 34 százalékuk pedig a 25-35 éves korosztályt képviselte. Ez mindenképpen lényeges, hiszen a tanulmány készítésének egyik sarkalatos célja az érintett célcsoport véleményének vizsgálata.

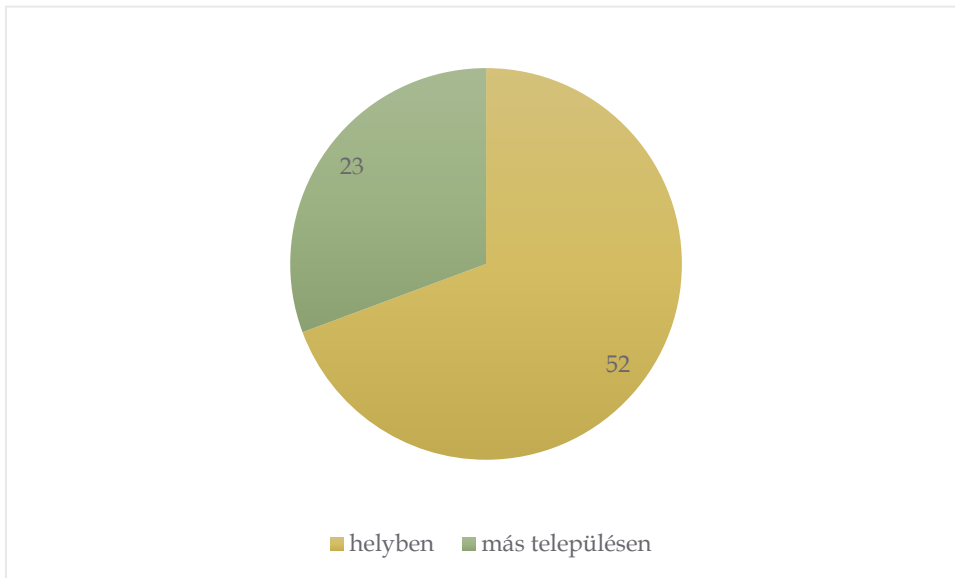
A válaszadók 38 százalékának a befejezett iskolai végzettsége az általános iskola volt. Ez azzal is magyarázható, hogy a megkérdezettek egy része még középfokú tanulmányait folytatja. A megkérdezettek 33 százaléka középiskolai végzettséggel rendelkezik, 29 százalékuk pedig főiskolai, egyetemi végzettséget mondhat magáénak.

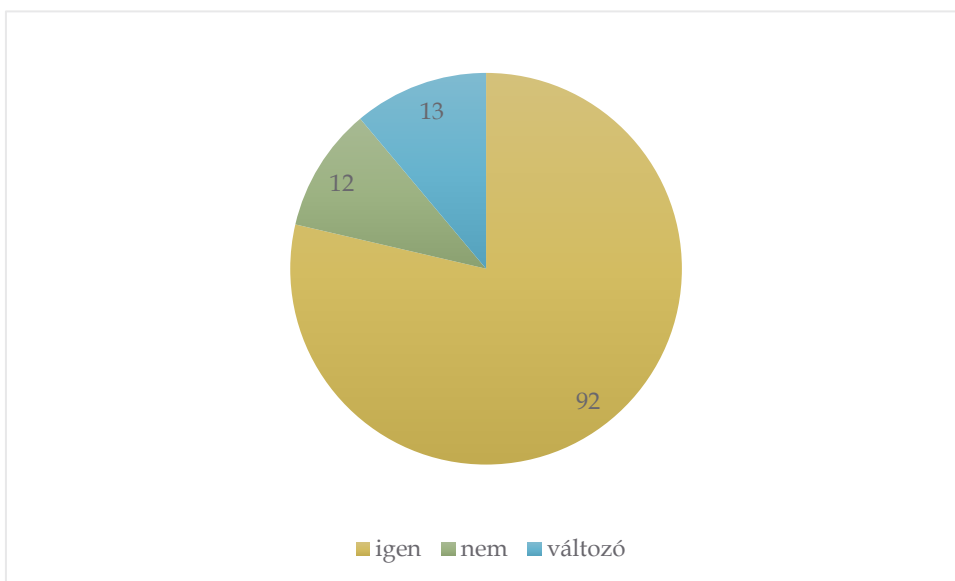
A jelenlegi foglalkoztatási viszonyt tekintve a válaszadók 50 százaléka jelenleg munkahellyel rendelkező dolgozó. 28 százaléka középiskolában folytatja tanulmányait, 13 százaléka főiskolai, egyetemi hallgató. A megkérdezettek közül mindössze 3 fő munkanélküli volt.

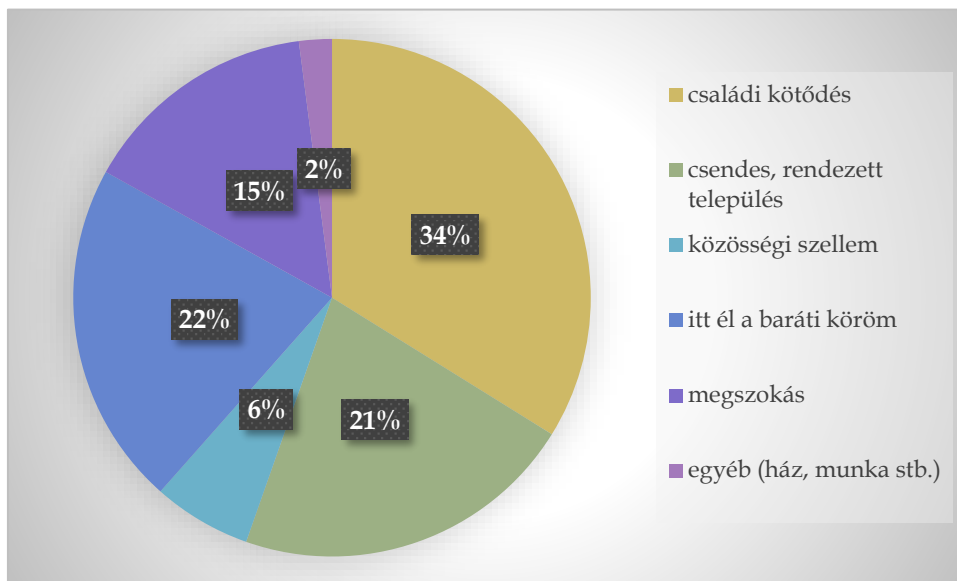
A megkérdezett 119 főből 75 fő rendelkezik állandó munkahellyel. Arra a kérdésre, hogy ha jelenleg dolgozik, hol van a munkahelye, a kérdőívet kitöltők közül a dolgozók többsége helyben rendelkezik munkahellyel, itt dolgozik a településen, és kisebbik része más településeken.

Annak tekintetében, hogy szeretnek-e a településen élni, a válaszadók 79 százaléka igennel felelt. Az igennel felelők esetében az alábbi kategóriák közül lehetett választani, hogy mi miatt marad a megkérdezett elsősorban a településen.

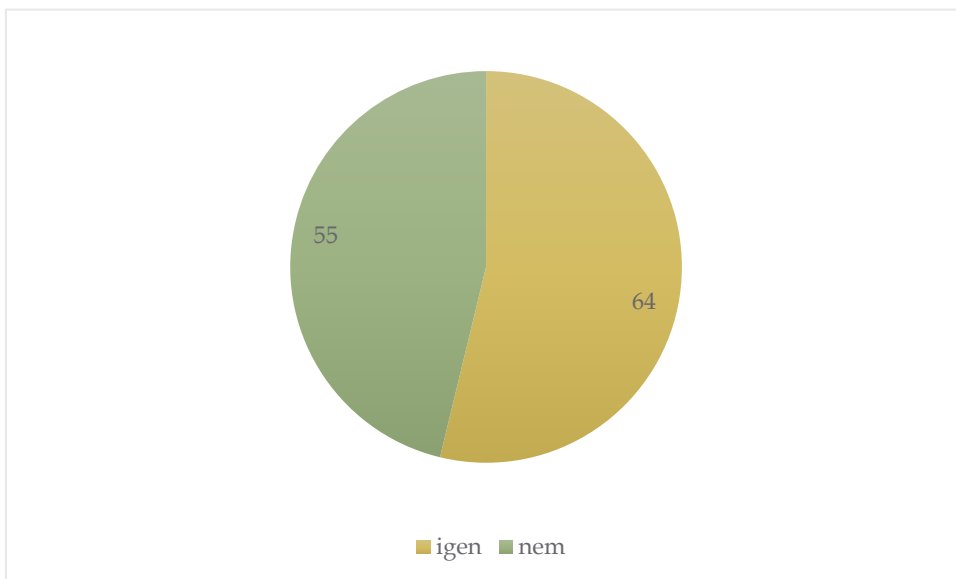
A válaszadók elsősorban a családi kötődés miatt szeretnek a településen tartózkodni. Továbbá, a megadott válaszok közül többségében úgy gondolják, hogy a település csendes, rendezett. Emellett még a baráti kört említették, ami miatt a megkérdezettek szeretnek a településen tartózkodni. Egyéb kategóriaként a munkahelyet, iskolába járást említették meg.

Arra a kérdésre, hogy hogy miért nem szeret a településen élni, különböző válaszok érkeztek. Említésre került, hogy nincs normális kikapcsolódási lehetőség, például mozi, játékterem. A megkérdezettek szerint maga a város szép, de kevés a szórakozási, vásárlási, sportolási lehetőség. Nincsenek programok, elegendő munkalehetőség az értelmiségiek számára. A lakosság öregedő, a fiatalok inkább más településeken keresnek szórakozási, lehetőségeket. A fiatalabb korosztály hétvégén a közelebbi nagyvárosokban tartózkodik. Helyben jóval kevesebb lehetőség áll fent a szórakozásuk érdekében. Nagyon kevés a lehetőség a vállalkozás indítására.

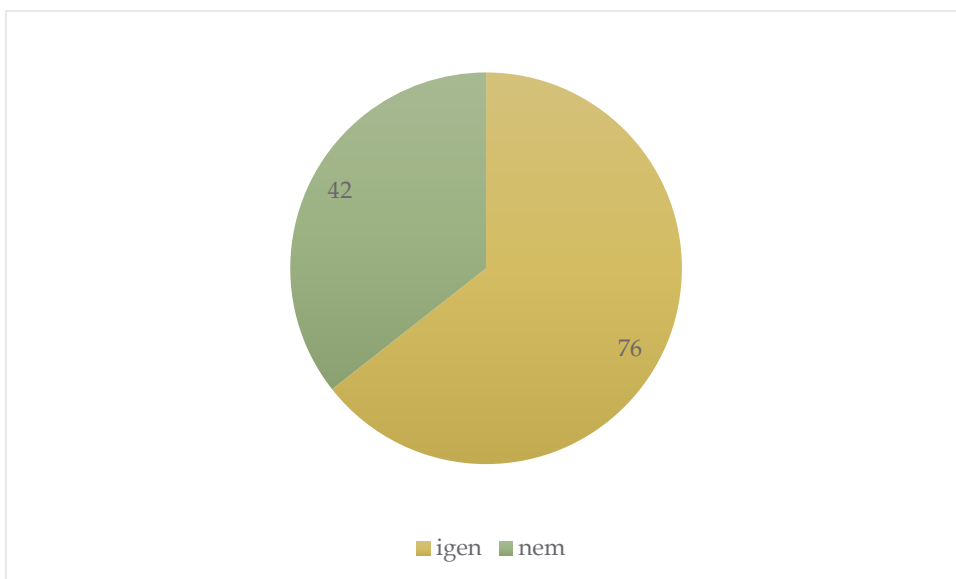
Ugyanakkor voltak pozitív vélemények is, mely szerint sz. gyerekeknek sok lehetőségük van a fejlődésre.

Arra a kérdésre, hogy ismeri-e a település hagyományait a válaszadók 54 százaléka igennel felelt. A megkérdezettek többsége tisztában van a várost érintő, a helyben megtalálható kulturális lehetőségekkel, kapcsolódó programokkal.

A válaszadók közül, aki igennel válaszolt, legértékesebb hagyományként, eseményként a minden évben augusztus 20-án megrendezésre kerülő hagyományos ünnepséget és az ősszel tartott gasztronómiai fesztivált említették meg, ami sokak szerint alkalmas a kulturált szórakozásra. Emellett a kisteleki lakosokat összetartó, összegyűjtő rendezvényeket (pl.: Advent 4 vasárnapja) jelölték meg. Továbbá a fesztiválokat, motoros találkozókat, a disznótoros sokadalmat említették még meg.

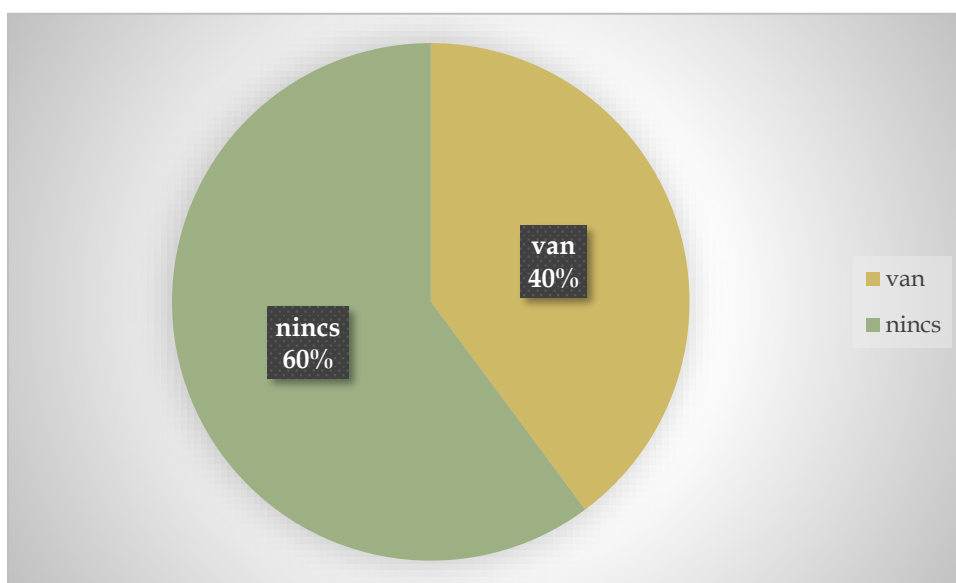
Annak tekintetében, hogy a megkérdezett környezetében vannak-e személyek, akiket valamilyen szempontból értékesnek tart-e, a válaszadók 64 százaléka igennel felelt. Megnevezéskor főleg a család és barátok kerültek említésre.

Arra a kérdésre, hogy milyen lehetőségek vannak a fiatal korosztály számára a szabadidő eltöltésére, nagyon sokféle válasz került megadásra. A többség véleménye szerint elég kevés lehetőség van a kikapcsolódásra és a szórakozásra. Ugyanakkor településen élő fiatalok többféle lehetőséget is megjelöltek, ahogyan szabadidőjüket eltölthetik. Többségében különböző sportokat említettek a válaszadók. Említésre került az úszás, a fürdőzés, a grappling, az egészségfejlesztési iroda által biztosított lehetőségek, a bowling, a BMX, cross pálya, görkorcsolya, a kézilabda. Nagyon sok kérdőívben előfordult szórakozási lehetőségként a településen megtalálható helyek (Onyx Pub, Club Expresszó, Centrál kávézó), mint szórakozási hely. Valamint említésre került a helyi könyvtár és cukrászda, kávézók is. Mindez mutatja, hogy Kistelek tudja biztosítani azokat a lehetőségeket, amelyek által a fiatalok hasznosan tölthetik szabadidőjüket.

A kérdőívben megvizsgálásra került, hogy a fiatalok hová járnak szívesen szórakozni. Ennél a kérdésnél is többféle választ adtak a megkérdezettek. Leggyakrabban a válaszok között a településen megtalálható szórakozóhelyek szerepeltek. Továbbá gyakran szerepelt a válaszok között, hogy a válaszadó szórakozási lehetőségként a barátokkal való időtöltést jelölte meg. Előfordult, hogy a megkérdezett más települést, elsősorban Szegedet, és az ottani szórakozóhelyeket jelölte meg. Érdekes és elgondolkodtató, hogy volt olyan válaszadó, aki azt a települést jelölte meg szórakozási helyként, ahová tanulni jár.

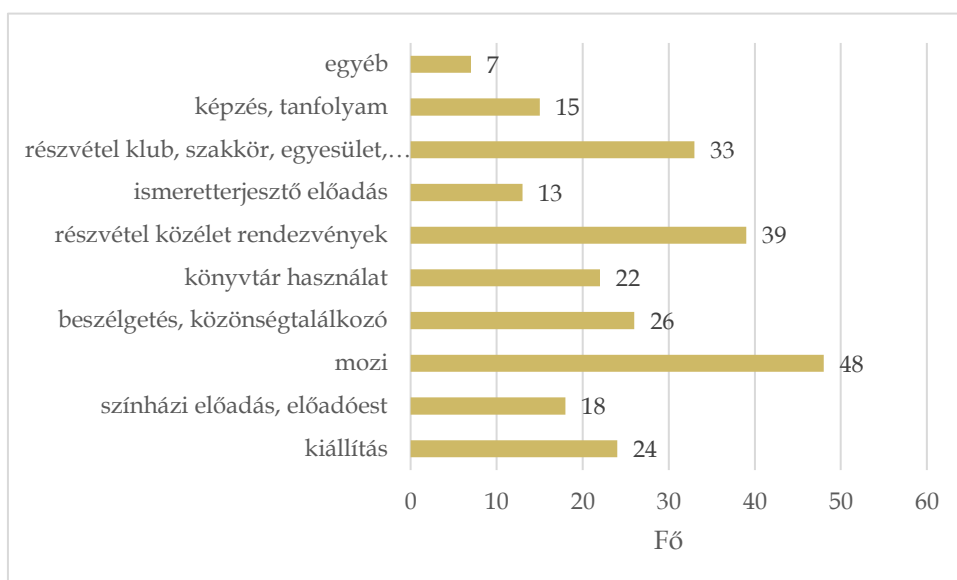
A kedvenc időtöltés kérdésében a legtöbben sportolással töltенék szabadidőjüket. Említették a futást, konditermet, jógát, bowlingot, futballt, úszást, zumbát. Többen említették az olvasást, a zenélést, bulizást, a mozit, filmnézést, a sétálást, kerékpározást, kertészkedést, a családdal való időtöltést, a motorozást, táncolást. Többségében olyan tevékenységek, elfoglaltságok, hobbik kerültek megemlítésre, amelyek helyben, a településen is megvalósíthatóak anélkül, hogy más városba kellene utazni érte.

Annak kérdésében, hogy van-e olyan baráti kör, vagy csoport, amelyhez a megkérdezett kapcsolódik, és jól érzi magát, többségében nemleges válaszok születtek. A válaszadók 60 százaléka szerint nincs baráti kör vagy csoport Kisteleken, amelyben részt vesznek.

Aki igennel felelt, említésre kerültek a különböző sport klubok, valamint a gyerekház, a helyi baráti körök, a kisteleki Kézilabda Klub.

Annak vonatkozásában, hogy milyen jellegű programokon vett már részt az utóbbi negyedévben, többségében a mozit jelölték meg. A megkérdezettek 40 százaléka a mozi választotta, 33 százalékuk a közéleti rendezvényeken való részvételt jelölte meg. Ezt követi a közéleti rendezvényeken való részvétel és a kiállítások megtekintése. Egyéb kategóriaként említésre került a disznótoros sokadalom és a gimnázium rendezvényei.

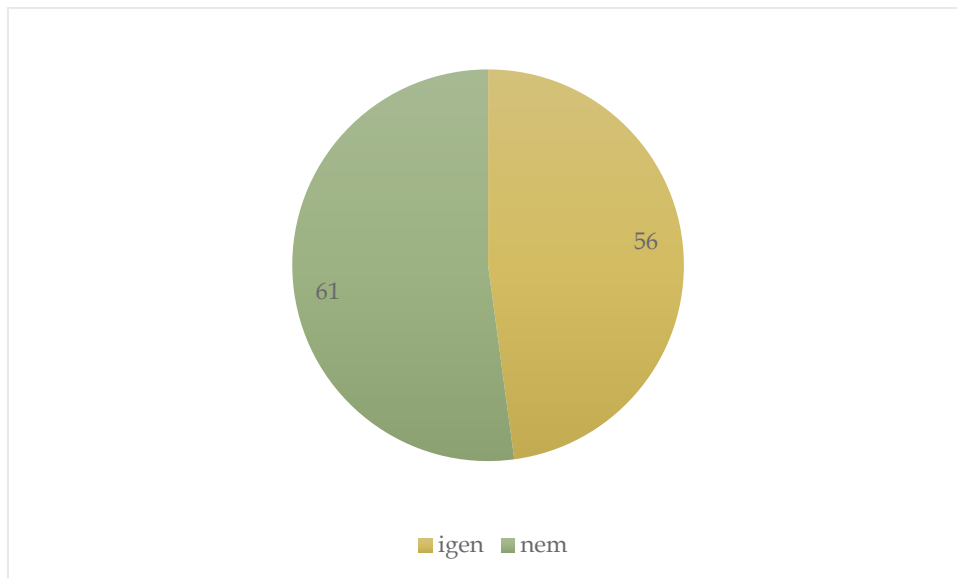

Felmerült kérdésként, hogy milyen programokon, szakkörökön, tanfolyamokon, képzéseken, rendezvényeken venne részt szívesen a településen. Erre a kérdésre többen a koncerteket említették. Említésre kerültek a nyelvi tanfolyamok, sportrendezvények, ismeretterjesztő, egészséges életmóddal, vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatos előadások, önismereti-önfejlesztő tanfolyamok, vitaestek szervezése, egészségfejlesztéssel kapcsolatos programok, színházi előadások megtekintése, szabadtéri programok szervezése.

A válaszok közül szerepeltek a gyermekprogramok, kicsi gyerekeknek szóló programok, gyermekneveléssel kapcsolatos előadások.

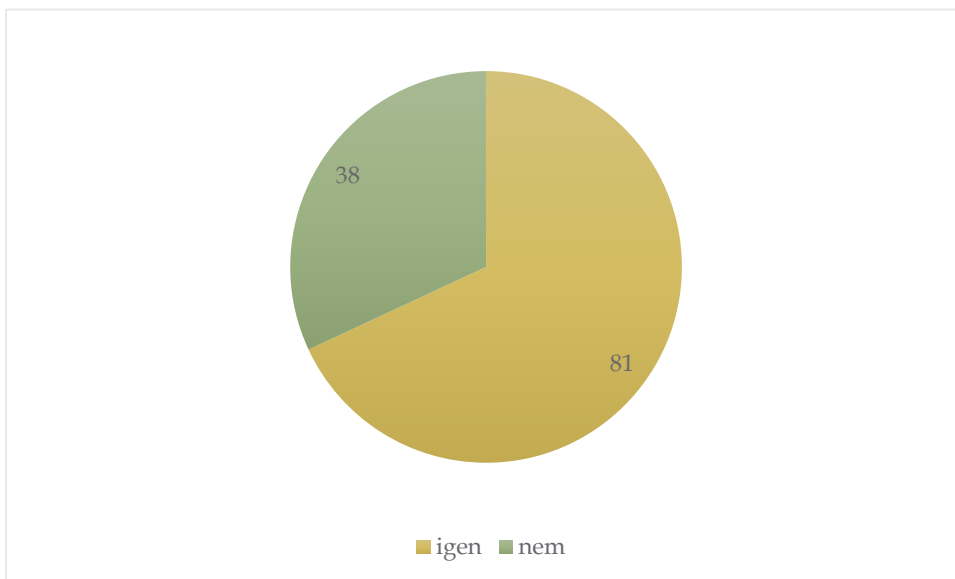
Lényegében olyan programok, előadások, tevékenységek kerültek megnevezésre, amelyek a településen megvalósulnak, megvalósíthatóak.

Annak vonatkozásában, hogy a válaszadó, ha lehetőség van rá, szívesen bekapcsolódna-e fiatalok életpálya tervezésébe, többségében nemleges válaszok születtek. A megkérdezettek 52 százaléka nemmel válaszolt.

Akik igennel feleltek, a továbbképzési lehetőségeket, a nyelvi képzéseket, a mezőgazdaság, lakáshoz jutás lehetőségeit jelölték meg. Különösen sokszor kerültek megemlítésre a vállalkozói ismeretek, a nyolcadik osztályos tanulók felkészítése a különböző szakmai irányzatokra. Emellett említésre került a sport, iskola, oktatás, az interjúra való felkészítése, önéletrajzírás.

A megkérdezettek többsége igennel válaszolt annak kérdésében, hogy szívesen megismerné-e a fiatalok számára rendelkezésre álló hazai és uniós pályázati programokat. Az igen válasz esetén a gazdasági-pénzügyi, vállalkozásfejlesztési területet, agrár ágazat és turizmus területét, lakásszerzéssel, lakásprogramokkal, lakásvásárlással kapcsolatos lehetőségeket, valamint a gyakorlati képzések, nyelvképzés, továbbképzés, egészség, sport, csereprogramok, mezőgazdaság, informatika területét, nevezték meg.

Annak vonatkozásában, hogy honnan értesülnek a településen megvalósuló eseményekről, összességében sokféle kommunikációs csatornalehetőséget neveztek meg a válaszadók. A településen megvalósuló eseményekről információforrásként a megkérdezettek elsősorban az internetet, facebook-ot, a kistelekjaras.hu oldalt, a Kisteleki Krónikát jegyezték meg. Említésre került a város honlapja, a közösségi oldalak, a szórólapok, plakátok, a személyes kapcsolatok, az újság és a kisteleki TV. A célcsoport, a megkérdezettek köre jól ismeri azokat az értesülési csatornákat, amelyeken keresztül értesüléseket tud szerezni a város történéseivel, eseményeivel, az éppen időszerű rendezvényeivel kapcsolatosan. Hatékonyan tartják a kistelekjaras.hu oldalt, megfelelő tájékoztatást biztosít az emberek számára. Ugyanakkor a megkérdezettek szerint az interneten való tájékoztatás jut el leghamarabb az emberekhez.

Egyéb fontos információként az alábbiakat jegyezték meg: erősíteni a fiatalok közösséghez tartozását, fiatalok bevonása, támogatása, családok számára szabadtéri hely kialakítása, valamint a lakásteremtés fontosságát említették.

Összességében elmondható, hogy a megkérdezettek többsége szeret a településen tartózkodni, ismerik a város hagyományait. Sok lehetőséget találnak a szabadidő eltöltésére. Ugyanakkor a megkérdezettek szerint vannak feltételek, amelyek hiányoznak ahhoz, hogy a fiatal korosztály helyben akarjon maradni. A lakásteremtés megvalósítása, a fiatalok lakáshoz juttatása sokat jelentene annak tekintetében, hogy a fiatal korosztály helyben, a településen maradhasson. Ehhez szükséges lenne az helyi önkormányzat támogatása, segítségnyújtása.

A kérdőívben felvázolt igényeket és véleményeket is felhasználtuk a projekt tervezéséhez.

3. Pályázati programba bevonható ingatlan

A pályázati programba egy ingatlant vonunk be, ami használaton kívüli kollégiumszárny. Itt 3 emeleten 3*7 lakás kerül kialakításra, egy-, két- és többszemélyes verzióban, bebútorozva, konyhai felszerelésekkel, számítógéppel, mosógéppel.

Az épület 100%-ban önkormányzati tulajdon, tehermentes ingatlan, termálfűtéssel

Meglévő, előregyártott vasbeton pillérváz, szerelőszint, földszint és háromemeletes kollégium épület.

Kistelek Ifjúság tér 4. alatt található (hrsz 508/3) az ingatlan-

Az eredeti rendeltetés szerint kollégium épületegyüttese 1974 évben készült el, előregyártott UNIVÁZ vasbeton típus szerkezetből, így az épület tartószerkezeti rendszere ismert és dokumentált.

Az épületegyüttes két, egymástól különálló, de egy földszintes „lepényépülettel” összekötött emeletes épületből áll, melyek közül a belső földszint + III. emeletes, míg a külső földszint + II. emeletes.

Az épület a kivitelezés korának megfelelően korszerű iparosított technológiával készült. Az előregyártott UNIVÁZ pillérváz rendszer minden esetben beton sávalapokra építették, mely egyúttal mind gerendarács is működött. A viszonylag mély alapozási sík és a magasan elhelyezkedő földszinti padlósík adta lehetőség alapján egy szerelőszint létesült az épületek alatt, melyekben az épületgépészeti nyomó- és ejtő vezetékeket lehet viszonylag egyszerűen elhelyezni.

Az épület földemei körüreges előregyártott, alulról vakolattal ellátott vb földempallók.

Az épületen lapostető létesült, melyhez bitumenes lemez csapadékvíz elleni szigetelés lett elhelyezve.

Az emeleteket előregyártott vasbeton egyenes karú lépcsőkkel kötötték össze, melyen előregyártott műkő járólapok lettek elhelyezve.

A pillérek között 15 cm vastag, teljes épületmagasságú vasbeton merevítőfalak készültek az épület két végén, melyek mellett kézi falazóblokk vázkitöltő falazatok, valamint 6-os és 10-es kerámia válaszfalak válaszfalak készültek.

Az hálókban, irodákba és a közös helyiségekben PVC padlóburkolat, míg a „vizes” helyiségekben csúszásmentes ragasztott padlóburkolat készült.

Az épület földszintjén az évek alatt kialakult rendeltetés nem kerül megváltoztatásra, legfeljebb az építkezéssel járó kellemetlenségek érik. A kivitelezés alatt a földszint folyamatosan lakott és működő.

1.tevékenység A tervezett felújítás bemutatása- Ifjúsági lakások kialakítása

A projektem célja lakáshoz juttatni minimum 21 főt a célcsoportból, ezzel segítve a lakhatási problémákon. A kiválasztásnál előnyt élveznek a 25 év alattiak és a krízishelyzetbe élők.

Az épületegyüttes két, földszintes „lepény” épületrésszel összekötött kollégiumi épületből áll, melyek közül a Kossuth utca felőli szárny már átalakításra került, így jelen eljárásban a belső, a Bocskai utca felőli épület át-alakítását tervezzük.

A tervezettek szerint szintenként 4 db egyszobás, 2 db kétszobás és 1 db háromszobás lakás létesül, közel 24 és 56 m² alapterületekkel.

Az átalakítás során a földszinti rész változatlanul marad, melyet csak annyiban érinti a felsőbb szintek átalakítása, amennyiben feltétlenül fontos. Erre jellemzően az új épületgépészeti vezetékek elhelyezése miatt van szükség, mivel a jelenlegi szobákban nem készült víz- és csatornaellátás.

Az emeleti szintek átalakítása és más rendeltetésre hasznosítása azért oldható meg, mert egyrészt ez fekszik legközelebb a települési fő közlekedési útvonalhoz, másrészt kisebb átalakítással közvetlenül, a kollégiumi rendeltetés zavarása nélkül megközelíthető, harmadrészt a földszint fölötti részek alapvetően kihasználatlanok, negyedrészt az épülethez létesített tűzlépcső alkalmas a lakások szintjeinek önálló eléréshez.

A jellemző alaprajzi kialakítás az, hogy a lakásokba egy előtéren keresztül lehet bejutni, mely előtérből a fürdő is nyílik. A konyha-étkezőrendeltetések a lakásokban, egy kivételével, a lakótérrel egy térrészben léte-sülnek.

Az épület **szereelőszintjén** csak a szükséges épületgépészeti átalakítási munkálatok történnek.

A **földszinten** a szükséges épületgépészeti vezetékek elhelyezéséhez és korszerűsítéséhez szükséges munkálatok történnek azzal a kiegészítéssel, hogy az emeletről levezető ejtővezetékek miatt több helyen „strangokat” kell létesíteni, melyek hangszigetelési és gipszkarton térelválasztási munkálatokkal járnak.

A tervezett lakások a meglévő lépcsőházból is elérhetőek, de a külső lépcső teljes függetlenséget ad.

Az **I., II. és III. emelet** jelenlegi alaprajzi kialakítása a középfolyosó és lépcsőház kivételével teljes mértékben megszűnik, a középfolyosó és egyes szobákat elválasztó válaszfalak, a padlóburkolat alatti padlószerkezet és a parapetfalak maradnak meg. A fűtési rendszer kivételével szinte a teljes épületgépészeti rendszert el kell bontani részben elavultsága, részben a megváltozott alaprajzok és igénybevételek jelentette alkalmatlansága miatt. Az elektromos energia és a vízfogyasztás mérhetősége miatt minden lakás önálló mérőt kap, a fűtés pedig a lakások térfogata alapján kerül elszámolásra.

A lakások kialakításához hangszigetelő ásványgyapot kitöltésű gipszkarton előtét és válaszfalak készülnek, új külső- és belső nyílászárók kerülnek elhelyezésre.

A költségkeret szűkössége miatt a homlokzati korszerűtlen egyesített szárnyú ablakok nem kerülnek elbontásra és kicserélésre, illetve egyelőre elmarad a homlokzati utólagos hőszigetelés is.

A padló- és falburkolatokat bontandóak és az új alaprajzi elrendezésnek megfelelően új burkolatok készülnek

Az átalakítások során, alaprajzi igények miatt a **tartószerkezetet** is át kell alakítani, mivel a hosszmerévítést biztosító helyszíni betonozással készült vasbeton falban utólagosan egy ajtónyílást kell kialakítani. A jelenleg érvényes jogszabályok alapján ez a beavatkozás már nem építési engedélyre kötelezett tevékenység

Tervezett I. emeleti hasznos alapterület:	263,70 m²
Tervezett I. emeleti teljes hasznos alapterület:	314,21 m²
Tervezett II. emeleti hasznos alapterület:	263,70 m²
Tervezett II. emeleti teljes hasznos alapterület:	314,21 m²
Tervezett III. emeleti hasznos alapterület:	263,70 m²
Tervezett III. emeleti teljes hasznos alapterület:	308,81 m²
„Ifjúsági lakások” teljes alapterülete:	263,70 + 263,70 + 263,70 = 791,10 m²
Az épületrész teljes alapterülete:	314,21 + 314,21 + 308,81 = 937,23 m²

A projektben a 791,1 m² kerül felújításra, a többi a lakások megközelítésére szolgáló folyosó, ami nélkül egy társas épület nem létezik, de a projektben nem elszámolható.

BURKOLATOK:

Beltéri padlóburkolatok: A közlekedőkben, fürdőkhöz és az étkező konyhákban ragasztott lap-burkolat készítenendő GRES lapokból. Az akadálymentesség kialakítása miatt a folyosón célszerű a fal mellett sötét színű lapokat, a mezőbe világosakat alkalmazni.

A szobákban és lakóterekben a kiegészítő aljzatra fektetett szivacsra rakandó le a laminált burkolórendszer.

A zuhanyozók környezetében a lapburkolatok alatt folyékony fóliával vízszigetelést kell kialakítani, mely a zuhanyozó környezetében kb 40 cm magasságig felhozandó.

Falburkolat: A „vizes” helyiségekben ragasztott csempe készítenendő 2,10 m magasságig rakva.

NYÍLÁSZÁRÓK:

Az épület homlokzatain az új ablakok műanyag szerkezetűek, háromrétegű U=0,60 W/m²K hőszigetelési értékű üvegezésű nyílászáró. A bejárati ajtók az akadálymentesség elveinek megfelelően küszöb nélküli kialakítással

A belső faajtók ajtólapjainak alsó, legalább 8 cm magas szakaszán fémlemez védelem kell, célszerűen rézlemezből, de használható rozsdamentes anyagú acél-, vagy alumínium lemez.

Az ajtók zárszerkezeteinek beépítésénél tekintettel kell lenni az akadálymentes használat követelményeire. E követelmény miatt a kilincs láthatóságát is meg kell oldani a festés-mázolás, illetve a zár vásárlása során

FESTÉS-MÁZOLÁS:

A faszerkezetű nyílászárók szárnyai fehér olajmázolást kapnak a keretek/tokok fenyő, vagy az építető által később választott, de az ajtólaptól vagy a környezettől kontrasztos színű díszlazúr felületkezelést a jobb vizuális tájékozódás biztosítása miatt.

A fal- és mennyezeti felületeken a felület előkészítés után mosható-tisztítható fehér diszperzites festés készítenőd.

A kültéri faanyagokat a vegyi védelem után fenyő színű vastag lazúrral kell lefesteni.

HOMLOKZATKÉPZÉS:

A faszerkezetek gyalultak és fenyő színű díszlazúr felületkezeléssel ellátottak.

Az új falaknál a jelenlegi kőporos nemesvakolat kijavításra kerül.

A kialakítandó lakások fürdőszobával, konyhával rendelkeznek, emellé kapcsolódik egy, kettő vagy három szoba. Bútorozott, felszerelt lakások. A pontos kiosztás a tervdokumentációban látható. Berendezések: ágy, szekrény, íróasztal, forgószék, számítógép, mosógép, hűtőszekrény, mikrohullámú sütő, internet, konyhabútor mosogatóval

2.tevékenység Fialok életpálya-tervezését segítő tervezett helyi szolgáltatások bemutatása

A lakhatási támogatásban részesített fiatalokon felül 14 főt kívánunk a tevékenységbe bevonni minimálisan.

A program iránt érdeklődők számára tájékoztatást nyújtunk, bemutatjuk működtetését. A fiatalok részvétele eredményeik, problémáik közös feldolgozása, megismerése céljából megvalósuló rendezvényeken, aktív részvétel a település/térség közösségfejlesztési programjaiban.

Az életpálya tervezést segítő tevékenységek tágabb értelemben azt is jelentik, hogy a fiatalot segítjük abban, hogy aktívan részt vegyen a helyi közügyek, közösségi élet alakulásában, ezáltal erősítve saját települése iránti elköteleződést, lehetőséget biztosítunk számára, hogy a közösségi tevékenységek révén maga fedezze fel a térségben rejlő potenciálokat és találja meg azt a területet, amely képességei, érdeklődése alapján saját karrierjének alapja lehet.

Tervezett tevékenységeket:

-munkaerőpiaci ismeretek tréning: elméleti és gyakorlati ismeret átadása, gyakorlati feladatokkal- önéletrajz írás, interjú felkészítés, önbizalom növelése,

-munkakeresési lehetőségek megismerése, továbbképzési, átképzési lehetőségek megismerése, pályázati lehetőségek, adózási ismeretek képzés.

-gyakorlati tréning pályázatok, pénzügyek témában

Mivel nem vállaltuk a hazai és uniós pályázati programokban való részvétel érdekében tervezett személyre szabott felkészítés bemutatása tevékenységet-mert előre nem látjuk biztosítottak a teljesítendő létszámot, ezért itt szeretnénk képzés és mentorálás terén bemutatni a fiataloknak az elérhető EU-s és hazai forrásokat.

A tréningek, képzések mellé füzeteket, írószereket, jegyzetömböket, pendriveket vásárolunk, ezen kapják meg a fiatalok az iratmintákat. Mintafeladatlapokat készítünk, ehhez anyagköltség párosul.

Tréning 30*3 óra heti rendszerességgel

Képzés: 30*3 óra heti rendszerességgel

Gyakorlati képzés pályázatok, pénzügyek 30*3 óra heti rendszerességgel

Tematika:

Munkaerőpiac alapvető ismerete

- Munkaerőpiac alapvető jellemzői
- Munkáltatók viselkedésének mozgatórugói
- Munkáltatók általános elvárásai
- Munkavállalók közötti verseny
- Kapcsolati rendszerek hálózata

Helyes önkép, önismeret

- Saját célkitűzések és elvárások megfogalmazása
- Saját képességek, készségek és kompetenciák meghatározása, tudatosítása
- Olyan életvezetési formák ismerete, amelyek átsegítik a munkanélküli léten

Álláskeresési módszerek ismerete

- Az álláskeresőket segítő információs rendszerek ismerete és használata
- A célzott állásnak megfelelő álláskeresési formák kiválasztása, alkalmazása
- Az álláskereséshez kapcsolódó szolgáltatások ismerete

Önéletrajz és motivációs levél készítésének ismerete

- Képesség a célállásnak megfelelő, jó önéletrajz készítésére
- Képesség a motivációs levél elkészítésére

Állásinterjúra való felkészültség

- Megjelenés
- Testbeszéd
- Kommunikáció
- Telefonos és személyes interjú alapvető jellemzőinek ismerete
- Az „eladás” képessége, béralku ismerete, szabályai

Munkaszerződés és alapvető munkavállalói jogok ismerete

- Munkaszerződés formái és tartalmi követelményei
- Munkavállalói alapvető jogok es kötelességek ismerete

Munkahely megtartásának képessége

- Konfliktuskezelési készségek = Beilleszkedés képessége

- Viselkedési normák betartásának képessége

Az itt élő fiatalok jelentős része nem találkozik a helyben található munka-, illetve vállalkozási lehetőségekkel, így saját életpálya terveiknél nem is veszik figyelembe azokat. A helyi lehetőségek ismeretén túl sokszor hiányoznak azok a karrier és életpálya alakítási ismereteik és készségeik, amelyek segítségével a helyi lehetőségeket kihasználva érhetnének el a vágyott életminőséget.

Alapvető cél, hogy a településeken élő fiatalok képessé váljanak arra, hogy a fenti életlehetőségekkel tudjanak élni, és helyben egzisztenciát, családot alapítani.

A képzések mellett egyéni tanácsadás is megvalósul, bármikor kérhetnek a résztvevők segítséget a témában.

Költség az órát adók óradíja, amely 15 000 Ft/óra megbízási díj+járuléka, az összesen 18 645 Ft

3.tevékenység A célcsoport bevonásával, a helyi lehetőségeket, értékeket, adottságokat feltáró, erre épülő gazdasági együttműködések generáló tervezett tevékenységek

Gyakori probléma, hogy a munkavállaló nem tud egy helyi állásról, a munkáltató nem talál megfelelő embert. Ennek áthidalására létrehozuk a Munka-csoportot. Itta munkavállalók és a munkáltatók képviselői között alakítunk ki közvetlen kapcsolatot. Kéthetente találkozunk a MUNKA- Klubban -és átbeszéljük a lehetőségeket.

Bevonjuk a helyi munkaügyi központ kollegáit, a helyi gyárak, vállalkozók képviselőit. Kisteleken nagyobb munkáltató az Unichem, a Kábelgyár, az M+M Sajtüzem., a Probart Kft, Harmath és Tsa Kft. Emellett sok kereskedelmi egység működik a településen. Építőipari vállalkozások is szép számban vannak.

Feltérképezzük a hiányszakmákat és segítünk a fiataloknak, hogy megtalálják saját munkájukat.

Adatbázist készítünk a környéken fellelhető munkákról, állásokról, hiány szakmákról, hiányzó szolgáltatásokról.

Egyeztetünk a munkáltatókkal az általuk keresett szakmák, szakképzettségek iránt és a fiatalok beiskolázását segítik ennek megfelelően.

Állásbörzét tartunk minden ősszel, amelyre meghívjuk a cégeket, mutassák be tevékenységüket. Ezáltal a fiatalok könnyebben el tudják dönteni, az adott munka nekik való-e. A munkaügyi központ munkatársait is bevonjuk. Így ők megismertetik a támogatási lehetőségeket, állásajánlatokat és a börzére ők is delegálhatnak munkáltatókat és álláskeresőket Kistelekről. Így a projektkezdő hatása még több emberhez eljut.

A börze meghirdetésre kerül a sajtóban is.

Ezen a rendezvényeken terveink szerint 50-60 fő, 10 cég vesz részt minimálisan, és legalább 3-5 fő talál munkahelyet.

Szervezési díj cateringgel 3*635 000 Ft

Ennek kommunikációja is erős lesz, minél több lehetőség megjelenjen.

4. tevékenység ÖSZTÖNZŐK

a. A helyi gazdaságba való bekapcsolódást lehetővé tevő ismeretátadás bemutatása

CASHFLOW gazdasági Klub

Kistelek gazdasági helyzetét megismertetjük a fiatalokkal, kerekasztal beszélgetések, World café találkozó formájában. Bemutatjuk a városban fellelhető fejlesztési stratégiákat, a település SWOT analízisét. Közös munkában áttekintjük az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket. Megkeressük a lehetséges kapcsolódási pontokat, a fiatalok illeszkedését a városhoz. Ezek mentén kialakulhatnak vállalkozási, munkavállalási elképzelések.

Társasjátékok segítségével gyakoroljuk a gazdaság működését (Cashflow, Gazdálkodj okosan, Hotel stb.)

Az egyéni terveket már személyes megbeszéléseken beszéljük át, közgazdász segítségével összeállítjuk az üzleti tervet, amelynek megvalósításához szükséges feltételrendszert felkutatjuk - közösen a fiatalokkal. Ehhez költség nem kapcsolódik, mert az Ifjúsági Ház programjain belül szervezzük meg.

Kistelek mezőgazdasági terület, de működnek gyárak, építőipari vállalkozások, üzletek. Szolgáltatóipar kínálata szűkös, sok esetben Szegedre kell utazni. Mezőgazdasági termelésben elsősorban paprika, paradicsom, burgonya, karfiol és káposztafélék a jellemzőek. A piaci rések megtalálása potenciált jelent a vállalkozó kedű fiataloknak.

b. Célcsoport számára nyújtandó tervezett helyi ösztönző rendszer bemutatása

A célcsoportnak fontos ösztönzőket nyújtani. Egyrészt, mert így érzik, hogy törődik velük a város, hogy van értelme a településen maradni. Az ösztönzők minimum 6, maximum 24 hónapig járhatnak. Az ösztönzők juttatásának alapfeltételei a kisteleki lakcím és kisteleki tartózkodás.

Ösztönzők több módon járhatnak a programban résztvevőknek:

Képzési Támogatás formájában. A résztvevő vállalja, hogy rész vesz képzésen, melyre igény jelentkezett a településen. Fontos, hogy olyan képzés választható, amellyel az elhelyezkedése megoldható, helyben keresett vagy hiányszakma, vagy vállalkozás indításához szükséges számára. Ekkor megkapja a képzés díját, a tanfolyamára járás útiköltségét. Ezek összege a tervezés alatt nehezen megmondható, mert a tanfolyamok összege 60 000 Ft-600 000 Ft közt ingadozik. Szegedre elszámolható utazási költség 2110 Ft/fő/alkalom. Ez a tanfolyamok hosszától fog függeni. Egy egyéves képzés esetén ez hozzávetőlegesen 100 000 Ft.

Amennyiben a fiatal nappali képzésben vesz részt, a képzés időtartalmára jogosult minimálbér összegének megfelelő ösztöndíjra. Az ösztöndíj minimum 6, maximum 24 hónapig járhat, így rövidebb tanfolyam esetén további hónapokra is megkapja a jelentkező, ezzel segítve elhelyezkedését, vállalkozás indítását.

Vállalkozás indításához is kaphat ösztönzőt az igénylő. Egyrészt a fent említett képzésekhez, eszközbeszerzésekhez és önfoglalkoztatási munkabérhez. Kettős finanszírozás nem lehetséges, tehát ha a fiatal egy pályázati forrásból kapott bértámogatást, akkor ösztönzőként nálunk azt nem kérhet.

Célunk, hogy kombinálják a lehetőségeket, vállalkozói szemlélettel gondolkodjanak. Önfoglalkoztatási bérként minimálbér/garantált bérminimum és járulékai igényelhetőek. Eszközbeszerzés esetén az igényelt összeg felső határa 2 000 000 Ft. A vállalkozáshoz kapcsolódó igény esetén üzleti tervet kérünk benyújtani.

További ösztönző a **munkahelyi bértámogatás**. Ennek irányzott összege a fiatal által kapott nettó bér maximum 50%-kal történő kiegészítése, maximum a garantált bérminimum felével. Ennek feltétele a megfelelő munkavégzés, a munkahely megtartása. Mentorként egyeztetünk a munkáltatóval, és nyomon követjük a munkavállaló munkaerőkölcsét.

A bértámogatás igényének felsőhatára nettó 150 000 Ft bér. A felett igénylés csak akkor nyújtható be, ha a munkavállaló igazolja, hogy vidéki munkahelyen jelenlegi bérénel magasabb összeget keresne. Ekkor az igényelhető összeg maximuma a két nettó bér különbözet.

Egy személy többféle ösztönzőt is igénybe vehet, de az ösztönzők, együttes összege nem haladhatja meg az 5 millió Ft-ot.

Az ösztönzők elbírálását szakemberekből álló 3 tagú stáb fogja végezni.

A projektnek ez egy hangsúlyos eleme erre a költségvetésből 50 000 000 Ft-ot különítünk el.

Meglévő helyi ösztönzők és a pályázati programban tervezett helyi ösztönzők egységes szerkezetben történő bemutatása

Kisteleken Bursa Hungarica ösztöndíj érhető el, amelyet helyi diákok igényelhetnek.

Az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és megyei ösztöndíjjal kapcsolatos pénzügyi feladatokat az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő (a továbbiakban: Támogatáskezelő) végzi, míg az elbírálási feladatokat az ösztöndíjpályázathoz csatlakozó települési és megyei önkormányzatok látják el.

Ebből van A és B típusú támogatási lehetőség, így a gimnázium utolsó évében meg lehet igényelni.

További lehetőség a Kistelek Tehetséges Tanulójaért Díj, amely valamely magas szintű tanulmányi versenyen elért eredmény esetén igényelhető, tanulmányokhoz történő hozzájárulás.

Ezen a két lehetőségen kívül alkalmoszerűen lehet támogatást kérni a várostól, de kialakult rendszer nincs.

Szociális bérlakások érhetőek még el, amely segítséget jelent a helyi lakosoknak, kedvező árfekvésük miatt.

8. Együttműködések

Együttműködésünk több szervezettel jött létre, 7 szervezet írta alá a szándéknyilatkozatot a projekt megvalósítása kapcsán.

1. A Kisteleki Általános Iskola pedagógusai segítenek a program megvalósításában, reklámozásában és a rászoruló családok felkutatásában. Az iskola alapvető feladata a 8-15 éves gyereke képzése és nevelése.

2. Az Árpád Fejedelem Gimnázium tanulói már a célcsoportunk része vagy hamarosan azzá válik. Az iskola együttműködik rendezvények megvalósításában, helyszínt biztosít a fiatalokat érintő témák bemutatására. Szakmai segítséget nyújt az előadások, képzések során. A gimnázium alapfeladata a 15-19 éves fiatalok képzése, oktatása, nevelése.

3. Gyerekjóléti Szolgálat segít a szervezésben, előadások lebonyolításában, célcsoport felkutatásában.

4. Kisteleki Polgárőr Egyesület a fiatalok biztonságára helyezi a hangsúlyt. Előadásokba, programokba együttműködnek, rendezvényeink biztonságának őrzésében segítenek.

5. A Vac-körte Egyesület hagyományos szakmák, régi módszerek bemutatásában, célcsoport feltérképezésében, rendezvények szervezésében működik együtt. Ők hagyományőrzéssel, hagyományos mezőgazdasági és feldolgozó tevékenységgel foglalkoznak. Önkéntes munka megvalósításában közreműködnek.

6. Kisteleki Városvédő és Szépítő Egyesület szívén viseli a város életét, a település szépségét. Önkéntes tevékenységek megvalósításában, célcsoport felkutatásban, szervezésben működünk együtt.

Lelki Segítők Egyesülete évek óta tevékenykedik hátrányos helyzetű fiatalok megsegítésében. Szakmai segítséget nyújtanak számunkra, gyakorlatban segítenek a programok megvalósításában, kialakult kapcsolataik vannak.

További együttműködések kialakításán dolgozunk a helyi vállalkozókkal, akikkel a munkahelyteremtésben, állásbörzéken fogunk együttműködni.

A projekt során együttműködünk az Új Nemzedék Központtal. Az együttműködést már megkezdtünk, a projekt előkészítése során több alkalommal találkoztunk, egyeztetünk. A fiatalok részére szervezett fórumon jelen volt Vajda Árpád, az ÚNK szegedi képviselője.

További együttműködést tervezünk a jó gyakorlatok bevezetésénél, szakmai segítséget kérünk a fiatalok bevonásához. Módszertani ötletekben is egyeztetünk a központtal. Továbbá a projekt mérföldköveinek zárása előtt átbeszéljük a tapasztalatokat. A központ képviselőjét meghívjuk a tervezett állásbörzére, az ifjúsági ház nagyobb eseményeire és az általunk szervezett képzések megnyitójára.

Ezen felül minden eseményről tájékoztatjuk Vajda Árpádot, aki belátása szerint bármelyiken részt vehet.

5.tevékenység Bordány településen látott és alkalmazott (dokumentált) jó gyakorlatok tervezett megismerése és adaptálása- IFJÚSÁGI HÁZ üzemeltetése, ifjúsági önkormányzat kialakítása

Zalatermál-völgyi egyesület fecskeház modellje adoptálása

Ifjúsági Ház aktív működtetését tervezzük a bordányi mintára és a lakóközösséget is bevonjuk, így a zalatermál-völgyi fecskeház közösségi modelljét is bevonjuk a programba. E kettő adoptálásával jön létre saját programunk. A lakóközösség beépül az ifjúsági ház munkájába. Az önkéntes munka egy részét az IH rendezvényekben történő segítség, szervezés keretében tudják megvalósítani.

E kettő adoptálásával jön létre saját programunk. Ezek alapján a projektben 3 éven át egy fővel várjuk a fiatalokat. Az Ifjúsági Ház vezetője egyben segít is a fiatalokat, lehetőséget adunk nyomtatásra, szkennelésre.

Beszerezünk számítógépeket, mellyel számítógépes sarkot alakítunk ki, ahol a fiatalok netezhetnek, iskolai feladataikat megoldhatják.

Az Ifjúsági Házban tanácsot, segítséget kapnak a fiatalok a mindennapi életükben felmerülő kérdésekre, felvételi, továbbtanulás, munkaügyi kérdések, ügyfélkapu ügyintézés stb.

Az Ifjúsági Ház programokat biztosít a fiataloknak. Ilyenek a sakk-kör, darts klub, fűzőklub, szépségápolási estek, horgász klub.

Ezen találkozók anyagköltségét a pályázatból biztosítjuk. A klubok, találkozók terveink szerint kéthetente kerülnek megrendezésre. Veszünk sakk-készletet, szépségápolási és élelmiszer alapanyagokat, szakácskönyvet, horgászkönyvet.

A ház működéséhez szükség van tisztítószerekre, kézmosóra, WC papírra, szalvétára 36 hónapon keresztül-635 000 Ft értékben.

A klubok így a projekt alatt 80-80 alkalommal kerülnek megrendezésre. Alapanyag költsége a fűzőklubnak és a szépség ápolási esteknek lesz, átlagosan 10-10 000 Ft költséggel számolhatunk. A foglalkozást a vezetők díja alkalmanként bruttó 10-10 000 Ft, ami jelent 1 600 000 Ft anyagköltséget és 1 600 000 Ft megbízási díj költséget.

Továbbá kéthetente hétvégezte kézműves délutánokat vagy délelőttöket tervezünk. Ezek az időszerű ünnepekhez, igényekhez igazodó rendezvények, melyekre szabadon jöhet bárki és térítésmentesen készítheti el saját munkáját. Alapanyagot biztosítunk, foglalkozásvezetőt is.

A foglalkozásokat nem feltétlenül vezeti ugyanaz a személy.

Anyagköltség alkalmanként 15 000 Ft és foglalkozásvezető díja bruttó 15 000 Ft. Ez összesen 1 200 000 Ft kézműves alapanyag és 1 200 000 Ft megbízási díj, vagy egyszerűsített foglalkoztatási díj.

AZ IH-ban lehet térítésmentesen csocsózni, biliárdozni, ez rendelkezésre áll jelenleg is.

Az IH népszerűsíti a sportokat is, így sportágválasztó napokat szervezünk, bemutatókkal, versenyekkel. Összesen 10 ilyen eseményt szeretnénk megszervezni. Ezen események anyagköltséggel rendelkeznek, hiszen ásványvizet, ételeket, ajándéktárgyakat kell vennünk.

Irodai anyagokra is költeni kell, a meghívók, plakátok, szóróanyagok miatt. Az eseményenként jelent 60 000 Ft anyagköltséget és 40 000 Ft irodai beszerzést. Összesen 600 000 Ft és 400 000 Ft kiadással kell számolnunk.

BMX pályán egy bemutató-verseny napot tervezünk, mindhárom évben. Ennek költsége ajándéktárgyak, emléklapok, díjak -100 000 Ft értékben/alkalom. Ásványvíz, szendvics, üdítő stb a kilátogatóknak, fellépőknek 150 000 Ft/alkalom.

Irodai anyagokra is költeni kell, a meghívók, plakátok, szóróanyagok miatt. Az eseményenként jelent 60 000 Ft anyagköltséget és 40 000 Ft irodai beszerzést. Összesen 600 000 Ft és 400 000 Ft kiadással kell számolnunk.

Az ifjúsági házműködéshez is szükség van papírokra, irodaszerekre. Éves szintem 120 000 Ft fogyasztást tervezünk, ez 3 évre 360 000 Ft

A fentebb említett Cashflow klub is itt működik majd. Ehhez társasjátékokat kell vennünk, a sakk-körhöz, dartshoz is kellene játékeszközök.

Pénzügyi játékok, Cashflow, Gazdálkodj okosan, Hotel stb 5 db*40 000 Ft, az 200 000 Ft, 2 sakk-készlet 4*25000 Ft, az 100 000 Ft, darts készlet 200 000 Ft

A ház működéséhez eszközök is kellene. Kollegánknak íróasztal, irodaszék, polc, számítógép vagy laptop. A fiataloknak kell 3 számítógép, 3 íróasztal, székek. Könyvespolcok az olvasósarokba, ülőgarnitúra és fotel a kényelmes beszélgetésekhez

Szükség van két kis büféasztalra 4 székekkel és 4, összecukható lábú vagy kibővíthető nagy asztalra a rendezvények, közös étkezések miatt. Ehhez kellene rakásolható székek-30db.

A konyhában van már bútor, ugyanakkor felszerelésekre szükség van - edények, tányérok, evőeszközök, főzőeszközök. Ezek együttesen 100 000 Ft-ba kerülnek. Kávéfőző 60 000 Ft, vízforraló 10 000 Ft. Ez megteremti az IH alaphangulatát.

A kialakult közösség alkalmas lesz ifjúsági önkormányzat alakítására. Ennek mintáját átvesszük Bordánytól, az e-szavazást adoptáljuk. 2019. májusában létrehozuk a Kisteleki Ifjúsági Önkormányzatot.

Bordányba több alkalommal szeretnénk ellátogatni, lássuk, hogyan működik ott a rendszer és példákat, ötleteket vegyünk át az IH és az ifjúsági önkormányzat kialakítására.

Film klubot hozunk létre

Havonta egy alkalommal filmklubot szervezünk a fiataloknak. A filmek témáit a fiatalok ötletei, javaslatai alapján állítjuk össze. A film végén lehetőség van beszélgetésre, a látottak feldolgozására. Ehhez szükség van egy TV készülékre, amely elég nagy képernyős ahhoz, hogy többen nézhessék.

Létrehozuk a Kisteleki Ifjúsági Ház honlapját, melyhez majd a szavazófelületet hozzárendeljük. A szavazáshoz mobil alkalmazás is lesz, a bordányi minta alapján.

Az Ifjúsági Ház szervezésében szeretnénk hangversenyeket megvalósítani. Ez nagyon hiányzik a fiataloknak.

Mivel kisteleki rendezvényeken nem a fiatalok legkedveltebb zenekarai lépnek fel, így szeretnénk a fiatalok igénye szerinti zenekart is elhívni. Most kedvelt zenekar a Halott Pénz, melyet a fiatalok nagy része kedvel. Ők 2017-es áron 3,5 millió forintért lépnek fel, 2018-2019-es áruk már 4 000 000 Ft-ra tervezhető.

Emellett szeretnénk egy koncertet a helyi és népszerű Good Company zenekar fellépésével, ők 100 000 Ft-ért fellépnek.

Gypo Circus is népszerű a fiatalok közt és van némi kisteleki kötődésük is - egyik tagjuk itt dolgozik. Így példaként is állhat a helyi fiatalok előtt. Ők 300 000 Ft-ért lépnek fel.

Ezen felül még szeretnénk 2 ismertebb énekest vagy zenekart - Rúzsa Magdi, Magna Cum Laude és ehhez hasonló minőségű és népszerűségű zenekarok vagy énekesek. Ők 1 000 000 Ft összegért lépnek fel.

Ezekhez a hangosítás alkalmanként 150 000 Ft, összesen 750 000 Ft.

Ez a program azért fontos, mert a kérdőívek alapján sok helyi fiatal érzi úgy, hogy Kistelek kicsit lapos hely, akkor különleges dolgok nem történnek. Ugyanakkor, ha híres, ismert és általuk kedvelt zenekarok, énekesek jönnek a településre, akkor érzik a pezsgést, büszkék lesznek Kistelekre és szívesen élnek itt.

Projektünk során a különféle tevékenységek szinergiában vannak egymással, hisz az együtt lakók közösségét tudatosan alakítjuk, erősítjük. a munkavállalást képzéssel és bérkiegészítéssel kombinálhatjuk. Az IH-ban mindenki megtalálja a szórakozást, egy helyszínen is lehet többféle tevékenységet űzni. Például a főzőklubosok főznek, addig a sakkozók sakkoznak, majd közösen étkezhetnek. Fontos, hogy a fiatalok ne különüljenek el egymástól, kiegészítsék egymást, és mindenki megtalálja a saját számítását Kisteleken és itt maradjon.

Célcsoporttal egyeztetési fórumot szerveztünk a benyújtásra kerülő pályázati program kidolgozásának céljából, melyet az (az Új Nemzedék Központtal egyeztetett szakmai tartalmú esemény volt 2017-04.17-én. Továbbiakban is kívánunk kapcsolatot tartania fiatalokkal, ehhez használjuk az email címeiket, a megkapott telefonszámokat, a facebook csoportot és az Ifjúsági Ház facebook oldalát.

Az előző fórum alkalmával is ezeket a fórumokat használtuk, továbbá a Kistelek VTV FB oldalát, a kistelekjaras.hu oldalt. Meghirdettük a város honlapján, szórólapokon és plakátokon a város forgalmas helyein. Személyesen beszéltünk a gimnázium igazgatójával, aki kihirdette a rendezvényt az iskolában. Továbbá személyes ismerőseinken keresztül is elértük a fiatalok egy részét. A Bursa Hungarica ösztöndíjasokat e-mailen kerestük meg.

Cselekvési terv elkészítésének módszertana

A cselekvési tervet a nyertes projekt megvalósításakor fog készülni a szakmai fejlesztési koncepció alapján. Konkrét lépéseket, határidőket, felelősöket megjelölve.

A szakmai fejlesztési koncepción alapuló cselekvési terv kiterjed

- az ifjúsági cselekvési tervek elkészítésébe, felülvizsgálatába történő bevonásának bemutatására
- az ifjúsági cselekvési tervben rögzített feladatok megvalósításába történő bevonásának bemutatására
- a helyi ösztönzőkben, lakhatási támogatásban részesítettek aktív részvétel biztosításának bemutatására a település/térség közösségfejlesztési programjaiba (pl.: közösségi akciók, szívességbank, önkéntes program, közösségi gyermekfelügyelet, közösségi tulajdon felújítása-fejlesztése, helytörténeti tevékenység, közösségi élményeket biztosító aktivitások, helyi problémák megoldása, szolgáltatási hiány kiküszöbölése)

A bevonás módja hasonló, mint a fórumba történő bevonás- Kommunikációs csatornák azonosak. A munkamódszer kerekasztal megbeszélés, hiszen, van egy komplett útmutatónk, ami mentén haladunk. Az operatív részeket tesszük mellé. Fontos a feladatok konkretizálása, határidőkkel történő ellátása, felelősök, közreműködők meghatározása.

A lakásokba költözők önkéntes feladatként részt vállalnak a munkákban.

A városvédő egyesülettel együttműködve a város padjait, játszótereit rendbe teszik. A Vac-körtével együttműködve önkéntes munkát végeznek, segítenek az

ifjúsági ház munkájában. Munkájukért kisteleki petákat kapnak, amelyet át lehet majd váltani szolgáltatásokra városban vagy az IH-ban.

2. Mérföldkövek bemutatása

1 mérföldkő – a projekt fizikai megkezdésétől számított 10. hónapon belüli időpont:
2019.01.31

Tervezés, közbeszerzés, cselekvési terv elkészítése, életpálya tervezésbe a fiatalok egyharmada bevonva-12 fő 40 millió forint kifizetési igény .

A helyi cselekvési tervet véglegesítése után a város honlapján www.kistelek.hu publikáljuk Az életpálya tervezést segítő helyi szolgáltatások nyújtásába, munkaszerzési ismeretek bővítésbe bevont fiatalok számának legalább 1/3-nyi elérése, ez 12 fő. A tervezett kifizetési igénylések összege 40 000 000 Ft

2. Mérföldkő

A lakások-21db- elkészültek, műszaki átadás-átvétel megtörtént. A programba bevontak aránya 22% minimum, ez 55 fő legalább, a lakásokba költözők kiválasztása már megtörtént, zajlik az önkéntes munka és beköltöznek a lakók.

Párhuzamosan folynak az IH programjai, a tréningek, képzések. Minden program elindult már. Időpont_2019.szeptember 30.

3. mérföldkő Időpont 2020.szeptember 30.

12 hónapja itt élnek a fiatalok, életpálya tervezésben részt vevők száma minimum 24 fő, cselekvési terv felülvizsgálata megtörténik, a célcsoporttal egyeztetve.

4. mérföldkő 2021.július 31.

Az összes támogatás elkölteve, zárásra készülünk. Tervezzük a fenntartási időszakot. a lakók 2 éve itt élnek, újakat kell keresnünk. Kifizetés 100%-on áll, indikátorok teljesítése,24 hónapja élnek itt a fiatalok.

Tervezett kommunikációs aktivitások

A projekt során az összes elérhető csatornát használjuk. Interjúk a helyi TV-ben, környékbeli rádiókban. Újságcikkek a helyi Városházi Krónikában-ingyenes lap, minden háztartásba eljut, Helyi lapokba, megyei lapokban megjelenünk a projekttel. A város honlapján folyamatosan tájékoztatunk a projektről, a www.kistelekjaras.hu portálon és a kistelevtv.hu oldalon is. Saját honlapot kialakítunk, ott minden elérhető esz a pályázattal kapcsolatban.

A rendezvényeket a fenti fórumok mellett szórólapokkal, plakátokkal is meghirdetjük. Facebook eseményt hozunk létre, megjelentetjük az IH oldalán és a Kisteleki Fiatalok csoportban.

Kockázatelemzés

A projekt építési kockázata, ha kevés lesz a tervezett összeg, a jelenleg látható építőipari tendenciák áremelkedések miatt. Az összeget az önkormányzat közbeszerzésében, építési szerződésben rögzíti.

Nem megfelelő kivitelező kiválasztása is kockázat. a közbeszerzés során több kivitelezőt versenyeztetünk, referenciákat kérünk tőlük, szerződésbe rögzítjük a feltételeket, a garanciára vonatkozóan is.

Kicsi érdeklődés a fiatalok részéről. Ennek kezelésére folyamatos tájékoztatást tartunk, bevonjuk őket a tervezésbe, az ő ötleteiket valósítjuk meg.

Likviditási kockázat kezelését az előleggel oldjuk meg.

Időjárási kockázat az építés elhúzódásánál léphet fel. Kezelésére a mielőbb megkezdett és folyamatos munkavégzést várjuk el a kivitelezőtől.

Cselekvési ütemterv

A támogatói döntés megérkezése után rögtön szerződéskötés következik. A szabott határidők rövidek, így azonnal meg kell kezdeni a közbeszerzést. Közbeszerzés elkészülte után az építkezést kell rögtön megkezdeni. Előreláthatólag ez december-január folyamán lesz kezdhető. A bontások bent történnek, így a kivitelező meg tudja kezdeni a munkálatot. Heti ellenőrzésekkel tartható a kívánt dátum ,2018.december 31.

Ez idő alatt párhuzamosan kiválasztásra kerülnek a lakók és bevonjuk őket a képzésekbe, munkálatokba.

A projekt megfelel a horizontális szempontoknak, a projekt alatt minimalizáljuk a hulladékot, környezetbarát anyagokat részesítünk előnyben. A férfiak és nők, fogyatékkal élők helyzetére figyelünk, programjaink számukra is elérhetőek.

Fenntartási terv

A projekt során készült lakásokat 2 évente újra kiadjuk fiataloknak, a projekt alatti feltételekkel. A tisztántartás a lakók feladata, karbantartást az önkormányzat karbantartó részlege végzi.

Az Ifjúsági Ház programjait folytatjuk, a vezető bérezését más forrásból megoldjuk

A munkaklubot folytatjuk, és a projektben részt vevők tovább adják a megszerzett ismereteket, segítik a többiekét.

Önerő vállalása nem releváns